

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

UTREDNING

DN-Utredning 5-2010

Supplerende kartlegging av biologisk mangfold
i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark i Vestfold
med en vurdering av kunnskapsstatus

Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold

Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark i Vestfold med en vurdering av kunnskapsstatus

DN-utredning 5-2010

Utgiver:

Direktoratet for naturforvaltning

Dato: desember 2010

Antall sider: 116

Emneord:

Biologisk mangfold, jordbrukets kulturlandskap, prioriterte naturtyper, truede vegetasjonstyper, rødlistearter, nasjonalt program, kartlegging

Keywords:

Biodiversity, Cultural landscape, Selected nature types, Threatened types of vegetation, Red listed species, Norwegian Biodiversity Mapping and Monitoring Programme

Bestilling:

Direktoratet for naturforvaltning,
Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Telefon: 73 58 05 00
Telefaks: 73 58 05 01
www.dirnat.no/publikasjoner

Refereres som:

Bjureke, K., Norderhaug, A. og Stabbetorp O. E. 2010. Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark i Vestfold, med en vurdering av kunnskapsstatus. Direktoratet for naturforvaltning, DN-utredning 5-2010.

Foto framside:

Solblom, en art som er knyttet til slåtte- og beitemarker. Den har vært vanligere i Vestfold, men finnes nå bare i mindre bestander på noen lokaliteter. Arten er truet i Norge i hovedsak pga opphørt slått og beite og står på Norsk Rødliste 2006 som sårbar (VU). Til denne planten er det knyttet mange insektarter, og noen av disse er også truet. Foto: Kristina Bjureke.

ISBN (trykt): 978-82-7072-663-9

ISBN (pdf): 978-82-7072-677-6

ISSN (trykt): 0804-1504

ISSN (pdf): 1891-4616

EKSTRAKT:

Som en del av *Supplerende kartlegging i jordbrukets kulturlandskap* (Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold) ble 65 kulturmarks-lokaliteter registrert i Vestfold i 2006 og 2007. Av de registrerte lokalitetene ble 6 vurdert til verdi A, 19 til verdi B og 40 til verdi C. Mange flere lokaliteter ble oppsøkt, men ikke registrert på grunn av at lokaliteten ikke ble vurdert å ha tilstrekkelig verdi med hensyn til det biologiske mangfoldet.

Gjengroing er en stor trussel for verdifulle kulturlandskaper i Vestfold, fordi det gunstige klimaet gjør at gjengroingen går spesielt fort etter at hevdten opphører. Dessuten er fylket meget tett befolket og arealpresset stort. I tillegg er Vestfold et av Norges viktigste kornproduksjonsområder, og svært mange gårdsbruk er lagt om til ensidig korndyrking. Det haster derfor med utarbeidelse av skjøtelsesplaner og gjennomføring av tiltak hvis gjenværende verdifulle områder skal ivaretas og det biologiske mangfoldet opprettholdes. På flere av lokalitetene som ble besøkt var tidligere registrerte "hevdivhengige" arter alt borte på grunn av gjengroing eller arealbruksendring.

Ved *Supplerende kartlegging i jordbrukets kulturlandskap* skal det også gjøres en samlet vurdering av registrerte lokaliteter i hvert fylke. Basert på den supplerende kartleggingen og andre registreringer, skal det velges ut noen få representative, helhetlige kulturlandskapsområder med verdifulle lokaliteter med høyt biologisk mangfold. I Vestfold er valgt ut tre "Stjerneområder": 1) skjærgården i Nøtterøy og Tjøme med store kulturlandskapskvaliteter, blant annet beitepåvirka strandenger og skog. 2) i Larvik kommune, strandeng vest for Sperrevika (sammen med Hamskilens naturreservat). 3) i Hof kommune, Rønneberg, et sammenhengende gårdslandskap med naturbeitemark i hevd, fukteng og eutroft vann.

ABSTRACT:

As part of a national programme for biodiversity mapping and monitoring, semi-natural habitats in the cultural landscape especially important for biodiversity were recorded in Vestfold County in 2006 and 2007. In total, 65 localities were recorded, 6 were evaluated as nationally important (A), 19 as regionally important (B) and 40 as locally important (C). (Cf. the Directorate for Nature Management Manual – 13.) Many other localities were also visited but not registered since they were not found to be valuable enough.

The county of Vestfold has favourable climate. This makes Vestfold to one of the most important areas in Norway for cereal farming as well as a county where it is very popular to live. Both one-sided development of farming and expanding urban areas threaten many valuable cultural landscapes in Vestfold. The favourable climate also gathers the speed of encroachment by bushes and trees after abandonment. To maintain the biodiversity, management of valuable semi-natural areas is therefore extremely urgent. Some "semi-natural species" have already disappeared from several of the localities which were visited.

Based on this and previous surveys three representative, large and beautiful "historical" rural landscapes with several species-rich seminatural localities and cultural monuments, were selected as "star areas" (i.e. outstanding areas). These are the archipelago east of Nøtterøy and Tjøme (Nøtterøy and Tjøme local authority districts), sea shore meadows west of Sperrevika (together with Hamskilen nature reserve; Larvik municipality) and the "farm landscape" of Rønneberg (Hof local authority district).

Forord fra DN

Jordbrukets kulturlandskap har endret seg siste århundre, både i inn- og utmark. Dette skjer fortsatt, som følge av arealinngrep og endringer i jordbrukets bruksstruktur og driftsformer. Særlig er gjengroingen stor. Når det skal iverksettes tiltak er det derfor stort behov for kunnskap om hvor viktige områder for biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap fins.

Flere kulturpåvirkede naturtyper i kulturlandskap er i sterk tilbakegang. 35 prosent av artene på Norsk Rødliste 2006 er knyttet til jordbrukets kulturlandskap. Over 25 prosent av artene på lista er truet av gjengroing på grunn av opphørt eller redusert bruk, 20 prosent blir regnet som truet på grunn av intensivering i jordbruket. Til sammenligning blir 6 prosent av artene på rødlista regnet som truet på grunn av klimaendringer i Norge.

Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold skal bidra til mer kunnskap om naturen og til å koordinere innsatsen i flere departement. Satsinga er et ledd i oppfølgingen av Konvensjonen om biologisk mangfold (St. meld. nr. 42, 2000-2001) og startet i 2003. Dette er ei fellessatsing der sektor-departementene bidrar på sine ansvarsområder, ledet av Miljøverndepartementet og med det faglige ansvaret lagt til DN. Programperioden går ut 2010. Programmet er et viktig ledd i arbeidet med å nå "2010-målet" om å stanse tapet av biologisk mangfold. Satsinga spenner over flere tema; naturtyper (på land, i ferskvann og marint miljø), fremmede arter og truede arter.

Målet med arbeidet er å gi informasjon om:

- Stedfesting og verdiklassifisering av viktige områder for biologisk mangfold
- Endringer i biologisk mangfold over tid

Resultatene skal og kunne inngå i ulike rapporteringer og de skal være tilgjengelige i www.naturbase.no.

Et arbeidsutvalg i gruppa for naturtyper har fulgt opp den supplerende kartleggingen av naturtyper i kulturlandskapet, og har bestått av Akse Østebrøt (DN), Ann Norderhaug (Bioforsk), Harald Bratli (Skog og Landskap) og Laila Nilsen (Statens landbruksforvaltning).

Kartleggingen i jordbrukets kulturlandskap er lagt opp fylkesvis. I denne rapporten blir resultatene fra *Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap* i Vestfold presentert. I rapporten inngår også en vurdering av kunnskapsstatus. I tillegg blir det presentert noen få utvalgte representative og helhetlige kulturlandskap med stor verdi for det biologiske mangfoldet, kalt "stjerneområder". DN ser på kunnskapen som nå fins om viktige kulturmarker og verdifulle kulturlandskap som svært sentral i det videre arbeidet med å sørge for drift og skjøtselstiltak som ivaretar det biologiske mangfoldet.

Naturmangfoldloven trådte kraft 2009 med bestemmelser om "Utvalgte naturtyper" og "Prioriterte arter". Handlingsplaner for skjøtselsavhengige naturtyper og arter utarbeides, blant annet foreligger det en handlingsplan for slåttemark (DN 2009). Handlingsplanene er nye, viktige og sentrale verktøy i forvaltningen. En ny tilskuddsordning til tiltak er opprettet. Denne vil være et svært viktig supplement til eksisterende virkemidler i skjøtselen av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap.

Trondheim, desember 2010

Yngve Svarte
Direktør Artsforvaltningsavdelinga

Forord fra forfatterne

Som en del av prosjektet *Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap* i Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og som en oppfølging av naturtypekartleggingen i kommunene, ble det i 2006 og 2007 gjennomført en registrering av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap i Vestfold

Arbeidet er gjennomført som et samarbeid mellom:

- Kristina Bjureke, Naturhistorisk museum, UiO
- Ann Norderhaug, Bioforsk
- Odd Stabbetorp, NINA, Oslo
- Ansvarlig for digitalisering av kart var Odd Stabbetorp, NINA.

Vi vil takke alle som har bidradd til arbeidet med viktige opplysninger! En spesiell takk går til Roger Halvorsen for deltakelse ved befaringen i Hof kommune.

Mange registreringsrapporter har blitt produsert i Norge de siste årene, men registrering er ikke nok! Viss det biologiske mangfoldet i kulturlandskapet skal bevares, haster det med å sette igang hensiktsmessige skjøtselstiltak i de registrerte områdene. Gjengroingen går fort, særlig i Vestfold! Vi håper derfor at resultatene av denne registreringen vil bidra til en mer aktiv forvaltning av de verdifulle kulturlandskapene i Vestfold.

Oktober 2009

Kristina Bjureke
Ann Norderhaug
Odd Stabbetorp

Innhold

Forord fra DN	3
Forord fra forfatterne	4
Bilder	6
1. Innledning	16
Mål med feltregistreringsarbeidet	16
2. Materiale og metoder	17
Kulturlandskapet i Vestfold	17
Utvelgelse av lokaliteter	17
Registrering og vurdering	18
3. Resultater	21
Hof	25
Lardal	25
Larvik	26
Nøtterøy	28
Re	30
Sande	31
Stokke	32
Svelvik	33
Tjøme	34
Tønsberg	35
4. Diskusjon og vurdering av resultater	37
Andre merknader	37
5. Samlet vurdering – ”Stjerneområder”	39
6. Lokalitetsbeskrivelser	40
7. Litteratur	108
Vedlegg	109

Bilder

Alle bilder er tatt av Kristina Bjureke, med mindre annet er oppgitt.

3. Herstad, vest, Hof kommune. Naturbeitemark, verdi "lokalt viktig" (C). Naturbeitemark som er passe sterkt beitet. Hverdagslandskap, slik vi skulle ha flere av. Ugjødsla beitemark uten innsådde arter, god hevd, middels artsrikhet.

5. Finneplassen, Hof kommune. Slåttemark, verdi "lokalt viktig" (C). Stedet leies ut som jakthytte. Det er ingen hevd og enga er i ferd med å gro igjen.

7. Hovet, Hof kommune. Naturbeitemark, verdi "lokalt viktig" (C). Småbruk med mosaikklandskap og variert natur. Forholdsvis artsrikt beite (hest) mellom tunet og dyrka mark. God hevd.

8. Kleiva, Hof kommune. Kantkratt, verdi "lokalt viktig" (C). Kalkrik tørrbakke med urterik kant på nordsiden av veien. Blodstorkenebb-utforming med krevende urter som bergmynte og vill-lin. I lia ellers er den grunnlendte marka dominert av røsslyng og furu. Verdifullt, fordi kanten huser flere arter knyttet til kalkrik grunn, lokalt uvanlige i kommunen.

10. Plassen, Hof kommune. Slåttemark, verdi "lokalt viktig" (C). Middels artsrik, ikke gjødsla eng. Enga bærer preg av lang tid uten hevd, men gjengroingen er ikke kommet lenger enn at artsmangfoldet kan opprettholdes ved oppstart av slått.

11. Ravnåskollen sør, Hof kommune. Småbiotoper, verdi "svært viktig" (A). Ertevikke og stavklokke. Botanisk interessant lokalitet i kantkratt ved gammelt grustak. Grustaket i seg selv er et inngrep, men habitatet er skapt etter nedleggelsen av grustaket. Viktig forekomst av ertevikke som står i Norsk Rødliste 2006 som "sterkt truet" (EN). Stavklokke er "nær truet" (NT).

14. Nordre Ønnemørk, øst, Hof kommune. Naturbeitemark, verdi "viktig" (B). Næringsfattig, ugjødsla areal med forekomst av solblom. Arealet er i begynnende gjengroing. Solblom står i Norsk Rødliste 2006 som "sårbar" (VU).

15. Ønnemørk, vest, Hof kommune. Naturbeitemark, verdi "lokalt viktig" (C). Ugjødsla naturbeitemark i drift, uten innsådde arter. Denne lokaliteten er dessuten et estetisk landskapselement.

19. Nordre Kviberg, Lardal kommune. Naturbeitemark verdi "viktig" (B). Lokaliteten har sannsynligvis nordre Vestfolds største populasjon av rødlistearten solblom. Er i god hevd men plantet gran blir stadig mer dominerende.

22 Gunnerød, Larvik kommune. Naturbeitemark, verdi "svært viktig" (A). Knauser, fuktige strøk og kantsonene huser et rikt mangfold, men de trues av gjengroing. Tre separate bestander med solblom.

23. Huseby, Larvik kommune. Naturbeitemark, verdi "viktig" (B). Ugjødsla naturbeitemark i et ellers fullldyrka distrikt. God hevd.

24. Husken, Larvik kommune. Hagemark, verdi "viktig" (B). Det er lenge siden arealet var i hevd. Forekomst av rødlistearten solblom som er listet som "sårbar" (VU).

25. Istrehågan gravfelt, Larvik kommune. Naturbeitemark, verdi "viktig" (B). Lokaliteten ligger innenfor et gravfelt med steinsettinger. God hevd i steinsettingene, som skjøttes av Tjølling historielag. Forekomst av rødlistarten solblom.

27. Kvelderønningen, Larvik kommune. Artsrik veikant, verdi "lokalt viktig" (C). Verdifull liten lokalitet, grunnet forekomst av flere lokalt sjeldne, basekrevende arter.

32. Omsland, Larvik kommune. Artsrik veikant, verdi "viktig" (B). Liten lokalitet langs nordsiden av veien, øst for Omsland-gårdene. Typisk næringsfattig, ugjødsel vegetasjon med bl.a. solblom.

33. Sperrevik vest, Larvik kommune. Mosaikk av naturbeitemark, beiteskog, strandeng og strandsump, verdi "viktig" (B). Strandenger med aktivt beite er sjeldent i dagens landskap rundt Oslofjorden, og kortvokste strandenger huser gjerne en artsrik flora med arter som er i sterk tilbakegang. God hevd med hestebeiting. Området er i rapporten foreslått som "stjerneområde".

34. Øgården, Larvik kommune. Småbiotop, verdi "lokalt viktig" (C). Restareal av sannsynligvis gammel slåttemark. Noen få individer av solblom.

35. Skjerve, Nøtterøy kommune. Naturbeitemark, verdi "lokalt viktig" (C). Lokaliteten ligger på en kulle av larvikitt med svært lite jordsmonn. Berggrunnen er basefattig. Vegetasjonen er preget av tørberg- og tørrengsamfunn. Lokaliteten kan anses som representativ for beitepåvirket, skrinnt utmark i Oslofjord-regionen.

Foto: Odd Stabbetorp

37. Øvre Strengsdal. Nøtterøy kommune. Store gamle trær, verdi "lokalt viktig" (C). Eiketrær og hasselbusker i fortsatt lysåpen randsone mellom vei og fjellknaus samt delvis også mellom dyrka mark og utmark. Slike eikelier er et karakteristisk innslag i Nøtterøys og Tjømes skjærgårdslandskap, men er i dag ofte gjengrodde. Her utgjør de en viktig del av et fortsatt helhetlig småbrukslandskap med "jordbruk mellom fjellknausene".
Foto: Grethe Horn

40. Dal, Re kommune. Naturbeitemark, verdi "lokalt viktig" (C). Naturbeitemark i ravinelandskap i god hevd. Beites med hester.

41. Endebukta, Re kommune. Mosaikk av slåtte- og beitemyr og naturbeitemark, verdi "viktig" (B). Synlig forskjell i vegetasjonen på de ulike sidene av et gjerde på myra. Beita myr er en sjelden type kulturmark i Vestfold.

43. Fon kirke, beite, Re kommune. Naturbeitemark, verdi "lokalt viktig" (C). Artsrik og verdifull beitemark i god hevd. Forekomst av bakkeveronika.

45. Holt, Re kommune. Naturbeitemark, hagemark og dammer, verdi "viktig" (B). Flere arealer med ugjødsla, tresatt beitemark, steinete og kollete. Området kan bør sees som en kulturlandskaps-helhet med mosaikkstruktur.

46. Revo, Re kommune. Naturbeitemark, verdi "viktig" (B). Stort sammensatt område som benyttes til beite, dels beita skog, dels relativt nylig ryddet beitemark, dels grunnlendte knauser og eng og dels gjødsla, tidligere åker. God hevd.

47. Røssdalssætra, Re kommune. Naturbeitemark og beiteskog, verdi "viktig" (B). Stort, sammenhengende kulturlandskap med åpne beitearealer og skogholt. Stort beiteareal, varierende fuktighetsforhold, ugjødsel, middels arts mangfold – men meget verdifullt da seterlandskap med kontinuitet i boreonemoral sone er uvanlig.

54. Bratte-Kverne, Stokke kommune. Artsrik veikant, verdi "lokalt viktig" (C). Sannsynligvis rest av gammel beitemark.

58. Vennerød, Stokke kommune. Naturbeitemark, verdi "lokalt viktig" (C). Tørrberg og knauser i eng i hevd er i dag et sjeldent landskapselement.

60. Brekke, Svelvik kommune. Naturbeitemark, verdi "viktig" (B). Ravinelandskap med tørrere partier på åsene og fuktigere områder i søkkene og bekk i dalsøkket. Verdifullt, grunnet god hevd, varierende fuktighetsforhold og stort område.

61. Fyn, Tjøme kommune. Naturbeitemark, verdi "viktig" (B). Ligger i kystlandskap med sandstrand. Tidligere beitemark med artsrik strand- og tørrengsflora, bl.a. kubjelle (bildet). Området brukes nå som badestrand, friluftsområde og parkeringsplass.
Foto: Ann Norderhaug

Skjærgården øst for Nøtterøy og Tjøme er i denne rapporten foreslått som "Stjerneområde". Området har store kulturlandskapskvaliteter. Bildet er fra Søndre Årøy, som peker seg spesielt ut med blant annet intakte, kortvokste strandenger.
Foto: © Kim Abel/Naturarkivet.no

1. Innledning

Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold er en direkte oppfølging av konvensjonen om biologisk mangfold og St.meld.nr. 42 (2000-2001) "Biologisk mangfold – Sektoransvar og samordning". Programmet går i perioden 2003 – 2010. Hensikten med programmet er å samordne all kartlegging og overvåking som er relevant for biologisk mangfold bedre og å etablere nye aktiviteter hvor kunnskapsgrunnlaget er for dårlig, slik at Norge kan forvalte naturen i tråd med mål om bærekraftig bruk og vern av biologisk mangfold (DN 2004).

Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap utgjør et spesielt prosjekt under dette programmet. Biologisk mangfold i kulturlandskapet er tidligere registrert i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (1992-1994; DN 1994) og den kommunale kartleggingen av biologisk mangfold som nå skal være gjennomført i alle landets kommuner (jfr. DN-håndbok 13). Den nasjonale registreringen hadde en holistisk tilnærming. Både botaniske og økologiske verdier (biologisk mangfold) og kulturhistoriske verdier skulle derfor registreres og legges til grunn for en helhetsvurdering av de registrerte områdenes verdi. Biologisk mangfoldregistreringen i kommunene (den såkalte naturtypekartleggingen) er imidlertid en "ren" biologisk mangfoldregistrering. Den skulle øke kunnskapen om lokaliteter som er svært viktige for biologisk mangfold i kommunene både ved registrering og kartfesting av nye og tidligere ukjente områder, og ved å gi en samlet vurdering av kunnskapsnivået.

I prosjektet *Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap* skal naturtypekartleggingen (også kalt biologisk mangfoldkartleggingen) i kommunene suppleres. Grunnen til behovet for supplerer er at vi til tross for at tidligere kartlegging har gitt oss en bedre oversikt, fortsatt ikke har tilfredsstillende kunnskap om det biologiske mangfoldet i Norges kulturlandskap. Omfang og kvalitet på kommune-kartleggingen varierer og resultatene fra de kartlagte kommunene viser bl.a. at fjell- og seterområder samt artsrike veikanter er dårlig dekket. Det er derfor god grunn til å tro at flere fylker og kommuner fremdeles inn-

holder viktige områder som ikke er fanget opp i de kartleggingene som til nå har vært utført. Fra 2004 har kommunene viktige økonomiske virkemidler til bruk for å ivareta biologisk mangfold i kulturlandskapet. Nye juridiske og økonomiske virkemidler etter at naturmangfoldloven trådte i kraft i 2009 understreker også behovet for en god og kartfestet oversikt over viktige områder for biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap.

Et annet viktig mål med prosjektet er å prøve ut feltmetodikken og gjøre erfaringer i ulike deler av landet, slik at metodikken kan utvikles og gjøres bedre, samtidig som kunnskapen om den regionale variasjonen av ulike vegetasjonstyper øker.

Mål med feltregistreringsarbeidet

Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap skal supplere naturtyperegistreringen som er gjennomført i kommunene ved:

- å sikre at særlig viktige semi-naturlige (kulturpåvirkete) vegetasjonstyper blir registrert
- å bidra til at potensielt viktige, men tidligere ikke kartlagte områder blir kartlagt, dvs. at de viktigste "hullene" i eksisterende oversikt blir tettet (A- og B-områder, jfr. feltmetodikk i DN-håndbok 13)
- å vurdere kunnskapsnivået i fylket og peke ut stjerneområder

2. Materiale og metoder

Kulturlandskapet i Vestfold

Vestfold er landets minste fylke. Det ligger på vestsiden av Oslofjorden og grenser i vest og nord mot henholdsvis Telemark og Buskerud. Det er et tettbefolket fylke med byer som perler på en snor fra Holmestrand til Larvik. Fylket er rikt på fornminner.

Vestfold har et gunstig klima, særlig langs kysten, med relativt milde vintrer, varme somrer og lang vekstsesong. Det er et lavlandsfylke og 70% av fylkets landareal ligger under 150 m.o.h. Det høyeste punktet er 631 m (Møller 1980). Boreo-nemoral vegetasjonssone dekker den overveiende delen av fylket, men i nordvest dekkes mindre arealer av sørboreal og mellomboreal sone (Tabell 1). Når det gjelder oseanitet (dvs. variasjon særlig i luftfuktighet og vintertemperatur) ligger fylket innenfor svakt oseanisk til klart oseanisk seksjon (Moen 1998).

Til tross for at fylket er lite, har det variert geologi og landskap. I sør og nordvest danner dypbergarter et karakteristisk landskap med koller og knauser. Også skjærgårdens mange øyer og skjær består av dypbergarter (larvikitt). Forskjellige lavaer (mest rombeporfyrer) dekker ellers en stor del av fylket og danner et rombeporfyrplatå i midtre Vestfold. Innsunkne vulkanområder finnes også. Ramnesvulkanens kraterbunn er i dag fylt med ishavsleire, og utgjør en nesten rund slette, Ramnessletta, omgitt av åser. Lågendalen i vest har bratte dalsider og flat dalbunn der elva meandrerer (Møller 1980).

Det store raet som strekker seg fra Horten til Brunlanes deler Vestfold i to deler. Selve raet er sterkt sandholdig, mens jorda utenfor raet består av en blanding av sand og leire. Dette jordsmonnet egner seg godt for grønnsaksdyrking og 20% av landets grønnsaksproduksjon foregår i Vestfold. Denne delen av fylket har et meget stort befolkningspress. Kysten og skjærgården utnyttet også sterkt i fritidssammenheng. Tettbebyggelse og samferdsel preger derfor denne delen av Vestfold. Skjærgården har imidlertid lite bosetting og her er det særlig gjengroing som truer gjenværende verdifulle semi-naturlige lokaliteter.

Innenfor raet er det mest leirjord. Den brukes først og fremst til korndyrking. Her finnes lettdrevne sletteområder, men lenger inn i fylket avløses de av skogbygder med mer kupert terreng og småskalapreget jordbruk. Her finner man også seter navn og andre spor etter tidligere tiders seterdrift. Særlig i Lardal har seterdriften hatt en sterk posisjon med så mange som 180 setrer i drift i 1907 (Fylkesmannen i Vestfold 1993).

Vestfold kan i henhold til NIJOS (Puschmann 2005) deles inn i:

1. Skagerrak-kysten. Øyer og kystpartier og landskapsområder i nær tilknytning til kysten. Stor variasjon, fra beskyttede beitemarker på rik skjellsand til værbitte lyngheier på landets sørligste holmer.
2. Østlandets leirjordsbygder. Skogen er hovednæring og gårdene ligger spredt og mange ganger isolert. Generelt sett næringsfattige strøk.
3. Oslofjorden. Den mest bebygde og urbane regionen. Også friluftsregion. Bruksstørrelsen varierer. Jordbruksmarka ligger spredt og ujevnt fordelt. Mest korndyrking, lite husdyr, mye gjengroing.
4. Skogtraktene på Østlandet. Store skogområder. Mest barskog. Jordbruksdriftens betydning varierer og jordbruket er flere steder i sterk tilbakegang. Korn og grasdyrking, utbredt husdyrhold. Tidligere omfattende seterbruk.
5. Låglandsdalføra i Telemark, Buskerud og Vestfold. Blant landets beste jordbruksmark. Mest korndyrking. Ganske stort husdyrhold og beite i ravineområder. Gårdsbebyggelsen ligger spredt.

Utvelgelse av lokaliteter

Følgende prinsipper og kunnskapsunderlag ble brukt for utvelgelse av lokaliteter som skulle kartlegges:

1. Møte med Fylkesmannen i Vestfold vedrørende kunnskapsstatus for kulturlandskap i de ulike kommunene
2. Kontakt med ressurspersoner for ytterligere informasjon om kunnskapsstatus i kommunene
3. Liste over kjente funn av utvalgte arter som indikerer lang hevd og ugjødsel forhold (Informasjon fra herbariet ved Naturhistorisk museum i Oslo)

4. Lokalteter som var vel dokumenterte fra tidligere registreringer (Naturtype-kartleggingen eller Nasjonal registrering av kulturlandskap) skulle ikke prioriteres eller kartlegges på nytt. Hvis tidligere rapporter viste at disse lokalitetene var vel dokumenterte og hadde høye kulturlandskapsverdier ble de derfor ikke kartlagt på nytt. I noen tilfeller der lokaliteter var nevnt i naturtypekartlegginger, men ingen feltregistrering hadde blitt utført, ble slike lokaliteter likevel oppsøkt.

Registrering og vurdering

Somrene 2006 og 2007 ble kommunene Hof, Lardal, Larvik, Nøtterøy, Re, Sande, Stokke, Svelvik, Tjøme og Tønsberg besøkt for supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap. Andebu synes å være godt kartlagt i en cand. agric.-oppgave (Myhre 2002) og ble derfor ikke nærmere undersøkt. Kommunene Holmestrand, Horten og Sandefjord ble bare befart på "overordnet nivå" på grunn av begrensede tidsressurser og fordi det her synes å være lite igjen av verdifulle semi-naturlige områder utover det som er registrert fra før. I Tønsberg ble det i denne undersøkelsen ikke registrert verdifulle lokaliteter ut over det som var registrert fra før. Det var behov for oppdatering av flere av de tidligere registrerte lokalitetene, men det inngikk ikke i mandatet til dette prosjektet. Det var først og fremst tidligere ikke registrerte lokaliteter som skulle registreres (Se Utvelgelse av lokaliteter). Noen tidligere ikke registrerte semi-naturlige naturtyper ble imidlertid "funnet" i tidligere registrerte verdifulle kulturlandskaper.

Mange flere lokaliteter enn de som beskrives i denne rapporten ble besøkt, men ikke registrert som verdifulle på grunn av at engarealene for en stor del besto av fullgjødsla eng, hadde triviell flora, var plantet til med gran eller ødelagt av utbygging.

Ved registreringen ble det lagt vekt på karplante-floraen. Ved vurdering av lokalitetene skulle DNS generelle kriterier følges (DN-håndbok 13-2007). Vi har prøvd å vurdere lokalitetene ut fra naturgrunnlaget i regionen og lagt vekt på kriterier som "karakteristisk kulturlandskap for bygda", god hevd, kontinuerlig hevd, mangfold av arter og naturtyper i tillegg til forekomst av rødlistearter. Våre konklusjoner baseres på en nøktern analyse hvor

regional sjeldenhet teller sammen med nasjonal rødlistekategori.

Det ble også lagt vekt på størrelse ved vurderingen av lokalitetene, men siden "bredbygdene" i Vestfold i dag er "utarmet" når det gjelder semi-naturlige lokaliteter, har vi her likevel valgt å inkludere en del mindre restarealer som demonstrerer noe av de tidligere forekommende naturtypene.

Ved digitaliseringen ble noen undersøkte områder splittet opp i 2 eller 3 lokaliteter fordi forskjellige naturtyper skulle digitaliseres hver for seg. Kulturlandskap er oftest svært heterogene med slåttemark, naturbeitemark, små teiger og artsrike veikanter føyet sammen til en mosaikk som også inneholder elementer som steinmurer, knauser og gamle trær. Hvis lokaliteten inngår i en slik helhet er dette nærmere beskrevet i lokalitetsbeskrivelsen, som også er lagt inn i en web-applikasjonsbase som er utarbeidet for prosjektet for videreformidling til DNS Naturbase.

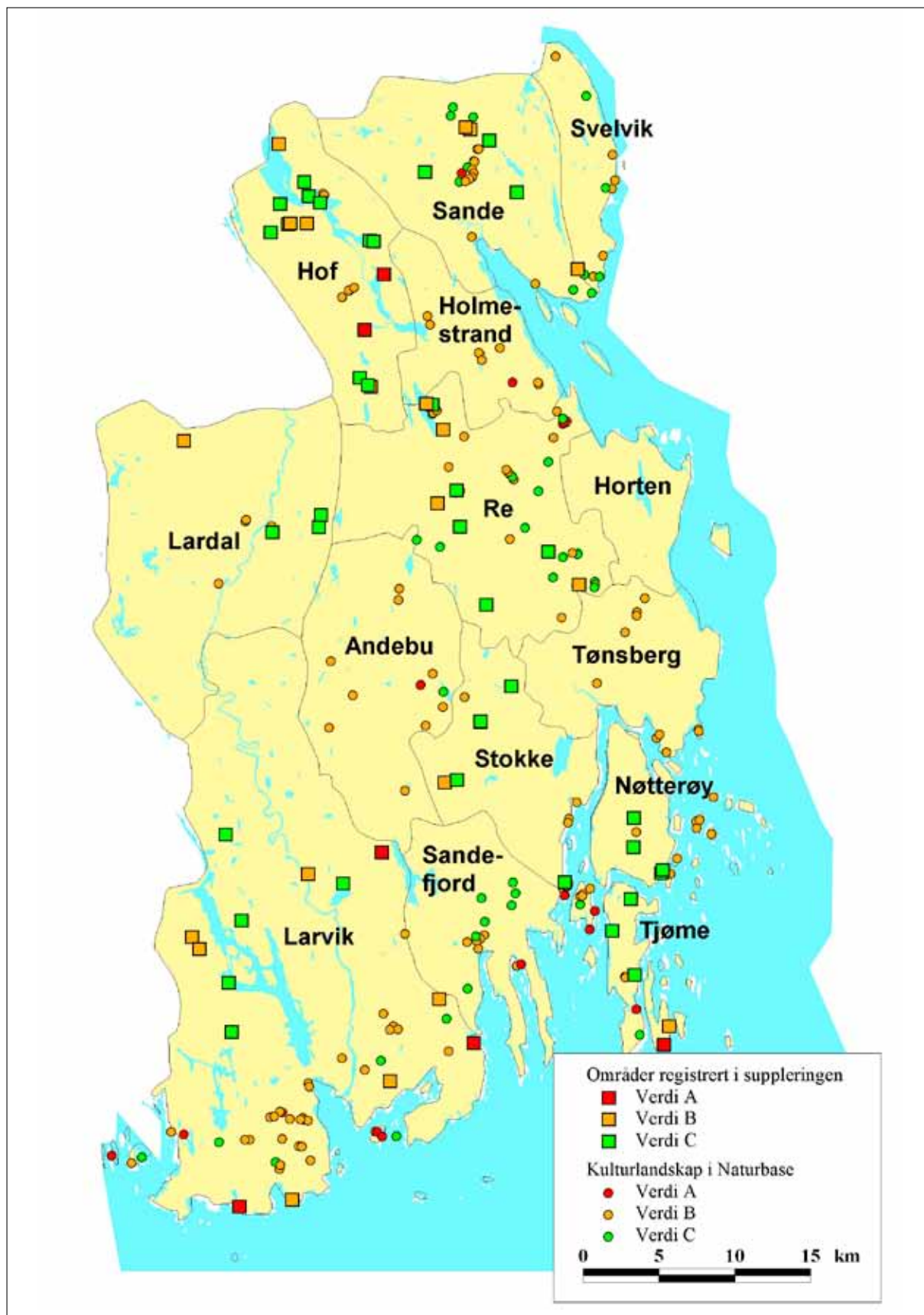
Under feltregistreringen ble Lid (2005) brukt. Alle kart er produsert med digitale kart fra Statens Kartverk som grunnlag (rettigheter gjennom Norge Digitalt).

Tabell 1

Kommune	Areal (km ²)	Andel areal i ulike soner:				jordbruks-areal (daa)	antall bruk	overflate-dyrka eng (daa)	bruk med melkekyr		bruk med sau		% sysselsatt i primærnærings
		nemoral	boreo-nemoral	sør-boreal	mellom-boreal				1999	2006	1999	2006	
Andebu	183		94	6		25342	173	229	13	5	15	8	4.6
Hof	148		59	23	18	14336	95	111	0	1	8	5	3.6
Holmestrand	84		100			19458	102	211	12	8	4	4	2.3
Horten	68		100			20928	102	301	9	6	5	6	1.0
Lardal	271		21	57	22	22426	128	63	10	6	15	8	8.9
Larvik	501		91	9		77239	509	473	28	14	20	21	2.5
Nøtterøy	60		100			12338	66	89	3	1	8	6	1.2
Re	222		98	2		80940	426	1113	42	25	22	21	7.4
Sande	174		79	8	13	33373	175	541	12	4	12	7	4.0
Sandefjord	119		100			37712	211	614	15	8	16	7	1.3
Stokke	116		100			43273	220	467	26	12	16	17	3.9
Svelvik	56		100			3635	39	25	0	0	0	0	1.4
Tjøme	39		100			2666	13	50	0	1	3	4	1.8
Tønsberg	106		100			42011	204	216	12	4	8	8	1.5

Arealandel i de ulike vegetasjonssonene for kommunene i Vestfold, samt areal- og landbruksstatistikk.

Kilde: Statens landbruksforvaltning, Statistisk Sentralbyrå og Moen (1998).

Figur 1. Kart som viser verdifulle kulturlandskapslokalteter registrert i Vestfold i suppleringen 2006 og 2007, samt tidligere registrerte lokaliteter i Naturbase.

3. Resultater

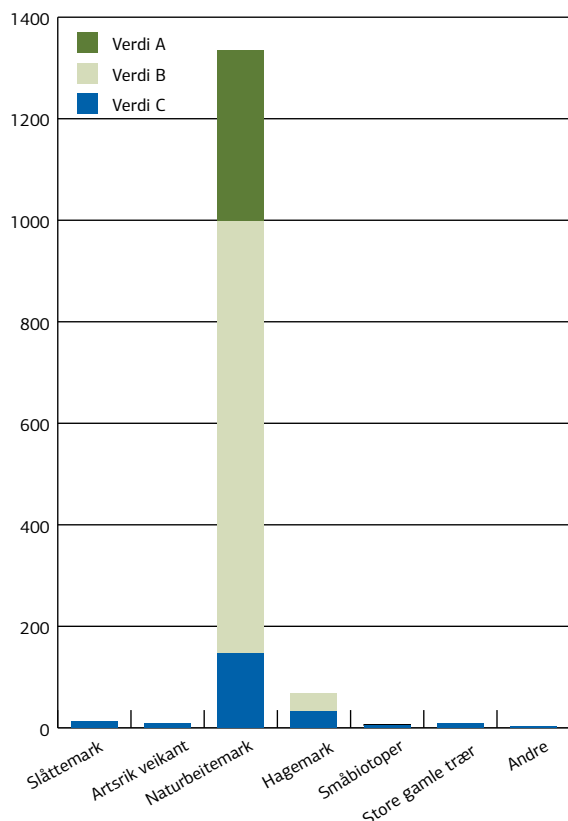
Sammenlagt ble 65 lokaliteter i Vestfold registrert som verdifulle ved feltarbeidet i 2006 og 2007 (Se Figur 1 og Figur 2). I Tønsberg ble det ikke registrert noen nye lokaliteter i 2006 og 2007. I Hof og Tjøme, der det tidligere var meget få registrerte områder, ble det funnet noen flere lokaliteter i 2006 og 2007 enn det som tidligere var registrert. I de fleste kommunene ble det imidlertid funnet få nye lokaliteter sammenlignet med det som var registrert fra før.

Av de registrerte lokalitetene ble

- 6 vurdert som A-lokaliteter (svært viktige)
- 20 som B-lokaliteter (viktige)
- 39 som C-lokaliteter (lokalt viktige).

Mange flere lokaliteter ble, som tidligere nevnt, besøkt, men ikke registrert fordi de ikke ble vurdert som A-, B- eller C-lokaliteter.

Sju ulike naturtyper ble registrert (Se Figur 3): slåttemark (5), artsrik vegkant (7), naturbeitemark (27), hagemark (3), småbiotoper (8), store gamle trær (6) og "andre" (2), og en mosaikk av flere natur-

Figur 3. Areal av lokaliteter registrert i Vestfold, fordelt på naturtyper og verdi

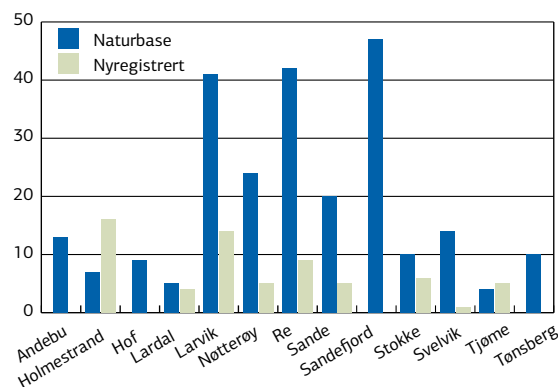
typer (7). Den naturtypen som det finnes absolutt flest lokaliteter og størst areal av, er naturbeitemark (985 daa). Mange av naturbeitemarkene har også A- eller B-verdi, mens de andre naturtypelokalitetene stort sett har C-verdi.

Tabell 2 viser lokalitetene som ble registrert i 2006 og 2007 med kommune, navn, naturtype, verdi og areal.

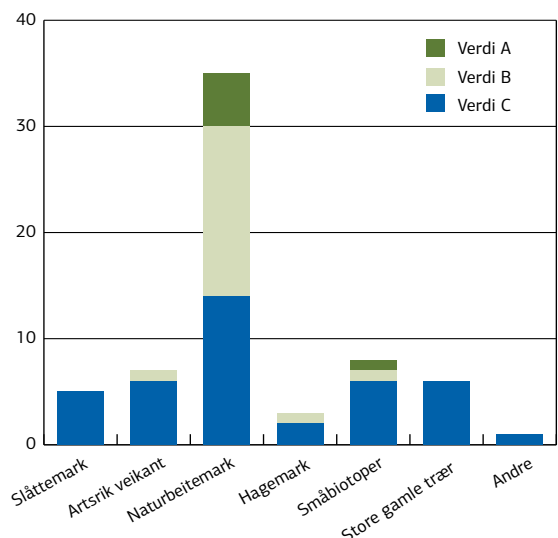
Tabell 3 viser antall naturtypelokaliteter registrert i denne undersøkelsen fordelt på kommune og verdi.

Tabell 4 viser antall og areal av lokalitetene som ble kartlagt i 2006 og 2007 fordelt på naturtype og verdi.

Sju av lokalitetene er en mosaikk med flere naturtyper. Fordelingen av naturtyper på disse lokalitetene er presentert i tabell 5 med verdi og totalareal. Anslått areal pr naturtype i de blandede lokalitetene er oppgitt i tabell 6.

Figur 2. Antall registrerte kulturlandskapslokaliteter per kommune, fra Naturbase og denne supplerende kartleggingen.

Figur 4. Antall lokaliteter registrert i Vestfold i 2006 og 2007, fordelt på naturtyper og verdi.

Tabell 2

Lokalitetene som ble registrert i 2006 og 2007

Kommune	Lokalitetsnavn	Naturtype	Verdi	Areal daa
Hof	1. Eidsfoss	Store, gamle trær	C	3,5
	2. Eikeren Camping, Torrud	Naturbeitemark	B	3,5
	3. Herstad, vest	Naturbeitemark	C	6
	4. Herstad trær	Store, gamle trær	C	0,5
	5. Finneplassen	Slåttemark	C	7
	6. Gausesetra	Småbiotoper	C	0,5
	7. Hovet	Naturbeitemark	C	6
	8. Kleiva	Kantkratt	C	3
	9. Holt	Naturbeitemark	A	114
	10. Plassen	Slåttemark	C	4
	11. Ravnåskollen sør	Småbiotoper	A	1
	12. Rønneberg	Naturbeitemark, funktenger og kulturlandskapssjø	A	12
	13. Sagbråtan	Småbiotoper	B	0,1
	14. Nordre Ønnemørk, øst	Naturbeitemark	B	0,5
	15. Ønnemørk, vest	Naturbeitemark	C	26
	16. Vassås kirke, sørvest	Slåttemark	C	0,5
Lardal	17. Berg	Artsrik veikant	C	3
	18. Kallebergsetra	Slåttemark	C	1,5
	19. Nordre Kviberg	Naturbeitemark	B	5
	20. Rososetra	Slåttemark	C	0,5
Larvik	21. Bergane gravfelt	Naturbeitemark	B	5
	22. Gunnerød	Naturbeitemark	A	130
	23. Huseby	Naturbeitemark	B	14
	24. Husken	Hagemark	B	4
	25. Istrehågan gravfelt	Naturbeitemark	B	2,5
	26. Kinnhalvøya naturreservat	Naturbeitemark	A	121
	27. Kvelderønningen	Artsrik veikant	C	1,5
	28. Lauvås	Naturbeitemark	C	7
	29. Ludal	Tørrberg	C	2
	30. Naverfjorden, øst	Naturbeitemark	B	0,2
	31. Nes ved Kjose kirke	Naturbeitemark	C	2
	32. Omsland	Artsrik veikant	B	0,5
	33. Sperrevik Vest	Naturbeitemark, strandberg, strandsump, beiteskog	B	43
	34. Øgården	Småbiotoper	C	0,1
Nøtterøy	35. Skjerve	Naturbeitemark	C	9
	36. Stranda	Småbiotoper	C	1,5
	37. Øvre Strengsdal, trær	Store, gamle trær	C	2
	38. Øvre Strengsdal, veikant	Artsrik veikant	C	1
	39. Årøund	Småbiotoper	C	0,5
Re	40. Dal	Naturbeitemark	C	41
	41. Endebukta	Slåtte- og beitemyr, naturbeitemark	B	47
	42. Ende	Hagemark	C	32
	43. Fon kirke, beite	Naturbeitemark	C	2
	44. Fostre	Artsrik veikant	C	0,5
	45. Holt	Naturbeitemark, hagemark, dammer	B	45
	46. Revo	Naturbeitemark, beiteskog	B	125
	47. Røssdalssætra	Naturbeitemark, beiteskog	B	44

	48. Solberg	Store, gamle trær	C	0,1
Sande	49. Gutu	Naturbeitemark	B	300
	50. Roligheta	Naturbeitemark	C	3,5
	51. Rødløs	Hagemark	B	34
	52. Skjølsetra	Naturbeitemark	C	9
	53. Solberg v Fjøserud	Småbiotoper	C	2
Stokke	54. Bratte-Kverne	Artsrik veikant	C	1,5
	55. Gjelstad	Naturbeitemark	C	6
	56. Langø	Småbiotoper	C	0,5
	57. Løke	Naturbeitemark	B	2,5
	58. Vennerød, naturbeitemark	Naturbeitemark	C	21
	59. Vennerød, trær	Store, gamle trær	C	0,5
Svelvik	60. Brekke	Naturbeitemark	B	100
Tjøme	61. Fyn	Naturbeitemark	B	41
	62. Kråkere	Naturbeitemark	C	7
	63. Ormelet	Store, gamle trær	C	0,2
	64. Svelvik	Artsrik veikant	C	1
	65. Sønstegård	Naturbeitemark, strandeng, strandsump	A	31
				1442,2

Tabell 3

Antall naturtypelokaliteter registrert i denne undersøkelsen fordelt på kommune og verdi

Kommune	A	B	C	Totalt
Andebu	–	–	–	–
Hof	3	3	10	16
Holmestrand	–	–	–	–
Horten	–	–	–	–
Lardal	0	1	3	4
Larvik	2	7	5	14
Nøtterøy	0	0	5	5
Re	0	4	5	9
Sande	0	2	3	5
Sandefjord	–	–	–	–
Stokke	0	1	5	6
Svelvik	0	1	0	1
Tjøme	1	1	3	5
Tønsberg	0	0	0	0
Totalt	6	20	39	65

– Kommunen ble ikke besøkt i denne undersøkelsen.

Tabell 6

Kommunebeskrivelser

HOF KOMMUNE

Kulturlandskapet ligger i leirjordsbygdene på Østlandet. Den dyrkede marka ligger i hovedsak rundt de tre kirkebygdene Vassås, Hof og Eidsfoss. Jordbruksarealene rundt tettstedet Hof er intensivt dyrket. Størsteparten av kommunen ligger i boreonemoral sone (59%), resten ligger i sørboreal (23%) og mellomboreal sone (18%).

Informasjon

Roger Halvorsen, lokalkjent botaniker, politiker og lærer i Hof, var med en av feltdagene.

Tidligere kartlegging

Ved Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap ble ingen områder angitt.

Kartlegging av naturtyper og verdisetting av biologisk mangfold er utført (Simonsen 2004). Den begrenset seg til områder rundt vann og vassdrag samt mindre, bebyggelsesnære skogsområder. 6 lokaliteter med rik kulturlandskapssjø og 7 lokaliteter med store, gamle trær ble dokumentert. Ingen naturbeitemarker eller slåttemarken ble registrert. I rapporten fra Naturplan konkluderes at det antas at det finnes en del lokaliteter i kulturlandskapet som har ligget utenfor kartleggingsområdet. Lokaliteter registrert i BMK er lagt inn i Naturbase.

Karakteristikk av kulturlandskapet

Jordbruksarealer i produksjon ligger i hovedsak i tilknytning til de større vassdragene. I 2007 var det 55 aktive jordbruksforetak i Hof. Kornproduksjon er den desidert viktigste planteproduksjonen (mer enn 80 % av arealet), mens husdyrholdet har gått kraftig ned og preges av storfe for kjøttproduksjon.

Beitemarkene og fuktengene i tilknytning til Rønnebergdammen er artsrike og av nasjonal verdi.

Vurdering av kunnskapsstatus

I forbindelse med BMK ble ikke kulturlandskap vektlagt, og ingen engarealer ble undersøkt. I registreringen i 2006 og 2007 ble det registrert 7 naturbeitemarker, 3 slåtteenger, 3 småbiotoper (stort sett restarealer fra det gamle, tradisjonelle kulturlandskapet), 2 store, gamle trær og 1 kantkratt. Heller ikke denne undersøkelsen kan regnes som komplett, det finnes sannsynligvis flere verdifulle

lokaliteter som burde oppsøkes. Spesielt kan noen interessante åkerholmer trekkes frem (som ikke kunne besøkes på grunn av omkringliggende dyrka mark) samt flere beitemarker og husmannsplas-ser som ikke ble besøkt (Holterønningen, Skarp-sno, Linnerønningen og Øvre Bråten). Finneplassen, Jerpelia, Nedre Bråten og Plassen ble besøkt i denne registreringen.

Registrerte kulturlandskapsområder i Naturbase i Hof.

Natur-base nr.	Lokalitets-navn	Verdi	Naturtype
17992	Lindset	B	Store gamle trær
18007	Hof kirke	B	Store gamle trær
18008	Hof kirke	B	Store gamle trær
18009	Brekke	B	Store gamle trær
18012	Lindset	B	Store gamle trær
18015	Teigen	B	Store gamle trær
18016	Teigen	B	Store gamle trær

Hof. Oversikt over dokumenterte rødlistede karplanter med tilknytning til kulturlandskapet

Navn	Kategori	År sist samlet
Ertevikke	EN	2007
Hartmansstarr	EN	1991
Kjempesoleie	EN	1993
Myrstjerneblom	EN	2007
Smalmarihånd	VU	1983
Solblom	VU	2007
Takfaks	VU	2004
Vasskryp	VU	(uten år)
Bakkesøte	NT	1919
Bråtestorkenebb	NT	1956
Marinøkkel	NT	1956
Muserumpe	NT	1956
Nikkesmelle	NT	1956
Småslirekne	NT	1991
Stavklokke	NT	2007
Ullurt	NT	2007

Lardal kommune

Kulturlandskapet som er i drift ligger i landskaps-regionen låglandsdalføra i Buskerud, Vestfold og Telemark, i en flat dalbunn der Numedalslågen svinger seg fram. På begge sider av dalen dominerer skogkledde åser, tilhørende skogtraktene på Østlan-det. Kommunen rommer både boreonemoral (21%), sørboreal (57%) og mellomboreal (22%) sone.

Lardal kommune inngår i "Den Grønne Dalen", et interkommunalt samarbeid mellom kommunene i Lågendalen. I samarbeidet inngår landbruks- og miljøspørsmål på tvers av fylkesgrensen mellom Vestfold og Buskerud.

Informasjon

Dag Kjelle vold ble konsultert før registreringen. En eldre angivelse av solblom på Blåland ble undersøkt, men uten resultat.

Tidligere kartlegging

Ved Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap ble et stort område (Lågendalen) angitt, men ikke prioritert som regional eller nasjonalt viktig (Blomdal 1994). Kartlegging av naturtyper og verdi-setting av biologisk mangfold er utført (Kjelle vold 2006). 2 lokaliteter artsrike veikanter, 1 hagemark, 1 med store, gamle trær og 1 skrotemark er dokumentert. Ingen naturbeitemarker eller slåttemarken ble registrert. Lokalitetene er lagt inn i Naturbase.

Karakteristikk av kulturlandskapet

Jordbruksområdene langs Lågen er intenst utnyttet og dominert av korndyrking.

I åstraktene er det flere gamle setrer som ikke lenger er i drift. I dag brukes de som feriesteder og gjengroingen er markant. Fem av disse setrene ble besøkt ved registreringen i 2006-2007 (Rososetra, Kallebergsetra, Eikedalsætra, Linsverksetra og Prestesetra). De to førstnevnte ble vurdert som lokalt verdifulle vedrørende biologisk mangfold. Det er en sjeldenhet å finne setervoller i sørboreal sone.

Vurdering av kunnskapsstatus

I denne registreringen ble det lagt inn 1 naturbeitemarker, 2 slåttemarken og 1 artsrik veikant. Naturbeitemarken nord for Nordre Kviberg gård, langs veien mot Kongsberg, huser kommunens eneste populasjon av solblom. Setrene burde undersøkes med tanke på skjøtselplan for rydding og hevd på de mest artsrike og intakte plassene. Abel (2007) betoner at kulturlandskapet trenger mer kartlegging. Med unntak for seterområdene er vår vurdering at Lardal er rimelig godt undersøkt med hensyn på biologisk mangfold i kulturlandskapet.

Registrerte kulturlandskapsområder i Naturbase i Lardal.

Naturbasenr	Lokalitetsnavn	Verdi	Naturtype
23258	Bergshaugen, artsrik veikant	B	Artsrik veikant
23259	Berg, veikant	B	Artsrik veikant
23247	Opsahl	B	Hagemark
23248	Opsahl, gammel ask	B	Store gamle trær
23251	Riksveislynge, Engelstad S	B	Skrotemark

Lardal. Oversikt over dokumenterte rødlistede karplanter med tilknytning til kulturlandskapet

Navn	Kategori	År sist samlet
Smalmarihånd	VU	2003
Solblom	VU	2006
Brudespore	NT	1939
Bråtestorkenebb	NT	1953
Nikkesmelle	NT	1953
Rødsmelle	NT	1990
Småslirekne	NT	1953
Stavklokke	NT	1953

LARVIK KOMMUNE

Jordbrukets kulturlandskap som er i drift ligger for en stor del i landskapsregionen låglandsdalføra i Buskerud, Vestfold og Telemark, i en bred dal langs Numedalslågen. På begge sider av dalen er det skogkledde åser, tilhørende skogtraktene på Østlandet. De kystnære områdene regnes til Skagerrak-kysten. Nesten hele kommunen (91%) ligger i boreonemoral sone.

Informasjon

I forkant av feltregistreringen hadde vi møte med Larvik kommune.

Tidligere kartlegging

Ved Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap ble 8 områder registrert (Fylkesmannen i Vestfold 1992), hvorav 4 ble prioritert (Blomdal 1994). Den kommunale kartleggingen av biologisk mangfold dekker så langt i hovedsak områdene utenfor Raet. Registreringen omfatter 3 lokaliteter naturbeitemark, 3 beiteskog, 2 kalkrike enger, 2 fuktenger og 30 med store, gamle trær. Lokalitetene er lagt inn i Naturbase. Botanisk er Larvik godt undersøkt, blant annet på grunn av et svært aktivt botanikkmiljø.

Karakteristikk av kulturlandskapet

Larvik kommune viser stor variasjon fra kystlandskap til flatbygder oppover Lågendalen. Korndyrking dominerer i flatbygdene. På nasjonal skala må områdene langs kysten framheves botanisk, med dokumenterte funn av en lang rekke sjeldne og rødlistede arter. Dette kystlandskapet er i dag i stor grad ute av jordbruksmessig drift. På grunn av rask gjengroing er behovet for skjøtselstiltak meget stort, hvis det spesielle biologiske mangfoldet skal bevares. I skogtraktene ligger små plasser spredt. Disse områdene er i gjengroing, men kan fremdeles inneholde verdifulle semi-naturlige naturtyper.

I bygdene rundt Farris er det utført en tiltaksplan for bevaring av kulturlandskap (Larvik kommune 2003) med vekt på husmasse og inngjerding.

To av lokalitetene som ble registrert i denne kartleggingen er knyttet til automatisk fredete fornminner. Et slikt sammenfall av historiske og biologiske verdier er svært interessant i bevarings-sammenheng.

Vurdering av kunnskapsstatus

Kunnskapen om biologisk mangfold i kulturlandskapet i Larvik er ujevn. Det foreligger flere ulike rapporter vedrørende forskjellige deler av kommunen. Områdene langs kysten bør undersøkes mer systematisk for å bedre oversikten over dette landskapet. Selv om det er friluftsliv som er den dominerende bruken i dag (og svært mange fritidsboliger), finnes det mange spor etter tidligere tiders utnyttelse til beite og slått. Abel (2007) påpeker potensial for kulturlandskaps-lokaliteter i Lågendalen, langs Åserumvannet og Farris. Selv om registreringen 2006-2007 supplerer med en del lokaliteter nord for Raet, mener vi denne vurderingen fortsatt er riktig.

Registrerte kulturlandskapsområder i Naturbase i Larvik.

Natur-base nr.	Lokalitet	Verdi	Naturtype
2401	Hoppøya	C	Naturbeitemark
2439	Gjerstad Øst	C	Naturbeitemark
2453	Hybbestad	C	Naturbeitemark
2550	Geiterøya	A	Beiteskog
2421	Dolven	C	Beiteskog
2916	Stokkøya	C	Beiteskog
2553	Malmøya – Feriehjemmet	A	Kalkrike enger
2554	Malmøya – Nepegårdsb.	A	Kalkrike enger
2540	Bålsrødrenna	A	Fuktenger
2701	Ødegården	B	Fuktenger
2562	Ulleberg	A	Store g trær
2351	Foldvik	B	Store g trær
2384	Stavernsveien	B	Store g trær
2389	Store Arøya	B	Store g trær
2399	Malmøya – Trabukta	B	Store g trær
2432	Tagtvedt	B	Store g trær
2709	Balders Hage	B	Store g trær
2729	Hjeltin	B	Store g trær
2730	Storejordet	B	Store g trær
2731	Storejordet	B	Store g trær
2732	Lillejordet	B	Store g trær
2733	Pøtten	B	Store g trær
2735	Bergene	B	Store g trær
2736	Ulleberg	B	Store g trær
2739	Tanumåsen	B	Store g trær
2741	Tanumåsen	B	Store g trær
2744	Brunla	B	Store g trær
2749	Brunla	B	Store g trær
2750	Brunla	B	Store g trær
2751	Thorsrød	B	Store g trær
2753	Nalum	B	Store g trær
2764	Huken	B	Store g trær
2767	Gudem	B	Store g trær
2768	Gudem	B	Store g trær
2816	Bisjord Haugen	B	Store g trær
2834	Bredvei	B	Store g trær
2835	Håkestad	B	Store g trær
2836	Kjær	B	Store g trær
2837	Håkestad Vest	B	Store g trær
2841	Hasle	B	Store g trær

Larvik. Oversikt over dokumenterte rødlistede karplanter med tilknytning til kulturlandskapet

Navn	Kategori	År sist samlet
Blåmaure	RE	1936
Lindodre	RE	1996
Legekattemynte	CR	(uten år)
Sanddodre	CR	1987
Åkersteinfrø	CR	1910
Buesøtgras	EN	2002
Bukkebeinurt	EN	1993
Bulmeurt	EN	2005
Dundå	EN	1975
Dunmjølke	EN	2005
Ertevikke	EN	2004
Firling	EN	2000
Flikmelde	EN	1979
Hartmansstarr	EN	2000
Jordbærkløver	EN	1983
Kjempehøymol	EN	1877
Legeholurt	EN	2000
Løkrapp	EN	2005
Myrflatbelg	EN	1914
Perleforglemmegei	EN	2004
Piggtistel	EN	1993
Sandfaks	EN	2001
Smalsøte	EN	1998
Tornbeinurt	EN	1990
Tusengylden	EN	1998
Vanlig løvehale	EN	1913
Vassskjeks	EN	1999
Vårvikke	EN	1998
Aksveronika	VU	1915
Buesivaks	VU	1993
Dverggylden	VU	2005
Engmarihånd	VU	1979
Gåsefot	VU	1985
Hvitrot	VU	2004
Høstmarinøkkel	VU	1903
Krabbekløver	VU	2005
Krypbeinurt	VU	1990
Legevendelrot	VU	1959
Nikkesmelle	VU	1969
Ormetunge	VU	1959
Solblom	VU	1996
Strandrødtopp	VU	1999
Søstermarihånd	VU	1981
Takfaks	VU	2002
Trollnype	VU	1908
Vasskryp	VU	2004

Navn	Kategori	År sist samlet
Blåmaure	RE	1936
Lindodre	RE	1996
Bakkesøte	NT	2000
Bendelløk	NT	1996
Bittersøte	NT	1980
Blåbringeblær	NT	1998
Brudespore	NT	1969
Bråtestorkenebb	NT	(uten år)
Buttmarikåpe	NT	1910
Dronningstarr	NT	2005
Eplerose	NT	1994
Hjortetrøst	NT	1962
Hundetunge	NT	2000
Kildegras	NT	1919
Kåltistel	NT	2005
Liguster	NT	2004
Marinøkkel	NT	2005
Muserumpe	NT	2000
Nattsmelle	NT	1975
Nikkesmelle	NT	1996
Nonsblom	NT	1998
Rødsmelle	NT	2003
Smånesle	NT	2003
Småslirekne	NT	2002
Sprikepiggrø	NT	1978
Stavklokke	NT	2005
Stjernetistel	NT	1980
Stolt-henrik	NT	1957
Ullurt	NT	2004
Vårsalat	NT	2002

NØTTERØY KOMMUNE

Nøtterøy er en liten øy-kommune ytterst i Oslo-fjorden med mange øyer, holmer og skjær. Den tilhører landskapsregionen Skagerrak-kystens kystlandskap. Hovedøya Nøtterøy har fastlandsforbindelse i nord med bru over et smalt sund. Kommunen ligger i boreonemoral sone og svakt oseanisk seksjon og har høy årsmiddeltemperatur og mange soldager. Berggrunnen består av dypbergarter, såkalt larvikitt av forskjellig type. Den er sterkt oppsprukket, noe som ga isen gode muligheter for å forme landskapet (Møller 1980). Nøtterøy tilhører landskapsregionen Skagerrak-kysten. Ca. 20% av hovedøya dekket av bebyggelse og det er et sterkt press på området. Også på øya Veierland i Vestfjorden vest for hovedøya og på noen av de større øyene i skjærgården øst for hovedøya, er det året rundt bosetting.

Informasjon

Kommunen mener at det fortsatt er behov for kvalitetssikring og supplerende kartlegging av biologisk mangfold knyttet til kulturlandskapet i kommunen. I seinere tid har man hatt særlig fokus på flaggermus og sommerfugl. Skjærgården øst for hovedøya har nasjonal verdi og ble vernet i 2006 som Ormø-Færder landskapsvernområde. Kommunen har et stort arbeid foran seg når det gjelder planlegging og oppfølging av forvaltningen av dette området og har i den sammenheng ekstra stort behov for detaljkunnskap om kulturlandskapsverdier.

Tidligere kartlegging

Ved nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap var skjærgården øst for Nøtterøy et av de høyest prioriterte i Vestfold ("Det sentrale utvalget for nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap" 1994). Ved naturtypekartleggingen ble det registrert 153 lokaliteter hvorav 31 er definert som kulturlandskap: 8 småbiotoper, 1 parklandskap, 5 hagemarker, 5 store gamle trær, 9 naturbeitemarker, 2 fuktenger og 1 skogsbeite. (Naturtjenester as & Nøtterøy kommune 2001). Det er også utarbeidet en Grønnstrukturanalyse og en definering av kjerneområder landbruk (Nøtterøy kommune 2006). Natur- og kulturlandskapet på Mellom Bolæren er kartlagt spesielt (Wexelsen & Svendsen 2000). I tillegg er kulturlandskapsverdier i kommunen kartlagt i sammenheng med andre prosjekter bl.a. ett i regi av NIKU, NINA og NIBR og flere i regi av velforeningene i 1980-årene. En oppdatering av tidligere registrerte områder ble gjennomført i 2008 på oppdrag av fylkesmannen (Abel, Olsen & Blindheim 2009a). Naturverdier på Søndre Årøy ble også kartlagt spesielt (Abel & Blindheim 2008).

Karakteristikk av kulturlandskapet

Jordbruket på Nøtterøy har fått karakteristikken "jordbruk mellom fjellknausene" (Paulsen 1986). Gårdsbrukene var tidligere mange og små. Sjøfarten var viktigst og det var få som "bare" var gårdbrukere (Paulsen 2003). Kreaturholdet var stort i forhold til jordeiendommenes størrelse. Dyrene beitet hovedsakelig i utmarka, de så kalte sameiene. Beitepresset førte til at deler av Nøtterøy var skogbare, men for ca. 100 år siden startet man en ambisiøs skogplanting.

I dag er det få gårdbrukere i Nøtterøy kommune som har husdyr, og der er ingen melkeproduksjon.

Driftsenhetene har blitt færre og større. Korn dyrkes på større delen av jordbruksarealene. Gunstig klima og god jord gir også gode forutsetninger for produksjon av grønnsaker og bær, som opptar ca. 22 % av arealene. De største sammenhengende jordbruksarealene finnes på den sentrale delen av øya. Tidligere beite- og slåttearealer er i stor grad gjengrodde og fjellknausene er skogkledde. Sør på hovedøya, på Veierland og på flere av øyene i skjærgården finnes imidlertid fortsatt karakteristiske rester av det gamle kulturlandskapet. Fritidshesteholdet har blitt ganske stort på Nøtterøy, men hestene beiter først og fremst på dyrka mark og bidrar i liten grad til å opprettholde semi-naturlige beitemarker.

Vurdering av kunnskapsstatus

Oppdatering av naturtypekartleggingen (Abel, Olsen & Blindheim 2008) samt denne supplerende registreringen gjør at selve hovedøya må sies å være godt kartlagt. På øyene er det imidlertid fortsatt noe behov for avgrensing av verdifulle lokaliteter og, framfor alt, med å sette i gang skjøtselstiltak. Noen områder i skjærgården skjøttes alt med beite, men skjøtselstiltakene burde evalueres og suppleres. Et høyst aktuelt enkelt tiltak både på hovedøya og i skjærgården er fristillelse av store eiketrær (både registrerte og uregistrerte).

Registrerte kulturlandskapsområder i Naturbase i Nøtterøy.

Naturbasenr	Lokalitetsnavn	Verdi	Naturtype
05183	Masseløy	B	Naturbeitemark
05188	Hvaløy	B	Naturbeitemark
05189	Hvaløy	B	Naturbeitemark
05190	Hvaløy	B	Naturbeitemark
05191	Gåsøy	B	Naturbeitemark
05196	Søndre Årøy	B	Naturbeitemark
05200	Kjølholmen	B	Naturbeitemark
05214	Kriken nord	B	Naturbeitemark
05251	Hvaløy	B	Hagemark
05180	Skrafskjær	B	Hagemark
05204	Alby	B	Hagemark
05203	Thorsløkka	C	Hagemark
05195	Nordre Årøy	B	Beiteskog
05201	Sjølyst	A	Fuktenger
05213	Lirekilen	A	Fuktenger
05205	Veierland krk S	B	Småbiotoper

Natur-basenr	Lokalitetsnavn	Verdi	Naturtype
05240	Elgestad	C	Småbiotoper
05245	Vestfoldklinikken	C	Småbiotoper
05241	Nordre Føyn	B	Store gamle trær
05242	Tenvik	B	Store gamle trær
05243	Tenvik	B	Store gamle trær
05246	Nordre Torød	B	Store gamle trær
05248	Brevik	B	Store gamle trær
05239	Nøtterøy kirke	C	Parklandskap

Nøtterøy. Oversikt over dokumenterte rødlistede karplanter med tilknytning til kulturlandskapet

Navn	Kategori	År sist samlet
Lindodre	RE	1962
Huldrenøkkel	CR	1995
Kam-marimjelle	CR	1993
Bukkebeinurt	EN	2003
Bulmeurt	EN	1931
Firling	EN	1950
Flikmelde	EN	1933
Hartmansstarr	EN	1988
Jordbærkløver	EN	2002
Pusleblom	EN	1925
Smalsøte	EN	1925
Dverggylden	VU	2002
Engmarihand	VU	(uten år)
Høstmarinøkkel	VU	1910
Nikkesmelle	VU	1931
Ormetunge	VU	1956
Strandrødtopp	VU	2001
Vasskryp	VU	1910
Bakkesøte	NT	1917
Bendelløk	NT	1979
Brudespore	NT	(uten år)
Hjortetrøst	NT	1933
Hundetunge	NT	1933
Knollsoleie	NT	1956
Liguster	NT	1993
Marinøkkel	NT	1956
Muserumpe	NT	1933
Nikkesmelle	NT	2001
Nonsblom	NT	2001
Småslirekne	NT	1926
Ullurt	NT	1979
Vårsalat	NT	2003
Vårveronika	NT	1965

RE KOMMUNE

Nesten hele kommunen ligger i landskapsregionen leirjordsbygdene på Østlandet. Lengst i vest inngår så vidt også skogtraktene på Østlandet. Størsteparten (98%) av kommunen ligger i boreonemoral sone. Raet går gjennom kommunen fra nord til sør, og jordbruket er knyttet til områder under marin grense.

Informasjon

Informasjon om tidligere registreringer ble hentet fra Abel (2005). Kommunens eneste kjente lokalitet av solblom (Undrumsdal) ble undersøkt, men uten resultat.

Tidligere kartlegging

Ved Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap ble ingen områder angitt.

Kartlegging av naturtyper og verdisetting av biologisk mangfold ble utført 2004 (Abel 2005). Nesten alle lokaliteter som ble registrert er store, gamle trær, 36 lokaliteter. Forøvrig ble det registrert 3 lokaliteter av hagemark og 3 naturbeitemark.

Karakteristikk av kulturlandskapet

Re er den største av Vestfold-kommunene med hensyn til dyrkingsareal. Jordbruks-produksjonen domineres av korn.

Kommunen har et variert kulturlandskap med beiteraviner (estetisk tiltalende, men med triviell flora; beites av hest, storfe, kalv, sau, angorageit og gris). I den nordre delen av kommunen finnes blant annet flere naturbeitemarker, beiteskog og en beita næringsfattig myr (en sjeldenhet). Langøya er det mest berømte botaniske området i kommunen. Før utnyttningen av kalk på øya var det her flere små gårdsbruk, og deler av øya er fremdeles lysåpen med spor av den tidligere bruken.

Vurdering av kunnskapsstatus

Abel (2007) anser kulturlandskapet som godt undersøkt, men den nordre delen av gamle Ramnes kommune burde undersøkes nærmere. Det foreligger her eldre funn av rødlistearter knyttet til fuktig mark (f. eks. myrflangre og kjempesoleie).

Røssedalsetra var lagt inn i BMK, men beskrivelsen i Naturbase var mangelfull. Lokaliteten ble derfor oppsøkt ved denne supplerende kartleggingen og

arealet på lokaliteten noe forandret. Botaniske registreringer er lagt inn i Naturbase.

Kulturlandskapsverdier kan formidles til skoleklasser på gården Holt, som drives økologisk og tar imot grupper for omvisning.

Registrerte kulturlandskapsområder i Naturbase i Re.

Naturbasenr	Lokalitetsnavn	Verdi	Naturtype
19846	Røssedalssetra	A	Naturbeitemark
19825	Holt II	C	Naturbeitemark
19826	Holt IV	C	Naturbeitemark
19840	Ekelund II	A	Hagemark
19841	Ekelund NØ II	A	Hagemark
19871	Berg Nordre	C	Hagemark
19837	Waltersborg N I	A	Store g trær
19842	Ekelund NØ I	A	Store g trær
19848	Fon kirke nord	A	Store g trær
19822	Hem søndre I	B	Store g trær
19827	Holtung søndre	B	Store g trær
19829	Våle sykehjem	B	Store g trær
19830	Kleiva	B	Store g trær
19836	Våleveien	B	Store g trær
19838	Waltersborg N II	B	Store g trær
19839	Waltersborg allé	B	Store g trær
19844	Raggestad	B	Store g trær
19849	Krakken	B	Store g trær
19850	Våle kirke	B	Store g trær
19852	Bjerke	B	Store g trær
19854	Haga II	B	Store g trær
19855	Sjuve nord	B	Store g trær
19938	Bjune søndre	B	Store g trær
19939	Holt V	B	Store g trær
19958	Våle prestegård	B	Store g trær
19959	Liverød II	B	Store g trær
19967	Prestegårdseika	B	Store g trær
19821	Hem nordre	C	Store g trær
19823	Hem søndre II	C	Store g trær
19824	Holt I	C	Store g trær
19828	Torp	C	Store g trær
19832	Grøum	C	Store g trær
19833	Grette I	C	Store g trær
19834	Grette II	C	Store g trær
19843	Ekelund nord	C	Store g trær
19845	Jerpetjønn	C	Store g trær
19847	Fon kirke	C	Store g trær
19851	Våle kirke nord	C	Store g trær
19853	Haga I	C	Store g trær
19856	Bøteigen	C	Store g trær
19940	Sørby søndre	C	Store g trær
19960	Kjønnerød	C	Store g trær

Re. Oversikt over dokumenterte rødlistede karplanter med tilknytning til kulturlandskapet

Navn	Kategori	År sist samlet
Knottblom	CR	1956
Bukkebeinurt	EN	1956
Bulmeurt	EN	1998
Hartmansstarr	EN	1918
Kjempehøymol	EN	(uten år)
Kjempesoleie	EN	1922
Myrflangre	EN	1946
Perleforglemmegei	EN	1919
Tusengylden	EN	1998
Vanlig løvehale	EN	1918
Åkerstorkenebb	EN	(uten år)
Engmarihånd	VU	1956
Legesteinfro	VU	1956
Ormetunge	VU	1956
Smalmarihånd	VU	1992
Solblom	VU	1956
Strandrødtopp	VU	(uten år)
Bakkemaure	NT	1998
Bittersøte	NT	1917
Blåbringebær	NT	1998
Brudespore	NT	1998
Hengepiggrø	NT	1998
Hundetunge	NT	1998
Kildegras	NT	1901
Kubjelle	NT	1915
Liguster	NT	1998
Marinøkkel	NT	1975
Muserumpe	NT	1956
Nikkesmelle	NT	1998
Nonsblom	NT	1998
Smånesle	NT	1918
Sprikepigggrø	NT	1975
Stavklokke	NT	1940
Stjernetistel	NT	1975

SANDE KOMMUNE

Produksjonslandskapet i kommunen regnes til landskapsregionen låglandsdalføra i Telemark, Buskerud og Vestfold, mens åsene både øst og vest for sletta langs Sandeelva regnes til skogtraktene på Østlandet. Det meste av kommunen (73 %), og praktisk talt alt jordbrukslandskap, ligger i bore-onemoral sone, mens åstraktene i vest inkluderer noe areal som regnes til sørboreal (8%) og mellom-boreal sone (13%).

Informasjon

Informasjon fra den biologiske mangfold-kartleggingen ble benyttet.

Tidligere kartlegging

Ved Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap ble ett område undersøkt og vurdert som nasjonalt verdifullt (Blomdal 1994): Sandesletta. To av områdene som ble registrert i 2006-2007 berører dette området.

Den biologiske mangfoldkartleggingen ble gjennomført i 2004 av Frode Bye, Miljø-rådgivning. Det ble registrert 10 områder med naturbeitemark, 5 med hagemark, 3 små-biotoper og 1 med store gamle trær.

Karakteristikk av kulturlandskapet

Sande er en viktig jordbrukskommune, med de viktigste produksjonsarealene på leirjorda langs Sandeelva. Produksjonen domineres av korndyrking, men i seinere tid har det vært en økning i antall bruk med kjøttfe. Noen raviner blir beita.

Vurdering av kunnskapsstatus

Seterlandskapet i sør- og mellomboreal sone i vestre del av kommunen bør kartlegges med tanke på biologisk mangfold. Kalkøyene som tilhører kommunen burde vurderes nærmere som kulturlandskap.

Registrerte kulturlandskapsområder i Naturbase i Sande.

Natur-basenr	Lokalitets-navn	Verdi	Naturtype
18594	Holsrud	A	Naturbeitemark
18584	Lærum, beite	B	Naturbeitemark
18590	Lærum Sør	B	Naturbeitemark
18590	Lærum Sør	B	Naturbeitemark
18592	Fostvedt	B	Naturbeitemark
18595	Fostvedt øst	B	Naturbeitemark
18600	Gran	B	Naturbeitemark
18653	Gran	B	Naturbeitemark
18654	Gran S	B	Naturbeitemark
18591	Rud Nordre	C	Naturbeitemark
18583	Rødløs	B	Hagemark
18618	Åsnes	B	Hagemark
18577	Øye	C	Hagemark
18579	Gåserud	C	Hagemark
18638	Hovet	C	Hagemark
18632	Bekkestranda	B	Småbiotoper

18580	Kløvstad Øst	C	Småbiotoper
18603	Hallerud sør	C	Småbiotoper
18635	Mørkassel	C	Store g trær

Sande. Oversikt over dokumenterte rødlistede karplanter med tilknytning til kulturlandskapet

Navn	Kategori	År sist samlet
Buesøtgras	EN	1949
Bukkebeinurt	EN	1957
Myrflatbelg	EN	1923
Smalsøte	EN	1912
Tusengylden	EN	1993
Dverggylden	VU	1968
Enghaukeskjegg	VU	1957
Engmarihand	VU	(uten år)
Krypbeinurt	VU	1923
Legesteinfro	VU	1940
Nikkesmelle	VU	1956
Ormetunge	VU	1917
Smalmarihand	VU	1975
Solblom	VU	1957
Strandrødtopp	VU	1993
Bakkesøte	NT	1923
Brudespore	NT	1970
Buttmarikåpe	NT	2004
Dvergsivaks	NT	1977
Hengepiggrø	NT	2006
Hundetunge	NT	1977
Kåltistel	NT	2004
Liguster	NT	2006
Marinøkkel	NT	1957
Muserumpe	NT	1972
Nikkesmelle	NT	2000
Nonsblom	NT	1957
Smånesle	NT	1940
Stjernetistel	NT	1940
Ullurt	NT	1916
Smålodnefaks	DD	1940

STOKKE KOMMUNE

De østre delene av kommunen ut mot Vestfjorden regnes til landskapsregion Skagerak-kysten, mens de indre delene regnes til leirjordsbygdene på Østlandet. Kommunen ligger i sin helhet i boreonemoral sone.

Informasjon

Informasjon om tidligere registreringer ble hentet fra Simonsen (2004).

Tidligere kartlegging

Ved Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap ble tre område undersøkt, hvorav ett ble nasjonalt prioritert (Blomdal 1994): Langøya-Skravestad. Biologisk mangfoldskartlegging er utført (Simonsen 2004). Av naturtyper i kultur-landskapet ble det registrert 2 beiteskoger, 5 store gamle trær og 1 parklandskap. Lokalitetene er lagt inn i Naturbase.

Karakteristikk av kulturlandskapet

Kulturlandskapet inneholder noen store inngjerda beiter (delvis med mye skog). Småskalalandskap forekommer noen steder. Ellers er det meste av den dyrka marka benyttet til kornproduksjon.

Vurdering av kunnskapsstatus

Denne undersøkelsen ble gjort innen stramme tidsrammer, og det meste av jordbruksområdene ble synbart fra bil. Kunnskapsgrunnlaget bør derfor suppleres ytterligere, selv om det sannsynligvis er få ikke registrerte verdifulle kulturlandskaper i kommunen.

Registrerte kulturlandskapsområder i Naturbase i Stokke.

Naturbasenr	Lokalitets-navn	Verdi	Naturtype
3467	Langø	A	Beiteskog
3466	Langø	B	Beiteskog
3424	Melsomvik	B	Store g trær
3477	Langø	B	Store g trær
3478	Langø	B	Store g trær
3508	Ekelun	B	Store g trær
3564	Kulerød	B	Store g trær
3479	Langø	B	Parklandskap

Stokke. Oversikt over dokumenterte rødlistede karplanter med tilknytning til kulturlandskapet

Navn	Kategori	År sist samlet
Buesøtgras	EN	2001
Bukkebeinurt	EN	2002
Vårvikke	EN	2005
Åkerstorkenebb	EN	1973
Nikkesmelle	VU	1970
Smalmarihånd	VU	1957
Solblom	VU	1973
Blåbringeblær	NT	1976

Brudespore	NT	1906
Muserumpe	NT	1976
Småslirekne	NT	2001

SVELVIK KOMMUNE

De østre delene av kommunen ut mot Drammensfjorden regnes til landskapsregion Oslofjorden, mens de indre delene regnes til skogtraktene på Østlandet. Kommunen ligger i sin helhet i boreonemoral sone.

Informasjon

Informasjon ble innhentet ved samtale med Frode Bye, ansvarlig for den kommunale kartleggingen av biologisk mangfold i kommunen, samt med Tore Berg, som har botanisert mye i kommunen. Herbariebelegg fra kommunen inkluderer et udatert belegg av solblom fra Støa. Forekomsten ble ettersøkt uten resultat.

Tidligere kartlegging

Ved Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap ble området Berger registrert, men ikke prioritert blant de nasjonalt eller regionalt viktige. Lokaliteten Brekke i vår rapport er en utvidelse av beitet ved Bergerdammen som er inkludert i NVK (Fylkesmannen i Vestfold 1993). Biologisk mangfoldskartlegging er utført (Bye 2004). Av naturtyper i kulturlandskapet ble det registrert 2 naturbeitemarker, 1 hagemark, 1 småbiotop, 3 store gamle trær, 3 parklandskaper og 4 erstatningsbiotoper. Lokalitetene er lagt inn i Naturbase.

Karakteristikk av kulturlandskapet

Svelvik kommune inneholder et relativt beskjedent jordbruksareal, og husdyrhold har i dag liten betydning. Gårdene ligger i tilknytning til løsmasseområder i åssiden, mens de indre delene av kommunen er skogdekt. En botanisk spesialitet er stor gjeldkarve, som har flere voksesteder i vegkanter nord i kommunen. Langs fjorden finnes gamle isdammer som er minner fra tiden med isekspert.

Vurdering av kunnskapsstatus

Kommunen har et begrenset areal med jordbrukslandskap, og vi anser kommunen for å være tilstrekkelig undersøkt. Isdammene burde vurderes nærmere, både som kulturminner og i biologisk mangfold-sammenheng.

Registrerte kulturlandskapsområder i Naturbase i Svelvik.

Naturbasenr	Lokalitet	Verdi	Naturtype
12817	Sæterkleiva	C	Naturbeitemark
12828	Brekke V	C	Naturbeitemark
12850	Nøsterud-Helgerud	B	Hagemark
12836	Nes	C	Småbiotoper
12856	Stomperud Øst	B	Store g trær
12857	Furru	B	Store g trær
12851	Homansberget	B	Store g trær
12816	Berger gård	B	Parklandskap
12845	Berger kirke	C	Parklandskap
12853	Knem	C	Parklandskap
12858	Berger kirke	B	Erstatn.biotop
12819	Svelvik N	B	Erstatn.biotop
12820	Svelvik S	B	Erstatn.biotop
12824	Kjelleråsen	B	Erstatn.biotop

Svelvik. Oversikt over dokumenterte rødlistede karplanter med tilknytning til kulturlandskapet

Navn	Kategori	År sist samlet
Bukkebeinurt	EN	1968
Dverggylden	VU	1918
Solblom	VU	(uten år)
Hundetunge	NT	1998
Muserumpe	NT	1997
Nikkesmelle	NT	1955

TJØME KOMMUNE

Tjøme er en øy-kommune. Den består av tre hovedøyer, Tjøme, Brøtsø og Hvasser, samt en rekke mindre øyer, holmer og skjær. Tjøme er i nord forbundet med Nøtterøy med bru over Vrengensundet. Tjøme tilhører landskapsregionen Skagerrakkysten. Kommunen ligger i borenemoral sone og svakt oseanisk seksjon. Berggrunnen består av larvikitt. Tjøme er med sine 37 km² Vestfolds minste kommune, men har på grunn av sine mange øyer en imponerende strandlinje på over 20 mil (Møller 1980). Tjøme har ca. 4700 innbyggere, men folketallet blir flerdoblet sommerstid på grunn av hyttefolk.

Informasjon

Informasjon om tidligere registreringer ble innhentet fra kommunen og Fylkesmannens miljøvern-avdeling.

Tidligere kartlegging

Det er gjort flere naturfaglige registreringer i Tjøme kommune tidligere (bl.a. Andersen & Fjeldså 1984, Lundberg & Rydgren 1994). Rødliste for Tjøme er også utarbeidet (Fylkesmannens miljøvern-avdeling 1998). Naturtypekartleggingen ble gjennomført i 1999 (Naturplan 2000) basert på tidligere kartlegging. Sammenstillingen viste imidlertid behov for oppdatering. I denne supplerende kartleggingen skulle ikke tidligere registrerte områder besøkes, men en oppdatering av tidligere registrerte områder ble gjennomført av Biofokus i 2008 på oppdrag av fylkesmannen (Abel, Olsen & Blindheim 2009). Naturverdier på Sandø og Vasskalven ble også kartlagt spesielt (Abel & Blindheim 2008). Ytterligere kartlegging er utført i 2009 (Abel in prep.)

Karakteristikk av kulturlandskapet

Tjømelandskapet får sin karakter av isskurte knauser med tydelig støtside mot nord og leside mot vest. Jordsmonnet mellom knauser og åser består mest av leire dekket av sand. På Tjøme var det sjøfart og fiske som var viktigst i eldre tider, og jordbruket ble ofte stemoderlig behandlet. Likevel har beite, slått og dyrka mark preget landskapsbildet sterkt. I 1920 utgjorde åker og eng ca. en femtedel av bygdens areal. I 2008 utgjorde jordbruksarealet 2145 daa og av det var 1677 da var fulldyrka. Det er i dag relativt mange hobbyhester på Tjøme, men det finnes ellers lite husdyr. Kulturlandskapet er i dag sterkt gjengroende.

Vurdering av kunnskapsstatus

Kunnskapen om verdifulle semi-naturlige lokaliteter må etter de siste oppdateringene og registreringene sies å være god for hovedøya og de større øyene. Det haster imidlertid å få i gang skjøtseltiltak. Beite er satt inn noen steder som skjøtseltiltak, men innsatsen er foreløpig for liten. For flere verdifulle arealer ser det heller ikke ut som om man har tilstrekkelig fokus på nødvendigheten av skjøtsel for at biomangfoldverdiene skal opprettholdes.

Registrerte kulturlandskapsområder i Naturbase i Tjøme.

Naturbasenr	Lokalitetsnavn	Verdi	Naturtype
02081	Torås	C	Fuktenger
02085	Havna	A	Store gamle trær
02064	Lindhøybøka	B	Store gamle trær
02086	Lindhøy	B	Store gamle trær

Tjøme. Oversikt over dokumenterte rødlistede karplanter med tilknytning til kulturlandskapet.

Navn	Kategori	År sist samlet
Blåmaure	RE	1908
Fettblad	RE	1936
Honningblom	CR	1937
Sanddodre	CR	1978
Bukkebeinurt	EN	2005
Bulmeurt	EN	1979
Bustsivaks	EN	1886
Dundå	EN	1973
Firling	EN	1926
Flikmelde	EN	1958
Hartmansstarr	EN	1978
Jordbærkløver	EN	2005
Kjempehøymol	EN	1969
Myrflangre	EN	1974
Myrflatbelg	EN	1919
Perleforglemmegei	EN	1929
Piggtistel	EN	1980
Pusleblom	EN	1946
Sandfaks	EN	(uten år)
Smalsøte	EN	1974
Tornbeinurt	EN	1933
Tusengylden	EN	2006
Vanlig løvehale	EN	1956
Vårvikke	EN	1919
Dverggylden	VU	2005
Engmarihånd	VU	1991
Griseblad	VU	1881
Gåsefot	VU	1985
Isop	VU	1893
Krabbekløver	VU	1956
Nikkesmelle	VU	2008
Ormetunge	VU	2005
Solblom	VU	1926
Strandrødtopp	VU	2005
Trollnype	VU	1919
Vasskryp	VU	1926
Bakkesøte	NT	2005
Bendelløk	NT	2005
Bittersøte	NT	1956
Blåbringeblær	NT	1999
Brudespore	NT	1908
Buttmarikåpe	NT	1933
Dronningstarr	NT	1884
Hjortetrost	NT	1933
Hundetunge	NT	1978
Kildegras	NT	1973

Navn	Kategori	År sist samlet
Kubjelle	NT	2005
Liguster	NT	2008
Marinøkkel	NT	2005
Muserumpe	NT	1978
Nikkesmelle	NT	1999
Nonsblom	NT	1979
Skjoldblad	NT	1956
Smånesle	NT	1881
Småslirekne	NT	2005
Sprikepiggrø	NT	1919
Vårsalat	NT	2005

TØNSBERG KOMMUNE

Tønsberg er en av Norges middelalderbyer og sannsynligvis Norges eldste by. Byen er regionsentrum og Vestfold fylkeshovedstad. Den har lange tradisjoner innenfor shipping, industri og handel. Tønsberg er den bykommune i Norge som vokser raskest. Det bor nesten 40 000 mennesker i kommunen i dag og samferdsel preger store arealer. Kommunen fikk sine nåværende grenser da Tønsberg ble slått sammen med Sem kommune som omkranset selve byen. Kommunen har 55 km kystlinje og tilhører i nordøst landskapsregionen Oslofjorden, i sørøst Skagerak-kysten, mens større delen av kommunen tilhører leirjordsbygdene på Østlandet. Kommunen ligger i borenemoral sone og svakt oseanisk seksjon. Berggrunnen består av lava fra bysenteret og nordover og dypbergarter i sørvest.

Informasjon

Informasjon om tidligere registreringer ble innhentet fra kommunen og Fylkesmannens miljøvernnavdeling.

Tidligere kartlegging

For Tønsberg er det tidligere utarbeidet viltkart og gjennomført Miljøregistreringer i skog (MIS). I tillegg er det gjort flere registreringer av truede arter. Naturtypekartleggingen ble gjennomført i 2002 (av Naturplan) basert på tidligere kartlegging samt feltarbeid i kystområdene og jordbrukslandskapet. 10 kulturlandskapslokaliteter ble registrert: 1 hage-mark, 2 store gamle trær samt 7 parklandskap. Alle ble vurdert som viktige (B). Oppdatering av disse lokalitetene inngikk ikke i dette prosjektet, men er gjennomført i 2009 (Biofokus in prep.)

Karakteristikk av kulturlandskapet

Tønsberg kommune har et areal på 106 km². Av dette er ca. 40% dyrkbar jord. Mesteparten av jordbruksarealet benyttes til korndyrking. I vest finnes store, flate jordbruksarealer. Her renner Aulielva og her ligger Jarlsberg hovedgård som fortsatt delvis er omgitt av et herregårdslandskap med alleer og parkskog. Vei- og jernbaneutbygging har imidlertid ført til store inngrep i dette herregårdslandskapet. Nede ved fjorden ligger Ilene, et våtmarksreservat, som skjøttes med beite. Det utgjør en liten rest av de store fuktenger som tidligere utgjorde en viktig del av Jarlsbergs jordbruksarealer. Også på østsiden byen finnes et vernet våtmarksområde, Presterødkilen, som i dag er sterkt gjengrodd med takrør. I øst og nord er kommunen mer småkupert og skogkledd, men Slagendalen preges av jordbruksarealer. Her finnes mange fornminner bl.a. Oseberghaugen. Langs kyststripen finnes boligbygging, industri- og havneanlegg, men også småbåthavner, badestrender og friluftsområder. Kommunen har tobefodde øyer, Husøy (med broforbindelse til Nøtterøy) og Torgersøya. Slottsfjellet midt i byen har en karakteristisk siluett som sees på lang avstand.

Vurdering av kunnskapsstatus

Foreløpig gjennomførte registreringer av verdifulle semi-naturlige lokaliteter i Tønsberg er ikke "heldekkende". Det ser imidlertid ut til å finnes få verdifulle lokaliteter utover dem som tidligere er registrert.

Registrerte kulturlandskapsområder i Naturbase i Tønsberg.

Naturbasenr	Lokalitetsnavn	Verdi	Naturtype
15715	Tau rennsseanlegg	B	Hagemark
15725	Hortensveien N	B	Store g trær
15755	Vium	B	Store g trær
15714	Vallø kirke	B	Parklandskap
15719	Teigen	B	Parklandskap
15720	Husvikveien N	B	Parklandskap
15722	Hortensveien	B	Parklandskap
15723	Hortensveien	B	Parklandskap
15724	Hortensveien	B	Parklandskap
15743	Husvikveien S	B	Parklandskap

Tønsberg. Oversikt over dokumenterte rødlistede karplanter med tilknytning til kulturlandskapet.

Navn	Kategori	År sist samlet
Eseltistel	CR	2000
Murrublom	CR	1935
Sanddodre	CR	1906
Buesøtgras	EN	1972
Bukkebeinurt	EN	1956
Bulmeurt	EN	1998
Hartmansstarr	EN	1958
Jordbærkløver	EN	1917
Legeholurt	EN	(uten år)
Vanlig løvehale	EN	1917
Åkerstorkenebb	EN	2004
Dverggylden	VU	2002
Engmarihånd	VU	1906
Gåsefot	VU	1997
Strandrødtopp	VU	1956
Vasskryp	VU	1874
Bakkesøte	NT	1906
Bendelløk	NT	(uten år)
Buttmarikåpe	NT	1909
Dronningstarr	NT	(uten år)
Dvergsivaks	NT	1956
Eplerose	NT	1917
Hundetunge	NT	2003
Kubjelle	NT	2005
Liguster	NT	1870
Marinøkkel	NT	1906
Nikkesmelle	NT	1968
Nonsblom	NT	1916
Rødsmelle	NT	2005
Smånesle	NT	1997
Småslirekne	NT	2002
Sprikepiggrø	NT	(uten år)
Stolt-henrik	NT	1995

Tabeller over kulturlandskapsområder og rødlistede karplanter som ikke er undersøkt i dette prosjektet er i vedlegg bakerst i rapporten.

4. Diskusjon og vurdering av resultater

Kunnskapen om verdifulle kulturlandskapslokaliteter varierer mellom kommunene og i noen av kommunene er det stor sannsynlighet for at det fortsatt finnes uregistrerte verdifulle lokaliteter (se kap. 3). Flere av kommunene har imidlertid generelt lite igjen av semi-naturlige lokaliteter så selv om foreløpige registreringer der ikke har vært "heldekkende", er det lite sannsynlig at man vil finne flere viktige lokaliteter. Det er i indre og ytre Vestfold som det finnes mest igjen av verdifulle kulturlandskapslokaliteter. I de åpne jordbruksbygdene finner vi i dag lite av det biologiske mangfoldet som preget det gamle kulturlandskapet, men i skogbygdene er det fortsatt noen gjenværende verdifulle semi-naturlige lokaliteter. I skjærgården og noen steder langs kysten, finnes det også semi-naturlige naturtyper av nasjonal verdi. I sammenheng med etableringen og oppfølgingen av Ormø-Færder landskapsvernområde (etablert i 2006) har landskapsverdiene i skjærgården utenfor Nøtterøy og Tjøme fått økt oppmerksomhet, men også de gamle seterområdene i indre deler av Vestfold burde undersøkes bedre.

Viktigst er likevel at skjøtelsbehovet i registrerte lokaliteter får større oppmerksomhet! Det nytter lite å kartlegge verdifulle semi-naturlige lokaliteter hvis de ikke følges opp med skjøtsel. Dette gjelder også flere av naturtypene som er registrert som "naturlige". Mange av dem har et biologisk mangfold som er et resultat av tidligere ekstensiv bruk. Det er derfor viktig å sette inn skjøtselstiltak også på slike lokaliteter.

Et problem ved registrering og oppfølgende forvaltning av semi-naturlige lokaliteter, er at flere områder som i dag beites (og som derfor blir registrert som beitemark) egentlig er gammel slåtte-mark. De kan fortsatt ha en artssammensetning og et artsmangfold som er skapt av lang tids slåttebruk, selv om de ble lagt ut til beite for flere tiår siden. Beitingen forhindrer gjengroing slik at slåtteengsfloraen kan bevares ganske lenge. Etter hvert vil imidlertid beiteømfintlige arter forsvinne

og vegetasjonen forandre seg, særlig hvis beite-trykket blir for hardt. Dette understreker at det er viktig å lage kunnskapsbaserte skjøtelsplaner slik at man kan sette inn riktig skjøtsel i de verdifulle områdene.

Gjengroing er den største trusselen mot semi-naturlige habitater i hele landet. I Vestfold går denne prosessen ekstra fort på grunn av det gode klimaet som gjør at områder som er tatt ut av bruk gror svært fort igjen, med et visst unntak for tørre lokaliteter. I Vestfold er det sterke befolkningspresset også en meget sterk trusselfaktor. Feltbefaringene viser i tillegg at tilplanting med gran på tidligere åpen eng som ikke lenger blir ansett som lønnsom å drive, er en vanlig trussel mot "semi-naturlig biologisk mangfold" i Vestfold. Likeså bruk av kunstgjødsel for å øke produksjonen på tidligere lite gjødslet beitemark. Dette er ofte aktuelt på de mange "nye" beitearealene som brukes til kjøttedyr i Vestfold nå. Økt antall beitedyr og beitearealer er ellers et positivt utviklingstrekk i Vestfolds kulturlandskap.

Andre merknader

Det kan være en vanskelig oppgave å vurdere registrerte lokaliteter på en verdiskala fra A til C. Regler vedrørende verdisetting ved forekomst av rødlistearter kan for eksempel føre til at lokaliteter som for øvrig er ganske trivielle, får samme verdi som lokaliteter med meget høyt artsmangfold og god representativitet.

Det er også et problem at de lokaliteter som får C-verdi dvs. lokal verdi, ofte ikke får noen særlig oppmerksomhet i oppfølgende forvaltnings-sammenheng. Dette er beklagelig fordi de også er verdifulle for det biologiske mangfoldet (og mer verdifulle enn alle de lokaliteter som ikke har blitt prioritert ved registrering).

I tillegg fører kulturlandskapets kompleksitet til at ulike personer, selv med utgangspunkt i samme kriteriemal (jf. DN-håndbok 13-2007) ofte vil vurdere registrerte lokaliteter forskjellig på grunn av forskjeller i kunnskap og erfaring. Dette kan selvfølgelig skape problemer når registrerte lokaliteter skal sammenlignes. I dette prosjektet har vi derfor prøvd å "samkjøre oss" for å få mest mulig lik forståelse ved vektlegging av verdikriterier.

Begrepet "en lokalitet" som brukes i DN-håndbok 13-2007, skaper også problemer ved registrering i kulturlandskap fordi ulike naturtyper (for eksempel slåtte- og beitemark) i kulturlandskapet ofte inngår i en mosaikk som det er nærmest umulig å dele opp (Jf. Kap. 2). Diskusjon av definisjonen av "enlokalitet" er derfor et viktig punkt i utprøvingen og diskusjonen av metodikk i prosjektet *Supplerende kartlegging og overvåking i jordbrukets kulturlandskap*.

5. Samlet vurdering – ”Stjerneområder”

I prosjektet ”Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap” skal noen få større helhetlige stjerneområder velges ut for hvert fylke. Alle A- og B-områder er i utgangspunktet en slags stjerneområder, men de er ikke alltid så store og skal i henhold til registreringsmetodikken begrenses til en naturtype (jf. DN-håndbok 13). De tilsvarende derfor ofte ikke kravet om størrelse og ”helhet”. Flere av dem utgjør imidlertid en del av et større helhetlig landskap som kan defineres som stjerneområde.

Ved utvelgelse av stjerneområder skal representativitet både for fylket og vegetasjonsregionene vektlegges. Siden bare noen meget få stjerneområder skal velges ut for hvert fylke, betyr det at flere områder for hver ”representative type” ikke blir valgt ut og at mange kanskje like fine områder som det utvalgte stjerneområdet derfor ikke blir framhevd.

Ved vurderingen skal også tidligere registrerte områder trekkes inn. Dette skaper problemer fordi vi i dette prosjektet skulle oppsøke områder som ikke var registrert tidligere dvs. at vi ikke har tilstrekkelig kunnskap om tidligere registrerte områders nåværende tilstand for å gjøre en god evaluering.

Ved utvelgelse av nedenstående liste over stjerneområder har i tillegg til forfatterne også Roger Halvorsen deltatt i diskusjonen og Kåre Humble har gitt verdifulle opplysninger.

Vestfold

Nesten hele Vestfold fylke ligger i boreonemoral sone og i tillegg er fylket lite. Den regionale variasjonen er derfor liten i forhold til andre fylker. En grovinndeling kan likevel gjøres mellom (1) kystområdene, (2) ”breibygdene” innenfor og (3) ”skogsbygdene” innerst i fylket.

Nøtterøy kommune: Skjærgården øst for Nøtterøy og Tjøme har store kulturlandskapskvaliteter. Dette området ble også prioritert i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Flere av øyene

er vernet som landskapsvernområde eller naturreservater (fugleliv). Området trues dessverre av gjengroing og det haster med å få utformet en skjøtelses/forvaltningsplan for området og med å utvide skjøtselstiltakene. En av de større øyene som peker seg spesielt ut er Søndre Årøy med aktivt gårdsbruk med husdyrhold, tydelig beitepåvirka skog og intakte kortvokste strandenger.

Larvik kommune: Strandeng vest for Sperrvika. Naturbeitemark i hevd (hestebeite). Større sammenhengende område om man inkluderer strandenger og beite i Hemskilens naturreservat. (Vest for Stavern, finnes det flere områder som også kunne vært betegnet som stjerneområder for eksempel Kinnhalvøya naturreservat. De er imidlertid ute av drift og i ferd med å gro igjen.)

Hof kommune: Rønneberg. Større sammenhengende gårdslandskap. Naturbeitemark i hevd (sau, kyr og hest på beite), fukteng og eutroft vann. Forekomst av rødlistearter.

6. Lokalitetsbeskrivelser

HOF KOMMUNE

1. Eidsfoss

Kommune:	Hof
UTM:	NM 590 067
Kartblad:	1814 III
Areal:	3,5 daa
Høyde over havet:	45 m
Verdi:	C
Naturtype:	Store gamle trær
Undersøkt:	13.06.2006
Inventert av:	K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone:	Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon:	Svakt oseanisk

Hovedtype: Skogtraktene på Østlandet. Parklandskap i tilknytting til Eidsfoss jernverk (opprettet 1697).

Lokalitetskarakteristikk:

Parklandskap, renessanse/barokk hage, med 4 av 16 nylig restaurerte parterrer. Gammel chaussé ned til Bergsvannet med plantet eik. Syv av dem er store, grove og gamle, ca 10 yngre eiker og en meget stor bjørk. Vanlig nattfiol, mye forvillet blåhegg. Kryptogamfloraen på trærne bør undersøkes.

Bruksmåte: Parkanlegg.

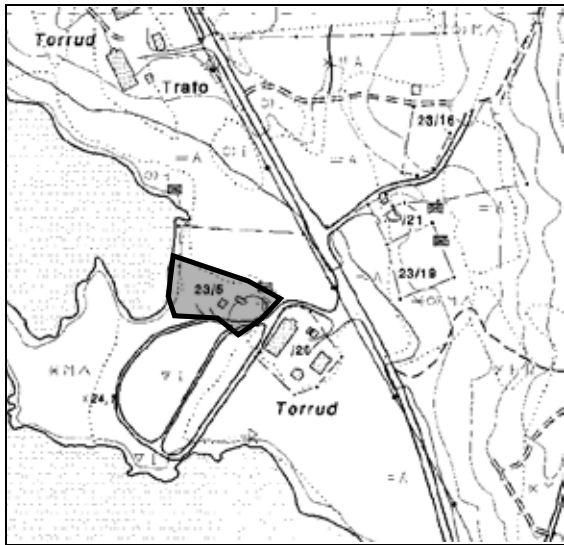
Kulturspor: Parken tilhører bruksherrens residens med en stor hovedbygning og lav sidebygning. På Eidsfoss finnes også mange andre kulturminner som arbeiderboligene langs Bråtagata og jernverksmuseum.

Tilstandsbeskrivelse: Mye arbeid er lagt ned i seinere år for å restaurere bygninger og park.

Verdivurdering: Gamle grove trær som har potensial for å huse rikt biologisk mangfold, bl a sopp, mose, lav og insekter.

Trussel: Hogst.

2. Eikeren camping, Torrød

Kommune:	Hof
UTM:	NM 561 107
Kartblad:	1814 III
Areal:	3,5 daa
Høyde over havet:	25 m
Verdi:	B
Naturtype:	Naturbeitemark
Undersøkt:	11.07.2007
Inventert av:	K. Bjureke, R. Halvorsen
Vegetasjonssone:	Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon:	Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Gårdslandskap.
Lokaliteten er ikke i drift som landbruksenhet i dag, men huser fortsatt regionalt sjeldne arter knyttet til kulturlandskap.

Lokalitetskarakteristikk:

Tørre koller som tidligere var åkerholmer i et oppdyrka, fulldyrka landskap. Det var åker frem til begynnelsen av 1990-tallet. Nå er åkeren gressplen med campingplass.

På knausene vokser fine bestander med krusfrø og engklokke. Ellers tørrbakkevegetasjon med engtjæreblom, gjeldkarve, sauesvingel, sølvmyr, blåklokke, knegras, rødsvingel og skogkløver.

Noe tresatt med furu, rogn, selje og bjørk. Trolig ble de tresatte knausene brukt til beite tidligere.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblom-utf. (G7a) 60%, bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utf. (F3c) 40%.

Bruksmåte: Ikke i bruk i jordbrukssammenheng. Tilfeldig tråkk fra campinggjester.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen – svak hevd.

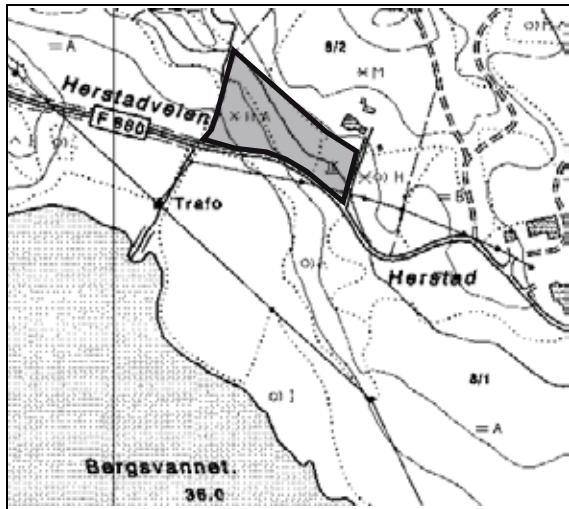
Tilstandsbeskrivelse: Kollene ryddes jevnlig for kratt og det forsinkes gjengroingsprosessen. Det gjødsles ikke lenger.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Tidligere åkerholmer, nå "moderne kulturlandskap", huser regionalt sjeldne planter som krusfrø.

Trussel: Nedbygging, gjengroing.

3. Herstad, vest

Kommune: Hof
UTM: NM 623 038
Kartblad: 1814 III
Areal: 6 daa
Høyde over havet: 50 m
Verdi: C
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 11.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, R. Halvorsen
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Gårdslandskap. Beitemark i god hevd.

Lokalitetskarakteristikk:

Inngjerdet naturbeitemark vest for gården Herstad. Frisk til tørr næringsfattig vegetasjon, engkvein-rødsvingel-gulaks eng med arter som engknoppurt, vårskrinneblom, gjeldkarve, fingerstarr, engnellik, knollerteknapp, rødknapp, gulmaure, prestekrage, engtjæreblom, hvitmaure, vårpengourt, sølvmure, skogstorkenebb, markjordbær, hvitkløver, smalkjempe, høymol og skogkløver. Noen knauser med bl a flerårsknavel, bitterbergknapp og stemorsblom. Ingen tegn til innsådde arter eller nitrofil vegetasjon.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a) 90%, bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utforming (F3c) 10%.

Bruksmåte: Beite med storfe.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

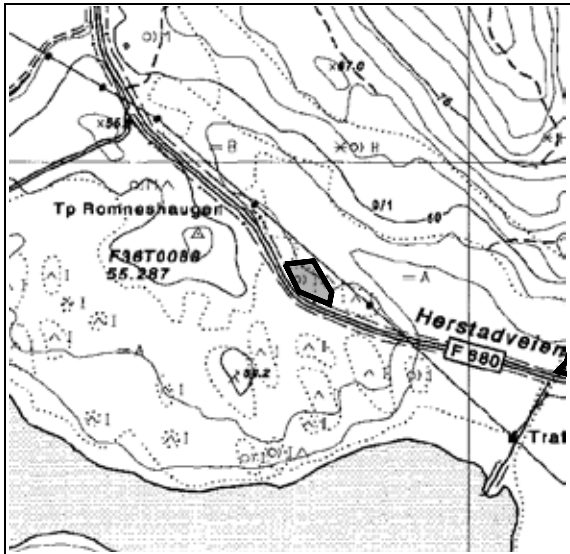
Tilstandsbeskrivelse: Passe sterkt beite. Ikke bruk av kunstgjødsel. Liknende arealer på motsatt side av veien. Dyrene veksler mellom beitearealene, hvilket motvirker overbeite.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Hverdagslandskap, slik vi skulle ha flere av. Ugjødsla beitemark uten innsådde arter, god hevd, middels artsrikhet.

Trussel: Opphør av drift, gjengroing, kunstgjødsel.

4. Herstad, trær

Kommune: Hof
UTM: NM 625 040
Kartblad: 1814 III
Areal: 0,5 daa
Høyde over havet: 45 m
Verdi: C
Naturtype: Store gamle trær
Undersøkt: 13.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

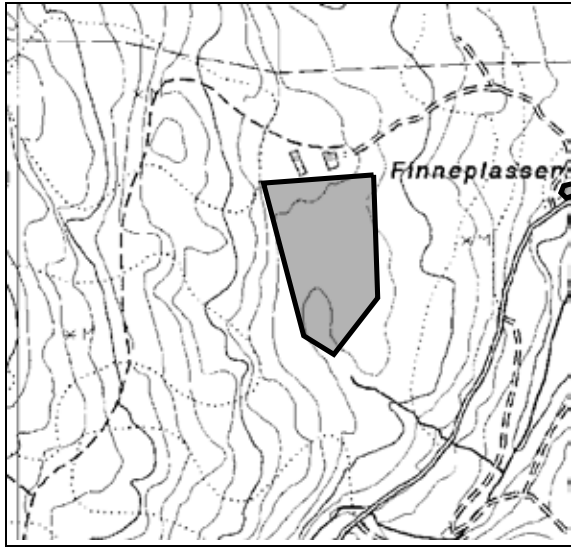
Skogtraktene på Østlandet. Gårdslandskap.

Lokalitetskarakteristikk:

To gamle eiker på nordsiden av veien. Flere små knauser i jordbrukslandskapet med eldre trær. Kryptogamfloraen på trærne bør undersøkes.

Verdivurdering: Gamle grove trær som har potensial for å huse rikt biologisk mangfold, bl a sopp, mose, lav og insekter.

5. Finneplassen

Kommune: Hof
UTM: NM 567 052
Kartblad: 1814 III
Areal: 7 daa
Høyde over havet: 260 m
Verdi: C
Naturtype: Slåttemark
Undersøkt: 13.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Sørboreal
Vegetasjonsseksjon: Klart oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Nedlagt plass som nå benyttes til fritidsbolig. Området er gjengroende.

Lokalitetskarakteristikk:

Plassen ligger 300 m inn fra bilveien. Artsrike enger sør for bygningene med høgstaudepreg. Forekomst av arter som vårkål, marigras, ballblom, tyrihjem, skogstorkenebb, skogsnelle, harestarr, bleikstarr, mjødurt, firkantperikum, strutseving, humle eng-humleblom, skogsvinerot, skogburkne, ormetelg, geitrams, bringebær, skogstjerneblom, myskegras, fuglevikke, maigull og grov nattfiol.

Engkvein-rødsvingel-gulaks-vegetasjon med sumpmaure, rød jonsokblom, engfiol, hårfrytle, engsoleie, engsyre, bleikstarr, stemorsblom, tepperot, tveskjeggveronika, hvitmaure, hvitveis og finnskjegg.

Vegetasjonstyper: Frisk, næringsrik "natureng" (G13).

Bruksmåte: Ingen drift.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd. Hører til gården Holt. Leies ut som jakthytte.

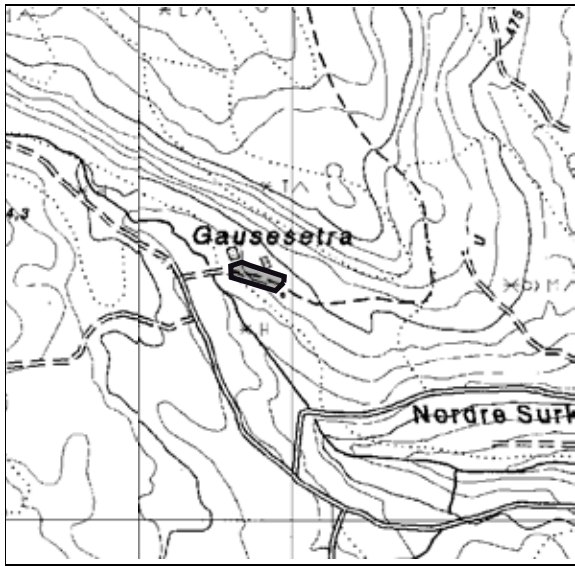
Tilstandsbeskrivelse: Bruket er for lengst nedlagt, og gjengroingen er i full gang. Det åpne området sør for huset er sannsynligvis gamle slåttenger. Gjengroingen har ikke gått så langt at det ikke er mulig å restaurere den artsrike engen ved slått.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Artsrikt, men vanskelig å bevare da plassen kun brukes ved jakttider. Tiltak som krattrydding og slått er ønskelig.

Trussel: Gjengroing.

6. Gausesetra

Kommune: Hof
UTM: NM 556 045
Kartblad: 1814 III
Areal: 0,5 daa
Høyde over havet: 470 m
Verdi: C
Naturtype: Småbiotoper
Undersøkt: 13.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Mellomboreal
Vegetasjonsseksjon: Klart oseanisk

Hovedtype:

Skogstraktene på Østlandet. Seterlandskap, som for lengst er ute av bruk; husene benyttes nå som fritidsbolig.

Lokalitetskarakteristikk:

Lokaliteten er først og fremst inkludert på grunn av en biogeografisk interessant forekomst av kystmaure. Denne plantearten er her på sin innergrense på Østlandet, og lokaliteten er det eneste stedet i Vestfold hvor arten er observert de senere årene. Arten vokser like ovenfor et lite område i kanten av den gamle innmarka, i tørr fattigeng med finnskjegg.

Vegetasjonstyper: Finnskjegg-eng/sausvingel-eng (G5).

Bruksmåte: Ingen drift.

Kulturspor: Gammel seter.

Tilstand: Ingen hevd.

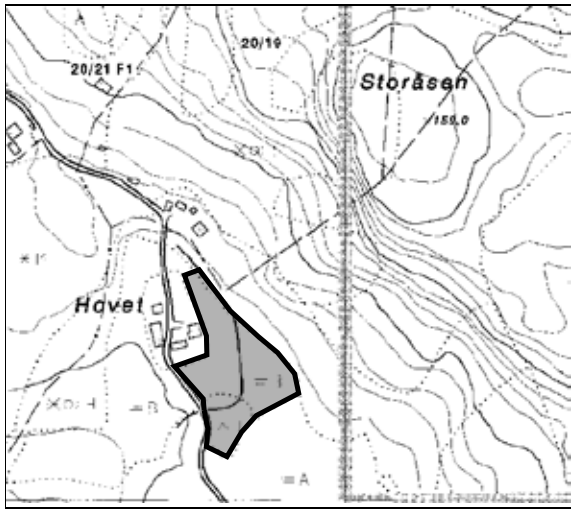
Tilstandsbeskrivelse: Tråkk langs stien og tilfeldig rydding holder dette arealet relativt åpent.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Verdifullt grunnet forekomst av kystmaure.

Trussel: Gjengroing.

7. Hovet

Kommune: Hof
UTM: NM 578 082
Kartblad: 1814 III
Areal: 6 daa
Høyde over havet: 55 m
Verdi: C
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 13.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Gårdslandskap på åsen øst for Eikeren. Småskalalandskap i drift.

Lokalitetskarakteristikk:

Småbruk med mosaikklandskap og variert natur. Forholdsvis artsrikt beite (hest) mellom tunet og dyrka mark. Beitearealet er totalt sett større enn lokaliteten, men det øvrige arealet er gjødselpåvirket, tidligere dyrka mark.

Mye engsoleie, hundekjeks og prestekrage i beitet. Artsrike kantsoner, knauser og fukteng med bl a grov nattfiol, vanlig nattfiol, bakkeveronika, smalkjempe, gjeldkarve, småengkall, jonsokkoll, harerug, engnellik, nesleklokke, bråtestarr, bleikstarr, soleihov, firkantperikum, hvitmaure, aurikkelsveve og knollerteknapp. Gamle hageplanter som akeleie og fuglestjerne har forvillet seg ut i enga. Noen steder vokser mye hårsveve.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a) 80%, fuktig fattigeng (G1) 10%, bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utf. (F3c) 10%.

Bruksmåte: Beite med hest. Beitet veksler mellom eng nord og syd for grusveien.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

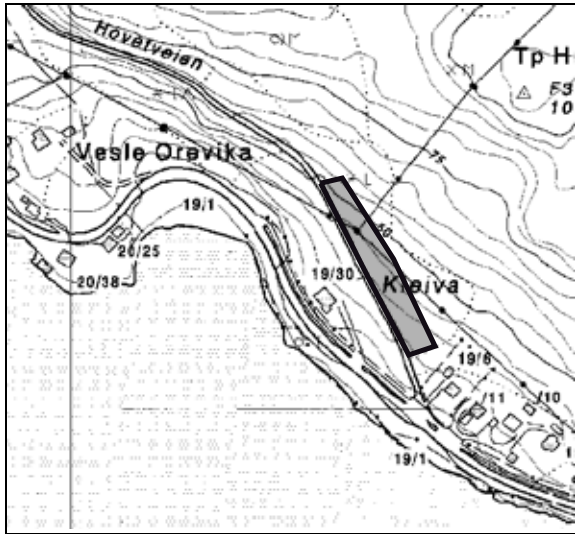
Tilstandsbeskrivelse: Beites nå av 3 hester. Forekomst av mange yngre trær tyder på gradvis gjengroing.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Småskala artsrikt hverdagslandskap. Ugjødsla artsrike kantsoner.

Trussel: Opphør av drift og gjengroing.

8. Kleiva

Kommune: Hof
UTM: NM 582 071
Kartblad: 1814 III
Areal: 3 daa
Høyde over havet: 35-45 m
Verdi: C
Naturtype: Kantkratt
Undersøkt: 13.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Sørvestvendt berg med artsrik flora, sannsynligvis tidligere benyttet som utmarksbeite. Forekomst av lokalt sjeldne plantearter.

Lokalitetskarakteristikk:

Kalkrik tørrbakke med urterik kant på nordsiden av veien. Blodstorkenebb-utforming med krevende urter som bergmynte og vill-lin. I lia ellers er den grunnlendte marka dominert av røsslyng og furu.

Vegetasjonstyper: Urterik kant, blodstorkenebbutf. (F4a)

Bruksmåte: Ingen hevd.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

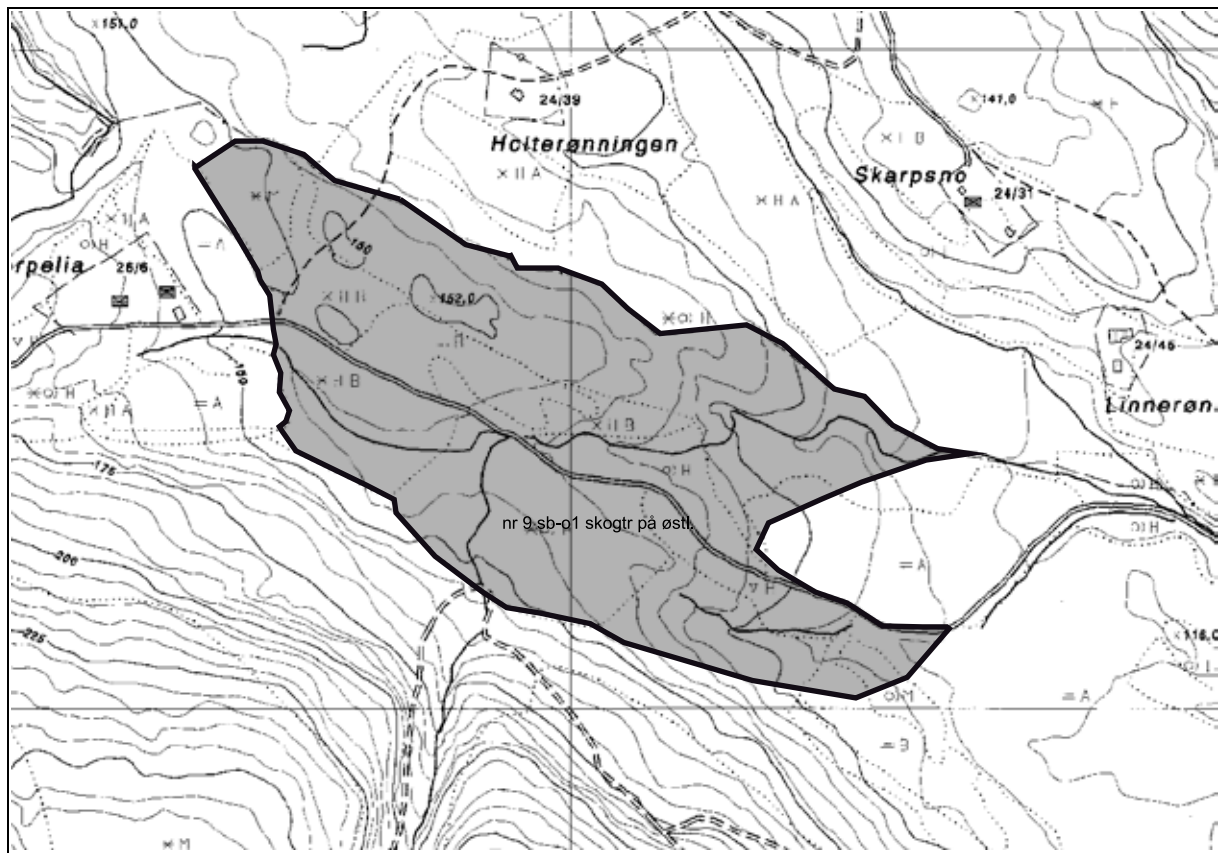
Tilstandsbeskrivelse: Suksesjonen har kommet forholdsvis kort over et lite område.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Verdifullt, fordi kanten huser flere arter knyttet til kalkrik grunn, lokalt uvanlige i kommunen.

Trussel: Gjengroing eller bebyggelse.

9. Holt

Kommune: Hof
UTM: NM 581 052
Kartblad: 1814 III
Areal: 114 daa
Høyde over havet: 150 m
Verdi: A
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 11.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, R. Halvorsen
Vegetasjonssone: Sørboreal
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Gårdslandskap. Beitemarker, noen nylig ryddet, andre med lengre kontinuitet. Stort område med varierte habitater. Forekomst av myrstjerneblom (Rødlista, kategori "truet").

Lokalitetskarakteristikk:

Naturbeitemark og forholdsvis nyryddet beite, på område som før var åpent beite. Småknausete landskap med varierende jorddybde. Dominert av lite basekrevende vegetasjon.

Nær bekken i sør, i mer skogkledd mark, vokste arter som myrstjerneblom, seterstarr, maigull, maurarve, gaukesyre, trollbær, tyrihjel, skogstjerneblom, nesleklokke, skogsvinerot og skogsvingel. Beitet går delvis helt ned til bekken.

På knauser og tørr mark finnes småbergknapp, flerårsknapp, sølvmyr, legeronika, smørk, stemorsblom, engtjæreblom, hårsveve, småsyre, fløyelsmarikåpe, markjordbær og skjermesveve.

På engene, dominert av engkvein og gulaks, finner man gjeldkarve, prestekrage, rødknapp, smalkjempe, engknoppurt, firkantperikum, knollerteknapp, grov nattfiol, hvitkløver, tårnurt, tiriltunge, jonsokkoll og hvitmaure. I kantsonene vokser kransmynte, småmarimjelle, skoggråurt, bringebær, geitrams, fuglevikke og nyseryllik.

Arealer med intenst beite og gjødsling huser vinterkarse, timotei, sølvbunke, hundegras, snauveronika, rødkløver og engsyre.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a) 80%, bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utf. (F3c) 10%, fuktig fattigeng (G1) 5%, knaueskog (A6) 5%.

Bruksmåte: Beite med storfe.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

Tilstandsbeskrivelse: Enger som har fått gro igjen i flere år, men som nå er ryddet. Store deler av beitemarka er lite gjødselpåvirket.

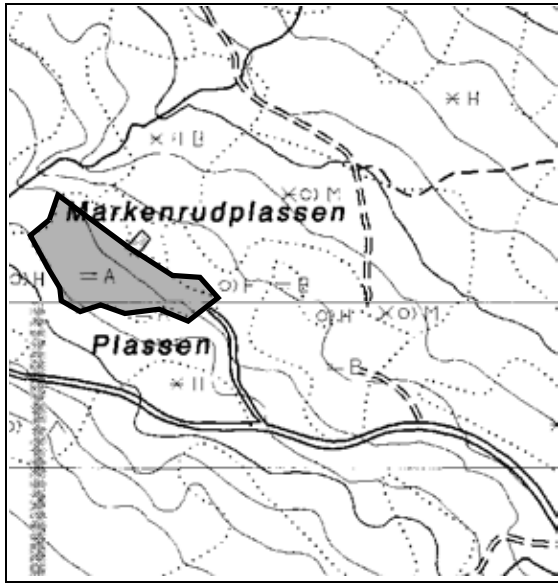
Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Fint landskapselement med lite gjødselpåvirkning. Forekomst av en truet planteart (myrstjerneblom). Det har vært brudd i hevdkontinuiteten, men store arealer er nå ryddet på nytt. Hevden er i dag svært god. Interessant overvåkingsobjekt.

Trussel:

Opphør av beite, gjødsling.

10. Plassen

Kommune: Hof
UTM: NM 562 066
Kartblad: 1814 III
Areal: 4 daa
Høyde over havet: 90 m
Verdi: C
Naturtype: Slåttemark
Undersøkt: 13.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Sørboreal
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Gammel skogsplass som nå benyttes som fritidsbolig. Deler av de gamle engene er fortsatt relativt lite gjengrodd.

Lokalitetskarakteristikk:

Firkantet areal sør for stien frem til huset. Høgstaudepreg med arter som firkantperikum, skogstorkenebb, nesleklokke, enghumleblom, mjødukt, ballblom, vanlig nattfiol, skogsvinerot, fuglevikke, skogstarr, hundegras og gulskolm.

Tørre områder med engkvein-rødsvingel-gulaks-vegetasjon med arter som smalkjempe, rødknapp, ryllik, prestekrage, engknoppurt, markjordbær, bustnype, bråtestarr, grasstjerneblom, knollerteknapp, nyseryllik, legeveronika, hvitveis og mye marikåpe.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a) 30%, frisk fattigeng (G4a) 70%.

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd. Arealet nærmest bygningen slått som plen. Ugjødsla.

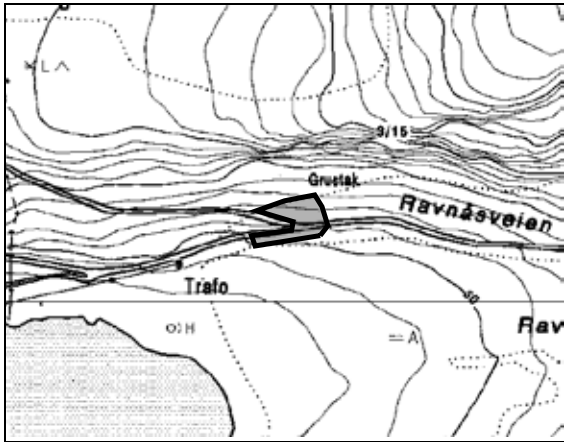
Tilstandsbeskrivelse: Enga bærer preg av lang tid uten hevd. Mye firkantperikum, indikerer begynnende forfall. Einstape, osp og gran i enga. Gjengroingen har dog ikke gått så langt at oppstart av slått (eller beite) lett kan opprettholde mangfoldet.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Middels artsrik, ikke gjødsla eng, som ikke er i hevd. Viktig å stimulere grunneier til å holde enga i hevd.

Trussel: Fortsatt gjenvoksing.

11. Ravnåskollen sør

Kommune: Hof
UTM: NM 634 017
Kartblad: 1814 III
Areal: 1 daa
Høyde over havet: 55 m
Verdi: A
Naturtype: Småbiotoper
Undersøkt: 11.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, R. Halvorsen
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Botanisk interessant lokalitet i kantkrattet sør for Ravnåsveien og ved gammelt grustak. Forekomst av ertevikke (Rødlista, kategori "truet") og stavklokke og ullurt (begge i kategori "nær truet").

Lokalitetskarakteristikk:

Nasjonalt viktig forekomst av ertevikke på sørsiden av Ravnåsveien, vis a vis grustak. God populasjon av stavklokke langs smal vei som går skrått opp NV mot Oreberg. Mange interessante ruderatplanter ved nedkanten av grustaket, blant annet ullurt.

Lokaliteten må settes i sammenheng med BN18003 Ravnåskollen, rik edelløvskog, som ligger rett nord øverst i skråningen.

Vegetasjonstyper: Kantkratt (F5) 60%, Vegetasjon på vegkanter og annen skrotemark (tørrbakke-utf., I2c) 40%.

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Gammel vei, grustak.

Tilstand: Ingen hevd.

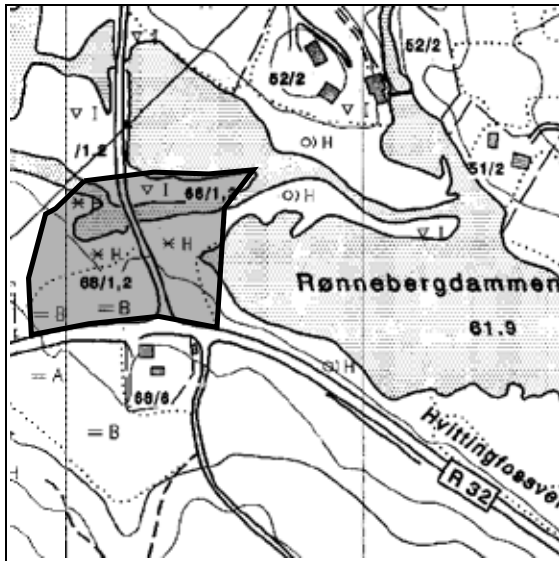
Tilstandsbeskrivelse: Grunnet rydding av den smale veien mot Oreberg har et passende habitat for kantarten stavklokke blitt dannet. Utvidelse av veien eller gjengroing kan skade populasjonen.

Inngrep: Grustaket i seg selv er et inngrep, men etter nedleggelsen er det skapt et interessant habitat.

Verdivurdering: Nasjonalt viktig kantkratt og kantsoner med nasjonalt rødlistede karplanter.

Trussel: Gjengroing, veiutvidelse eller bebyggelse.

12. Rønneberg

Kommune: Hof
UTM: NL 621 978
Kartblad: 1814 III
Areal: 12 daa
Høyde over havet: 60 m
Verdi: A
Naturtype: Naturbeitemark 40%,
fuktenger 50%, rik kulturlandskapssjø 10%
Undersøkt: 11.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, R. Halvorsen,
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdslandskap. Beiteområder og fuktige næringsrike enger ved kulturlandskapssjøer.

Forekomst av kjempesoleie (Rødlista, kategori "sterkt truet").

Lokalitetskarakteristikk:

Fuktige enger langs vannet, de fleste beites. Kjent forekomst av kjempesoleie, samt arter som langstarr, engkarse, gul frøstjerne, bekkekarse, myrhatt, vassrørkvein, gul sverdlilje og bred dunkjevle.

Vegetasjonstyper: Våt/fuktig, middels næringsrik eng, bekkeblomutf. (G12a) 30%, rikstarrsump (O4) 60%, gråor-heggeskog, svartorutf. (C3c) 10%.

I Naturbase ligger følgende lokaliteter:

BN00018019 Rønneberg, rik sumpskog

BN00018024 v/Rønnebergdammen, rik sumpskog

BN00017993 Rønneberg, rik kulturlandskapssjø

Bruksmåte: Beite, både hest og sau.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

Tilstandsbeskrivelse:

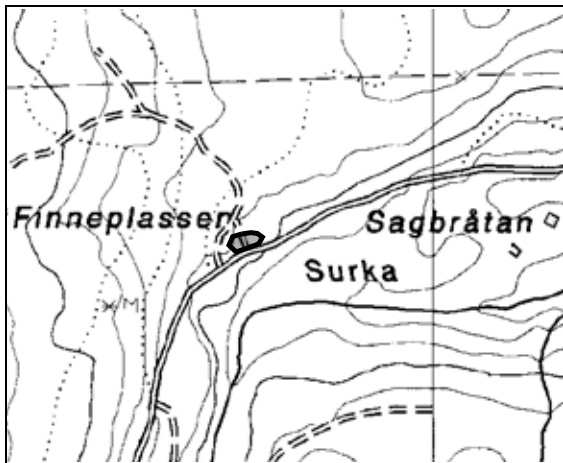
En del av dagens beite er tilplantet med bartrær, og de indre delene er delvis gjengrodd med lauvtrær og busker. Andre deler av området er nylig ryddet.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Nasjonalt viktig lokalitet som er voksested for en truet planteart (kjempesoleie) inkluderer naturbeitemark, rik fukteng og næringsrike kulturlandskapssjøer. Tidligere lokaliteter og denne bør føyes sammen og sees som en helhet. Det bør ryddes ytterligere.

Trussel: Opphør av beite, bruk av kunstgjødsel, bygninger og endringer i veitraseene.

13. Sagbråtan

Kommune: Hof
UTM: NM 569 052
Kartblad: 1814 III
Areal: 0,1 da
Høyde over havet: 225 m
Verdi: B
Naturtype: Småbiotoper
Undersøkt: 13.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Sørboreal
Vegetasjonsseksjon: Klart oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Restareal av sannsynligvis tidligere beitemark/beiteskog. Forekomst av solblom (Rødlista, kategori "sårbar").

Lokalitetskarakteristikk:

Lyngrik skog langs veien, har sikkert vært mer åpen før (beiteskog). To delpopulasjoner av solblom, en med 5 blomstrende og 20 ikke-blomstrende individer, en med 35 ikke-blomstrende individer lenger inn (mer skyggefullt).

Lokaliteten viser tydelige tegn til å tidligere ha vært beite, med arter som flekkgrisøre, storblåfjør, smalkjempe, jonsokkoll, rødknapp, kattefot, knollerteknapp, fingerstarr, engknoppurt og kranskonvall. Klart dominerende art var røsslyng.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a).

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

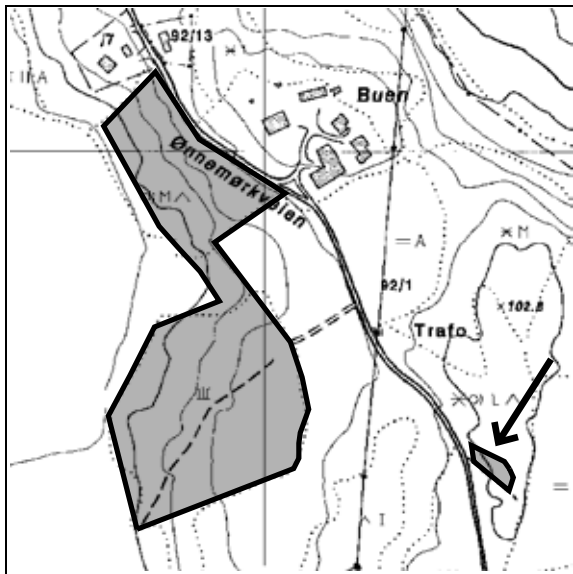
Tilstandsbeskrivelse: Kun den delpopulasjonen av solblom som vokste nærmest grusveien var fertil. Lokaliteten bør skånsomt ryddes for kratt og trær slik at den blir mer lysåpen.

Inngrep: Lokaliteten ligger på nordsiden av grusveien forbi Sagbråtan, og kan være en rest av tidligere beite tilhørende dette bruket. Skogsveien går tvers igjennom området.

Verdivurdering: Ikke en eng i hevd, men grunnet få gjenværende forekomster av rødlistearten solblom i kommunen, bør den ryddes og skjøttes.

Trussel: Gjengroing.

14. Nordre Ønnemørk, øst

Kommune: Hof
UTM: NL 625 938
Kartblad: 1813 IV
Areal: 0,5 daa
Høyde over havet: 100 m
Verdi: B
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 11.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, R. Halvorsen
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Overgangsseksjon

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Gårdslandskap. Restareal, sannsynligvis gammel beitemark, langs kjerrevei mellom grusveien opp til gården og fulldyrka åker. Forekomst av solblom (Rødlista, kategori "sårbar").

Lokalitetskarakteristikk:

Næringsfattig, ugjødsel areal med forekomst av solblom, 25 blomstrende og ca 50 ikke-blomstrende individer. Engkvein-rødsvingel-gulaks eng med tepperot, stormarimjelle, skogkløver og preste-krage.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a).

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

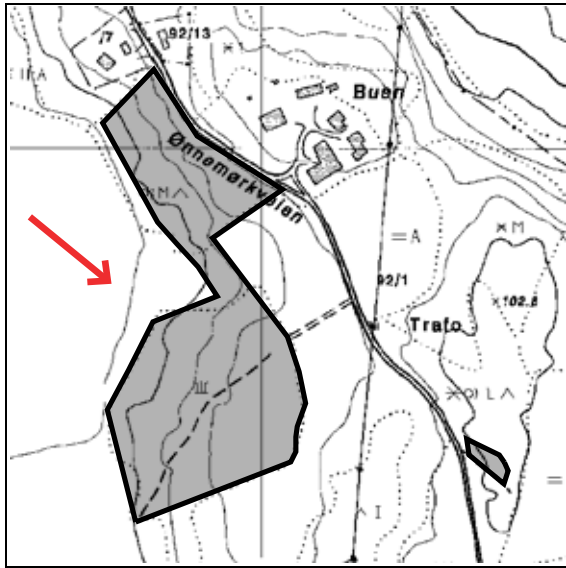
Tilstandsbeskrivelse: Begynnende gjengroing.

Inngrep: Plankehaug.

Verdivurdering: Forekomst av rødlisteart (solblom).

Trussel: Gjengroing. Lokaliteten er liten og lett å skjøtte med slått. Grunnet levedyktig populasjon av rødlistearten solblom bør skjøtselstiltak settes i gang snarest.

15. Ønnemørk, vest

Kommune: Hof
UTM: NL 623 940
Kartblad: 1813 IV
Areal: 26 daa
Høyde over havet: 90 m
Verdi: C
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 11.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, R. Halvorsen
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdslandskap. Ugjødsla knauseite beitemark i god hevd. Estetisk tiltalende landskapselement i fulldyrka distrikt.

Lokalitetskarakteristikk:

Næringsfattig, ugjødsla, tørr til friskt areal med forekomst av bakkeveronika, flerårsknave, smalsyre, bitterbergknapp, småbergknapp, stemorsblom, legeveronika, gjeldkarve, smørbukk, hårsveve, engtjæreblom, skogkløver, engnellik og smalkjempe. Ingen sådde arter ble observert.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a) 40%, frisk fattigeng (G4a) 50%, bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utf. (F3c) 10%.

Bruksmåte: Beite.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

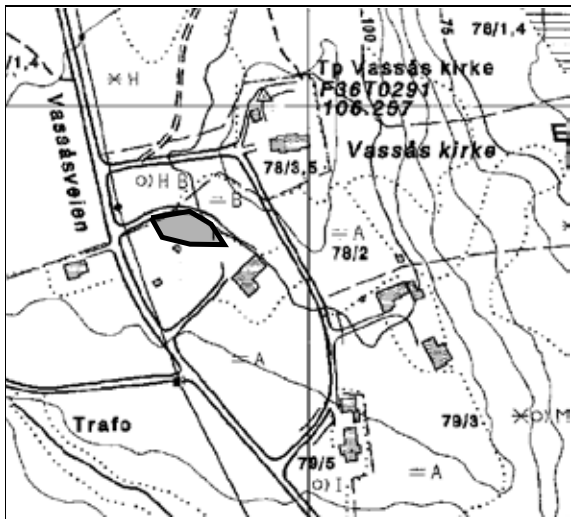
Tilstandsbeskrivelse: God til svak hevd. Nedre deler av arealet kan beites mer.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Ugjødsla naturbeitemark i drift, uten sådde arter. Denne lokaliteten er dessuten et estetisk landskapselement.

Trussel: Opphør av drift, gjengroing og kunstgjødsl.

16. Vassås kirke, sørvest

Kommune: Hof
UTM: NM 617 945
Kartblad: 1813 IV
Areal: 0,5 daa
Høyde over havet: 100 m
Verdi: C
Naturtype: Slåttemark
Undersøkt: 11.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, R. Halvorsen
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Restareal i gårdslandskap.

Lokalitetskarakteristikk:

Liten eng, sannsynligvis gammel slåttemark, på motsatt side av veien til Vassås kirke. Stor dominans av prestekrage, og rikelig med smalkjempe. Ellers forekommer arter som hvitmaure, sumpmaure, fløyelsmarikåpe og rødkløver.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a).

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Nærhet til Vassås kirke.

Tilstand: God hevd.

Tilstandsbeskrivelse: Slås/klippes. Ikke tilgrodd.

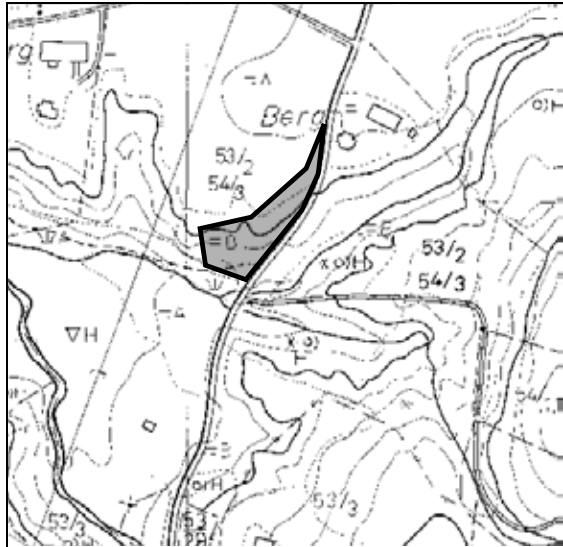
Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Lite, men artsrikt restareal.

Trussel: Utbygging eller gjengroing.

LARDAL KOMMUNE

17. Berg

Kommune: Lardal
UTM: NL 557 838
Kartblad: 1813 IV
Areal: 3 daa
Høyde over havet: 100 m
Verdi: C
Naturtype: Artsrik veikant
Undersøkt: 23.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Sørboreal
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Låglandsdalføra i Telemark, Buskerud og Vestfold. Gårdslandskap på østsiden av Lågen. Artsrik bred veikant vest for veien ved Berg.

Lokalitetskarakteristikk:

Bred artsrik kant, sannsynligvis rest av tidligere eng i hevd. I de øvre tørrere delene vokste arter som smalkjempe, prestekrage, engknoppurt, gjeldkarve, hårsveve, legeveronika, engfrytle, sølvmore, grov nattfiol, engtjæreblom, blåklokke, skogstorke-nebb, tepperot, rødkløver, skjermesveve, markjordbær, tveskjeggveronika, engkvein, rødsvingel, saue-svingel, gulaks, smyle, timotei, geitskjegg, tiriltunge og småengkall.

I de nedre, fuktigere delene vokste skogsnelle, mjødurt, hvitbladtistel, hanekam, hundekjeks, hundegras, enghumleblom, firkantperikum, sølvbunke, engsoleie, haremat, gulskolm, krattmjølke, rød jonsokblom og stormaure.

Lokaliteten grenser til BN00023259. Den tidligere registrerte lokaliteten ligger rett sør for denne og må anses som mindre verdifull, den er helt gjen-grodd med geitrams, og kan utgå.

Vegetasjonstyper: Frisk (tørr) fattigeng (G4a) 70%, fuktig fattigeng (G1) 30%.

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Kanskje veikantslått. Tilgrensende lokalitet BN00023259 er gjengrodd.

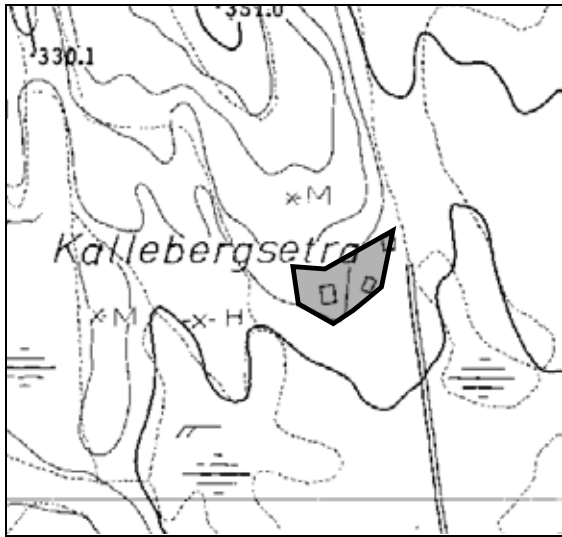
Tilstandsbeskrivelse: Lysåpen skrent.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Artsrikt areal.

Trussel: Gjengroing, mesteparten av veikantene er overgrodd av geitrams.

18. Kallebergsetra

Kommune: Lardal
UTM: NL 589 841
Kartblad: 1813 IV
Areal: 1,5 daa
Høyde over havet: 330m
Verdi: C
Naturtype: Slåttemark
Undersøkt: 23.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Sørboreal
Vegetasjonsseksjon: Klart oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Seterlandskap i sørbo-real sone. Ikke i hevd.

Lokalitetskarakteristikk:

Næringsfattig finnskjeeggdominert gammel seter-voll, med mange knauser. Nå kun i bruk som ferie-sted.

Vegetasjonstyper: Finnskjeegg-eng/sauesvingel-eng, sauesvingelutf. (G5c).

Bruksmåte: Fritidsbolig.

Kulturspor: Seter.

Tilstand: Svak hevd.

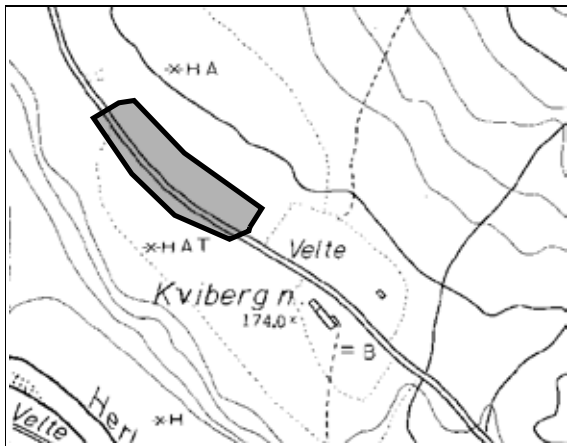
Tilstandsbeskrivelse: Arealet nærmest bygningene slås og holdes åpent.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Seterlandskap i sørboreal sone er i seg selv verdifullt. Vollen er ikke i hevd, men holdes åpen ved slått. Det er ønskelig med større lysåpen voll.

Trussel: Gjengroing.

19. Nordre Kviberg

Kommune: Lardal
UTM: NL 496 901
Kartblad: 1713 I
Areal: 5 daa
Høyde over havet: 175 m
Verdi: B
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 23.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Sørboreal
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Låglandsdalføra i Telemark, Buskerud og Vestfold. Utmark med storfebeite. Middels stor forekomst av solblom (Rødlista, kategori "sårbar").

Lokalitetskarakteristikk:

Ugjødsla, næringsfattig naturbeitemark med storfe på beite på begge sider av bilveien mot Kongsberg. Flere spredte forekomster av solblom langs sørsiden av veien innenfor en strekning av 400 m. Populasjonen omfattet ca 60 blomstrende og 250 ikke-blomstrende individer av solblom.

Finnskjegg, sauesvingel og blåbær dominerer vegetasjonen. Ellers forekomst av aurikkelsveve, sauesvingel, jonsokkoll, knollerteknapp, hårsveve, prestekrage, kattefot, småmarimjelle, sumpmaure, engfiol, firkantperikum, engfrytle, hårfrytle, blåklokke, ryllik, hengeaks, beitesveve, tepperot, bråtestarr, sølvbunke og hvitveis. Selv om området beites er det tilplantet med gran. Foreløpig har grana ikke påvirket lysforholdene i særlig stor grad.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a) 50%, finnskjegg-eng/sauesvingel-eng (G5) 50%.

Bruksmåte: Beite med storfe.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Svak hevd.

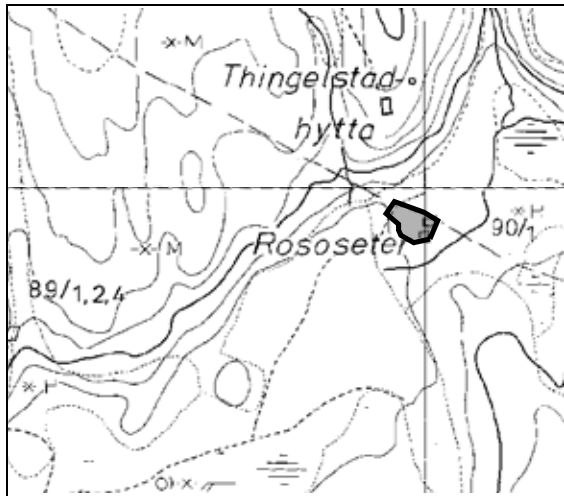
Tilstandsbeskrivelse: God hevd av beitemarka, men grana vil bli stadig mer dominerende og forandre vegetasjonssammensetningen i beitemarka.

Inngrep: Granplanting.

Verdivurdering: Grunnet sin størrelse, sannsynligvis nordre Vestfolds største, er populasjonen av rødlistearten solblom meget verdifull.

Trussel: Lokaliteten vil endre karakter etter hvert som granplantene vokser til.

20. Rososetra

Kommune: Lardal
UTM: NL 591 850
Kartblad: 1813 IV
Areal: 0,5 daa
Høyde over havet: 320 m
Verdi: C
Naturtype: Slåttemark
Undersøkt: 23.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Sørboreal
Vegetasjonsseksjon: Klart oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Seterlandskap i sør-boreal sone. Ikke i hevd.

Lokalitetskarakteristikk:

Lite engareal rundt bygningene. Næringsfattig, ugjødsel vegetasjon med arter som finnsjegg og jonsokkoll.

Vegetasjonstyper: Finnsjegg-eng/sauesvingel-eng, sauesvingelutf. (G5c).

Bruksmåte: Fritidsbolig.

Kulturspor: Gammel seter.

Tilstand: Ingen hevd.

Tilstandsbeskrivelse: Lite areal, men potensial for krattrydding og utvidelse av vollen.

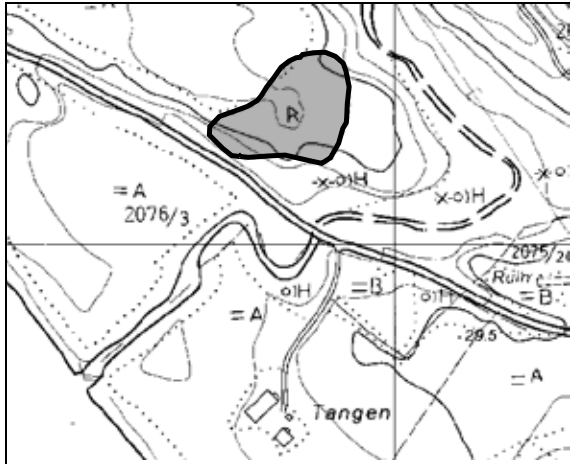
Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Seterlandskap i sørboreal sone er i seg selv verdifullt. Dette er en meget liten artsfattig voll, ute av drift siden lang tid tilbake. Det er ønskelig med større lysåpen voll.

Trussel: Gjengroing. Utbygging av hyttetunet.

LARVIK KOMMUNE

21. Bergane gravfelt

Kommune:	Larvik
UTM:	NL 583 601
Kartblad:	1813 III
Areal:	5 daa
Høyde over havet:	30 m
Verdi:	B
Naturtype:	Naturbeitemark
Undersøkt:	28.06.2007
Inventert av:	K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone:	Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon:	Svakt oseanisk

Hovedtype:

Låglandsdalføra i Telemark, Buskerud og Vestfold. Lokaliteten ligger innenfor et gravfelt bestående av 28 gravhauger, sannsynligvis fra jernalderen. Lokaliteten er automatisk fredet etter Kulturminneloven (Lokalitet 91058 i Askeladden). Arealet er sannsynligvis tidligere beite- eller slåttemark. Ugjødsla, uten sådde arter. Forekomst av solblom (Rødlista, kategori "sårbar").

Lokalitetskarakteristikk:

Gravfelt som skjøttes av det lokale historielaget. Området har tidligere vært beita. Enga hvor gravhaugene ligger er ugjødsla og næringsfattig, med tre delpopulasjoner av solblom, en med 3 blomstrende, til høyre når en kommer opp stien, en med 14 blomstrende individer midt på gravfeltet og en med 1 blomstrende lengst bort. Området huser ellers en engkvein-rødsvingel vegetasjon med tepperot, markjordbær, skjermelve og legeveronika. Kratt av bringebær og stort oppkom av lupin viser at ryddingen kan forbedres.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a).

Bruksmåte: Markert som kulturhistorisk severdighet. Sti for publikum fører opp til gravhaugene.

Kulturspor: Gravhauger. Gammelt veifar fra sørenden av området ned til riksvegen.

Tilstand: Svak hevd.

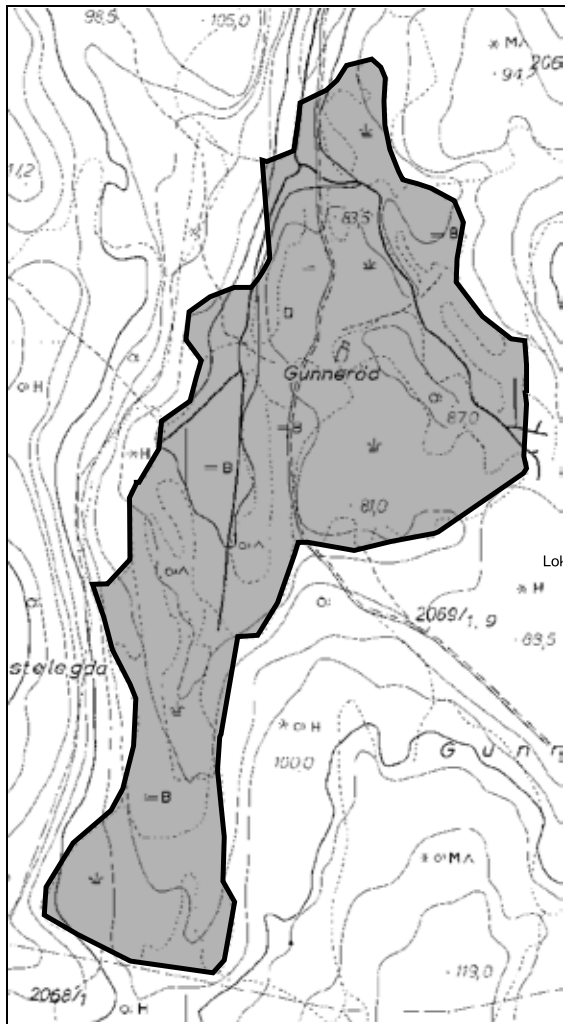
Tilstandsbeskrivelse: Hedrum historielag skjøtter gravfeltet siden 1990. Gravhaugene er ryddet for en del kratt, men gjengroingen er markant ved kantene. Kvisthauger bør ikke ligge igjen etter rydding. Hevden er for svak, og den innførte arten lupin har etablert seg på flere av gravhaugene.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Lokaliteten er selvsagt kulturhistorisk interessant, men forekomsten av rødlistearten solblom gjør den til et område som har både høy kultur- og naturverdi. Fortsatt årlig rydding av gravfeltet og et svakt til middels beite er en forutsetning for å beholde begge verdiene.

Trussel: Gjengroing. Stor bestand av lupin som raskt kan bre seg ut over hele arealet. Einstape har også fått bre seg utover etter siste rydding. Lupinene og einstapen bør bekjempes.

22. Gunnerød

Kommune:	Larvik
UTM:	NL 634 616
Kartblad:	1813 III
Areal:	130 daa
Høyde over havet:	80-100 m
Verdi:	A
Naturtype:	Naturbeitemark
Undersøkt:	26.06.2007
Inventert av:	K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone:	Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon:	Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdslandskap. Småkupert bruk med kyr på beite. Store arealer med ugjødsla eng uten sådde arter. Middels stor forekomst av solblom (Rødlista, kategori "sårbar").

Lokalitetskarakteristikk:

Stort areal med naturbeitemark. Tørre, friske og fuktige partier. Noen av flatene viste tegn på gjødsling, men ikke kantarealene og de mer steinete og knause områdene.

Tre separate bestander med solblom, alle i kantarealene. En med 1 blomstrende og 1 ikke-blomstrende rosett. En med 12 blomstrende og 50 ikke-blomstrende rosetter. En med 40 blomstrende og med 7 ikke-blomstrende individer.

Flatene har en til dels triviell vegetasjon med plantearter som engsoleie, høymol, engsvingel, rødkløver, sølvbunke, engrapp, rødsvingel, tveskjeggveronika, engsyre, grasstjerneblom, ryllik, firkantperikum, hvitkløver, harestarr og hundekjeks.

På tørre knauser vokser bitterbergknapp, ettårsknave, vårskrinneblom, sølvmure, stemorsblom, smørbukk, legeveronika, sauesvingel, blåklokke og smalsyre.

I de ugjødsla kantonene med mye finnskjegg er artsrikdommen større med arter som aurikkelsveve, markjordbær, hårsveve, solblom, knollerteknapp, engnellik, hvitmaure, smalkjempe, engtjæreblom, gjeldkarve, bustnype, rødknapp, hvitmaure, engkvein, tiriltunge, gulaks, skogstorkenebb, karve, skogkløver, mørkt kongslys og firkantperikum.

Kantsonene overgår i koller med beiteskog med hassel, trollhegg, lind, hengebjørk, leddved, rogn, osp, sommerek, skogburkne, kratthumleblom, hvitveis, skogfiol, tepperot, skogkløver, smyle, blåbær og tyttébær.

På fuktigere partier vokser mannasøtgras, lyssiv, krypsoleie, mjødukt, hanekam, skogsivaks, stjerne-starr, myrmaure, knereverumpe, paddesiv og myr-rapp.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a) 50%, finnskjegg-eng/sauesvingel-eng (G5) 20%, frisk, næringsrik "gammeleng" (G14) 20% bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utf. (F3c) 5%, fuktig fattigeng (G1) 5%.

Bruksmåte: Beite med storfe.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd, men for svak hevd i kantsonene.

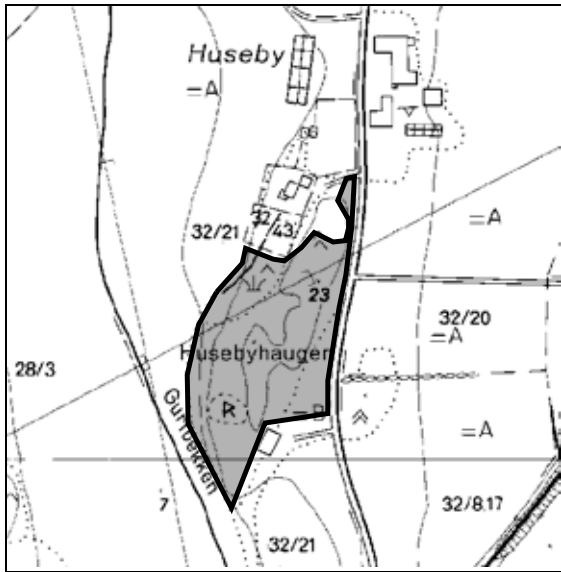
Tilstandsbeskrivelse: Flatene viste spor av bruk av gjødsel. Knauser, fuktige strøk og kantsonene huser et rikt mangfold, men de trues av gjengroing.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Stort sammenhengende engareal i god hevd. Ikke sådde arter. Potensial for utvidelse av beitet i kantsonen. Artsrikt og forekomst av den sårbare arten solblom.

Trussel: Opphør av beite, gjengroing og bruk av kunstgjødsel.

23. Huseby

Kommune: Larvik
UTM: NL 639 458
Kartblad: 1813 III
Areal: 14 daa
Høyde over havet: 20 m
Verdi: B
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 28.06.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skagerrak-kysten. Gårdslandskap. Estetisk tiltalende beitemark i hevd.

Lokalitetskarakteristikk:

Ugjødsla naturbeitemark uten sådde arter. Tre-sjikt av spredde furuer på kollene, og mye einer i busksjiktet. Mange knauser med typiske arter som nyresildre, lodnefaks, flatrapp, vårskrinneblom, takhaukeskjegg, bitterbergknapp, strandløk og ettårs-knavel i mosaikk med basefattige tørrengsamfunn. Langs vegen i søndre del inngår et mindre område med dypere jordsmonn som nå har kortvokst, godt beitet eng med arter som hvitkløver, engreverumpe og gulmaure.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng (G7a) 20%, bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utf. (F3c) 80%.

Bruksmåte: Beite med geit.

Kulturspor: Gravhaug.

Tilstand: God hevd.

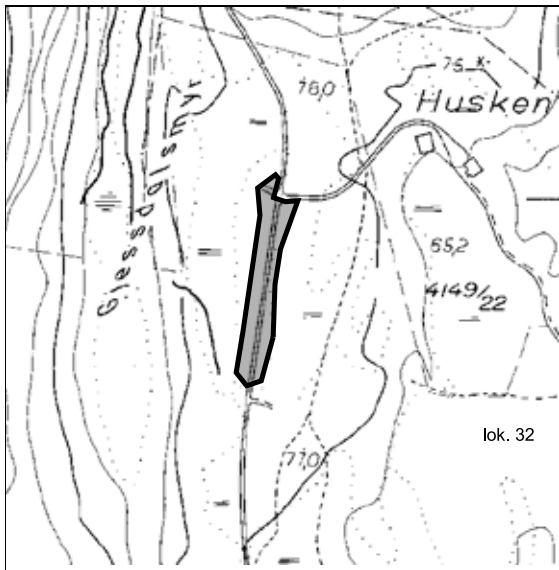
Tilstandsbeskrivelse: God hevd, men noe overbeita. Beitet kan med fordel utvides nordover.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Ugjødsla naturbeitemark i et ellers fulldyrka distrikt. Dagens bruk er representativ for utnyttelsen av marginale områder i tidligere tider. Tørrbergsamfunnene er interessante. Interessant område for overvåking.

Trussel: Bruk av kunstgjødsel eller opphør av hevd. En jordhaug like utenfor området i nord bør ikke utvides.

24. Husken

Kommune: Larvik
UTM: NL 501 558
Kartblad: 1713 III
Areal: 4 daa
Høyde over havet: 75 m
Verdi: B
Naturtype: Hagemark
Undersøkt: 27.06.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Gårdslandskap.
Tidligere beitemark på skogkledd område.
Forekomst av solblom (Rødlista, kategori "sårbar").

Lokalitetskarakteristikk:

Ugjødsla, næringsfattig vegetasjon med en forekomst på 36 blomstrende solblom innenfor et areal på 1,5 x 1 meter langs grusveien, vis à vis nedfarten til boligen. To enkeltforekomster av solblom noe lenger mot sør. 10 individer av vanlig nattfiol. Et mindre område med dunhavre. Ellers forekomst av knollerteknapp, rødknapp, gjeldkarve, liljekonvall, markjordbær, hvitmaure, prestekrage, engkvein, rødsvingel, skjermesveve, stormarimjelle, ryllik, legeveronika, røsslyng (mye), bleikstarr og tepperot.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a).

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

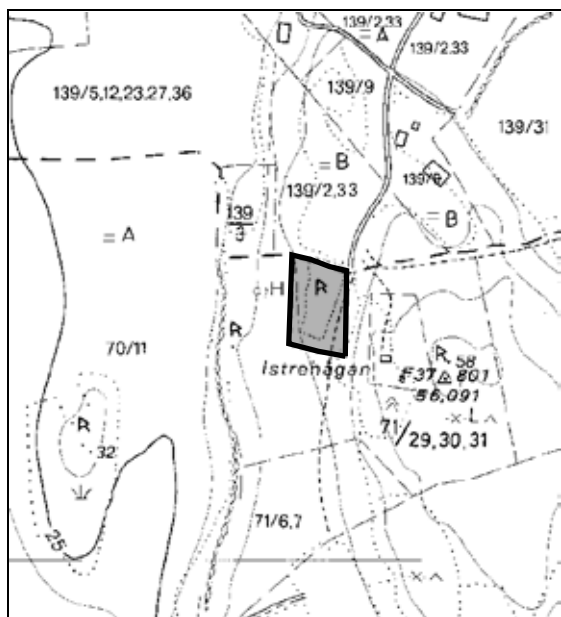
Tilstandsbeskrivelse: Gjengroing. Delvis krattbevokst og med en god del einstape.

Inngrep: Ingen, men det er brukt plantevernmidler til krattbekjempelse.

Verdivurdering: Vanskelig. Lang tid siden arealet var i hevd. Bestanden av solblom er viktig i metapopulasjonssammenheng, med tanke på bestanden ved Omsland og andre steder, men mangelen på hevd har redusert vitaliteten til populasjonen.

Trussel: Gjengroing. Det er blitt brukt glyfosat til bekjempelse av kratt. Meget uheldig med tanke på den verdifulle vegetasjonen.

25. Istrehågan gravfelt

Kommune:	Larvik
UTM:	NL 673 514
Kartblad:	1813 III
Areal:	2,5 daa
Høyde over havet:	30 m
Verdi:	B
Naturtype:	Naturbeitemark
Undersøkt:	27.07.2007
Inventert av:	K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone:	Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon:	Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skagerrak-kysten. Lokaliteten ligger innenfor et gravfelt bestående av fem steinsettinger (tre runde og to skipsformede) og en bautastein, sannsynligvis fra jernalderen, automatisk fredet etter Kulturminneloven (Lokalitet 38727 i Askeladden). Sannsynligvis tidligere beitemark. Middels stor forekomst av solblom (Rødlista, kategori "sårbar").

Lokalitetskarakteristikk:

Forekomsten av solblom, var fordelt på 8 delpopulasjoner. Ugjødsla, næringsfattig vegetasjon med finnskjegg, gulaks, engkvein, smyle, tepperot, gullris, blåbær, legeveronika, ryllik, firkantperikum, følblom, røsslyng, blokkebær og engsyre. Kratt med skogbjørnebær og en del ballastsiv vokser i stiene rundt steinsetningene. Utenfor gravfeltet vokser mye bringebær samt en del rogn og sommereik.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a).

Bruksmåte: Kulturhistorisk severdighet.

Kulturspor: Gravfelt.

Tilstand: God hevd ved steinsetningene.

Tilstandsbeskrivelse: Fornminnet skjøttes av Tjølling historielag. Hevden er for svak i kantsonene for å opprettholde verdifull flora. Fortsatt årlig rydding av gravfeltet og et svakt til middels beitetrykk, alternativt sein slått er en forutsetning for å beholde både natur- og kulturminneverdiene.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Lokaliteten er kulturhistorisk interessant, men forekomsten av rødlistearten solblom gir den også høy naturverdi. Fortsatt årlig rydding av gravfeltet og et svakt til middels beite eller sein slått er en forutsetning for å beholde begge verdiene.

Trussel: Gjengroing.

26. Kinnhalvøya naturreservat

Kommune:	Larvik
UTM:	NL 535 369
Kartblad:	1712 I
Areal:	121 daa.
Høyde over havet:	5 m
Verdi:	A
Naturtype:	Naturbeitemark
Undersøkt:	29.06.2007
Inventert av:	K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone:	Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon:	Klart oseanisk

Hovedtype:

Skagerrak-kysten. Småknausete kystlandskap med mange små vannforekomster og stor variasjon i fuktighet. Skjellsandbanker i forsenkningene. Forekomst av rødlistearter, blant annet smalsøte, firling (kategori "sterkt truet") og bakkesøte (kategori "nær truet").

Lokalitetskarakteristikk:

Naturreservat Kinnhalvøya, (nr. VV2465 i Naturbase). Mosaikklandskap med stor variasjon i vegetasjonstyper, på grunn av variasjon i fuktighet fra tjern til tørre knauser, i jorddybde fra nakne berg til sand- og leirjord, og i baseforhold på grunn av stedvis stort innslag av skjellsand i jordsmonnet. I tillegg har området opplagt en historie som beiteområde (og sannsynligvis slått på de frodigste engene). På åpne, grasdominerte områder finnes arter som storblåfjær, blodstorkenebb, engstarr, enghavre, vill-lin, blåstarr og hjertegras på områder med skjellsandpåvirkning. På tørrere utforminger finnes gulmaure, bergørkvein, finnskjegg og harestarr. Røsslyng og smyle dominerer på de tørre, fattige bergene med lite jordsmonn.

Området ble kun kort befart. Det foreligger imidlertid forholdsvis ny dokumentasjon av flere rødlistede og kulturbetingede arter (observert av Trond Grøstad m.fl.).

Området er fredet som naturreservat, men inkludert her for å påpeke at området representerer et kulturlandskap som er i kraftig gjengroing.

Vegetasjonstyper: Hestehavre-eng (G10), Veksel-fuktig, baserik eng (G11).

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Ingen

Tilstand: Ingen hevd.

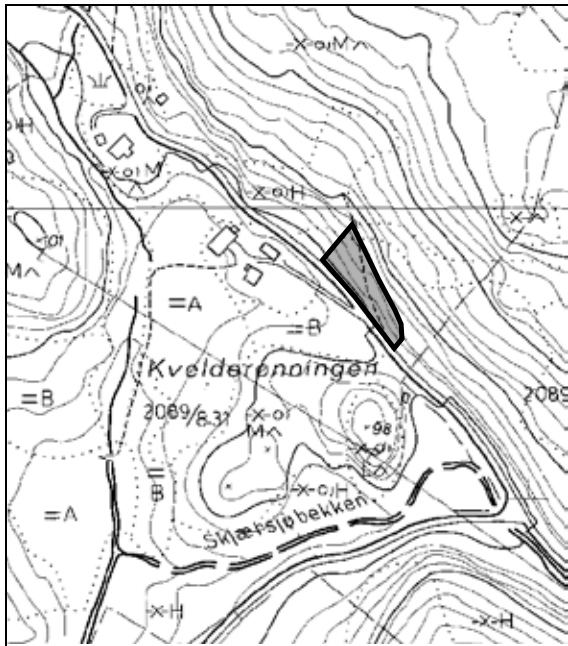
Tilstandsbeskrivelse: Kraftig gjengroing.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Svært viktig område. En type kulturlandskap som har vært vanlig for 100 år siden, men som nå har gått ut av hevd. Hevden har holdt landskapet åpent og derved har et antall plantearter hatt mulighet for å etablere seg og overleve. Dagens gjengroing medfører at disse forsvinner. Forekomst av flere rødlistearter.

Trussel: Gjengroing.

27. Kvelderøningen

Kommune: Larvik
UTM: NL 524 627
Kartblad: 1713 II
Areal: 1,5 daa
Høyde over havet: 80 m
Verdi: C
Naturtype: Artsrik veikant
Undersøkt: 26.06.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Gårdslandskap. Bratt sørvendt skråning på middels baserik grunn ved et gammelt veifar. Arealet ligger på nordsiden av veien, på motsatt side av gården.

Lokalitetskarakteristikk:

Langs veien, opp mot et gammelt veifar vokser blodstorkenebb, bergmynte, gullkløver, kransmynte, fingerstarr, våskrinneblom, flatrapp, engtjæreblom, engfiol, firfrøvikke, prestekrage og flere andre kravstore plantearter i solrik, bratt skråning. Det vokser også en del typiske kantsonearter som skogsvinerot, nyseryllik, bergmjølke, gulskolm, vårmarihånd, gjerdevikke, kratthumleblom, gullris, skjermveve og på de mest steinete stedene smørbutikk, stemorsblom, sandarve, småbergknapp og småsmelle. Langs det gamle veifaret vokser blåveis og tannrot.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a) 50%, frisk fattigeng (G4a) 50%.

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Gammelt veifar.

Tilstand: Kanskje kantslått.

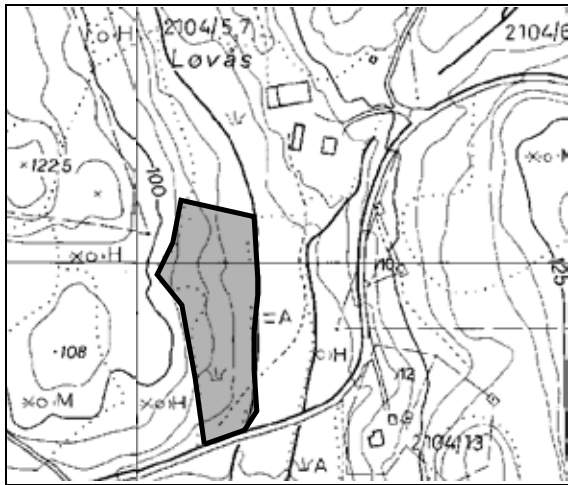
Tilstandsbeskrivelse: Gjengroing.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Verdifull liten lokalitet, grunnet forekomst av flere lokalt sjeldne basekrevende arter.

Trussel: Gjengroing.

28. Lauvås

Kommune: Larvik
UTM: NL 535 567
Kartblad: 1713 II
Areal:
Høyde over havet: 90 m
Verdi: C
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 26.06.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Gårdslandskap.
"Småskalabruk" i hevd.

Lokalitetskarakteristikk:

Varierte fuktighetsforhold, noe gjødselpåvirket i lavestliggende deler. Veikant med rasmark og engtjæreblomeng med stort artsmangfold. Flekk-grisøre, vårskrinneblom, engtjæreblom, krans-mynte, smalkjempe, rødknapp, gjeldkarve, kvast-sveve, bergrørkvein, jonsokkoll, markjordbær, liljekonvall, sølvmore, kratthumleblom og geitrams.

Ugjødsla eng med knollerteknapp, prikkperikum, tofrøvikke, hengeaks, bergskrinneblom, gulaks, engfiol, filtkongsllys, krattmjølke, flatrapp, stemorsblom, bitterbergknapp, småbergknapp, blåveis, tiriltunge, skogstorkenebb, stankstorkenebb, skjermesveve, hvitveis, vindeslirekne, skoggråurt, skogkløver, hundegras og en del osp, hassel og morell.

Innenfor inngjerdingen finnes fukteng og noen tørre knauser. Grøftesoleie, myrmaure, lyssiv, mjødukt, skogsnelle, enghumleblom, neslesnikjetråd og fuglevikke. På knausene vokser ettårsknavel, sandarve, gjeldkarve, vårskrinneblom, hvitkløver, åkerforglemmegei og sølvmore.

Rygg mellom fukteng og et skogsbeite med firkantperikum, mørkt kongsllys, fuglevikke, snauveronika og osp. Ved grensen til en bekk vokser skogsivaks og hanekam.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a) 30%, bergknau og bergflate, knavel-småbergknapp-utf. (F3c) 15%, fuktig fattigeng (G1) 40% frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a) 15%.

Bruksmåte: Beite

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

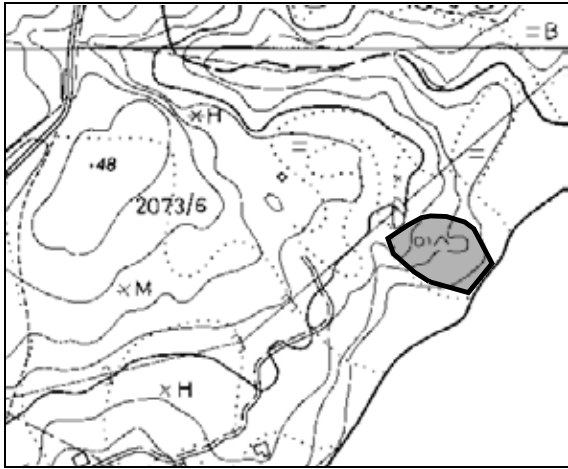
Tilstandsbeskrivelse: Veikantene var ikke slått, men kantslått trengs. Beitemark i god hevd.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Artsrikt hverdagslandskap med stor variasjon i fuktighetsgrad. Ugjødsla arealer uten innsådde arter.

Trussel: Gjengroing.

29. Ludal

Kommune: Larvik
UTM: NL 605 594
Kartblad: 1812 III
Areal: 2 daa
Høyde over havet: 15 m
Verdi: C
Naturtype: Tørrberg
Undersøkt: 28.06.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Klart oseanisk

Hovedtype:

Låglandsdalføra i Telemark, Buskerud og Vestfold.
Restareal i tilknytning til gammelt bruk.

Lokalitetskarakteristikk:

Middels baserikt tørrberg i tilknytning til det gamle bruket Ludal. Berghyller med til dels rik vegetasjon. Området er sikkert benyttet som utmarksbeite tidligere. Lokaliteten er i gjenvoksning, men på grunnlendt mark er dette en langsom prosess. Varmekrevende og noe basekrevende arter som blodstorkenebb og bergmynte.

Lokaliteten er kun raskt befart. Den ble oppsøkt fordi det her ble funnet søstermarihånd (sårbar art) av Finn Wischmann i 1981. Dette er eneste kjente lokalitet for arten i Vestfold fylke. Arten ble ikke gjenfunnet, men den bør ettersøkes nærmere.

Vegetasjonstyper: Bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utforming (F3c) 50%, urterik kant, blodstorkenebbutf. (F4a) 50%.

Bruksmåte: Ingen

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: I gjenvoksning.

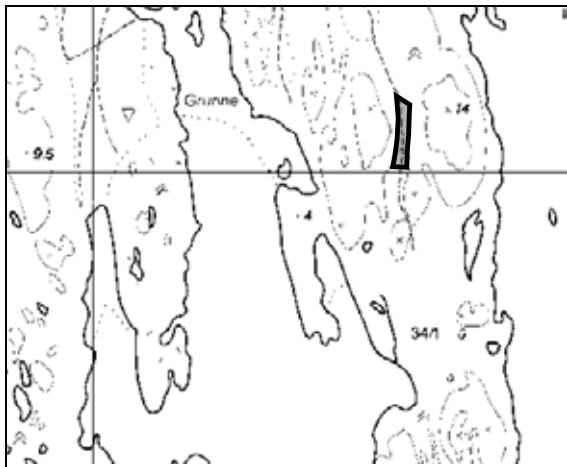
Tilstandsbeskrivelse: Ingen hevd.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Lokaliteten har lokal verdi ut fra de artsrike, basekrevende og varmekjære samfunnene på tørrberget. Nærmere undersøkelser kan resultere i funn av sjeldne arter som øker verdien.

Trussel: Gjengroing.

30. Naverfjorden, øst

Kommune:	Larvik
UTM:	NL 570 375
Kartblad:	1812 IV
Areal:	0.2 daa
Høyde over havet:	3 m
Verdi:	B
Naturtype:	Naturbeitemark
Undersøkt:	29.06.2007
Inventert av:	K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone:	Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon:	Klart oseanisk

Hovedtype:

Skagerrak-kysten. Restareal i kystlandskap, skjellsandpåvirket. Forekomst av bukkebeinurt (Rødlista, kategori "sterkt truet") og nikkesmelle (kategori "nær truet").

Lokalitetskarakteristikk:

Lokaliteten er et lite engfragment med baserik vegetasjon på skjellsandgrunn. Artsrik vegetasjon, men arealet er meget lite. Sannsynligvis finnes det en god del flere skjellbanker i dette området (jf. også Kinnhalvøya naturreservat noe lenger vest.). I enga finnes arter som blåstarr, smalkjempe, lodnestarr, dunhavre, rundskolm, storblåfjør, nakkebær, hjertegras, vill-lin, gulmaure og åker-måne. To rødlistearter ble observert: bukkebeinurt og nikkesmelle.

Lokaliteten ligger i et mosaikkpreget kystlandskap med mange ulike vegetasjonsutforminger. Gjenvoksning er et generelt fenomen på grunn av opphør av tidligere hevd. I dag benyttes området som et rent rekreasjonslandskap.

Vegetasjonstyper: Vekselfuktig, baserik eng (G11).

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd. Ferdsel på stien bidrar noe til å holde området åpent. Tidligere var her kyr på beite.

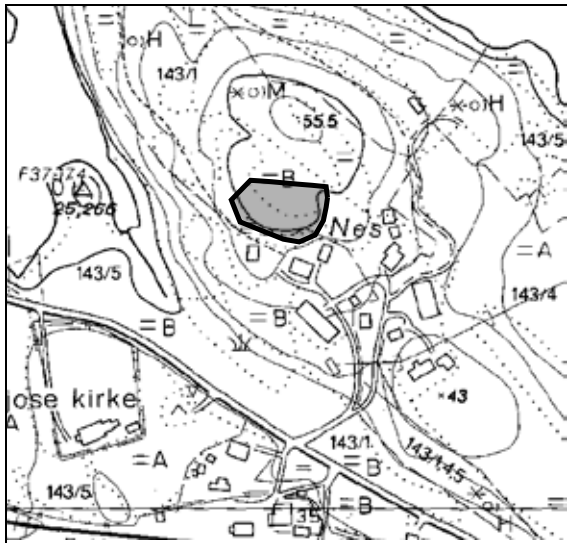
Tilstandsbeskrivelse: Landskapet som helhet er i kraftig gjenvoksing. Kun oppstikkende koller og turstier bidrar til å holde landskapet oppe.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Artsrikt område med rødlistede arter (bukkebeinurt, nikkesmelle), men det registrerte arealet er så vidt lite at det i seg selv ikke vurderes til høyere enn viktig på verdiskalaen. Landskapet øst for Naverfjorden burde vurderes som en helhet. Sannsynligvis inneholder dette landskapet fortsatt flere arealer av denne typen.

Trussel: Gjengroing med osp, gråselje, rosebusker, einer og bringebær.

31. Nes ved Kjose kirke

Kommune: Larvik
UTM: NL 527 525
Kartblad: 1713 II
Areal: 2 daa
Høyde over havet: 50 m
Verdi: C
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 27.06.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Gårdslandskap.
Sørvendt skråning med beite i god hevd.

Lokalitetskarakteristikk:

Sørvendt, tørr bakke vis à vis Kjose kirke. Artsrik naturbeitemark, men forekomst av noen innsådde arter. Dominert av gjeldkarve, engtjæreblom, gulmaure, harekløver og rødkløver. Både prikkperikum og firkantperikum. Ellers plantearter som fagerknoppurt, bakkeveronika, vårskrinneblom, engnellik, sandarve, rødknapp, gullkløver, hvitkløver, skogkløver, bitterbergknapp, sauesvingel, engkvein, smyle, kveke, timotei, geitskjegg, daunesle, åkerforglemmegei, mørk kongsløss og gullris.

En del trær som lind, eik og platanlønn.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a).

Bruksmåte: Beite med hest.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

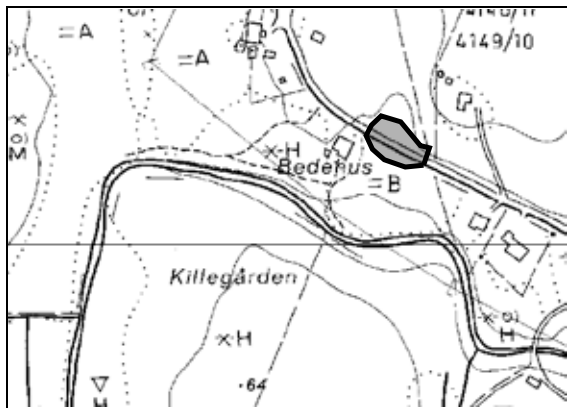
Tilstandsbeskrivelse: En del spor av sådde arter, ellers meget artsrik beitebakke. Platanlønn bør bekjempes.

Inngrep: Del av arealet har vært oppdyrka.

Verdivurdering: Grunnet artsrikdommen en verdi-full beitemark. Lite areal.

Trussel: Opphør av beite, gjengroing og bruk av kunstgjødsel.

32. Omsland

Kommune: Larvik
UTM: NL 506 549
Kartblad: 1713 II
Areal: 0,5 daa
Høyde over havet: 60 m
Verdi: B
Naturtype: Artsrik veikant
Undersøkt: 27.06.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Gårdslandskap. Rest-areal av tidligere beitemark, nå kun lysåpen eng langs veien. Forekomst av solblom (Rødlista, kategori "sårbar").

Lokalitetskarakteristikk:

Ytterst liten lokalitet langs nordsiden av veien, øst for Omsland-gårdene. Vis à vis den gamle skolestua (nå bedehus) vokste 40 blomstrende individer av solblom. Ellers typisk næringsfattig, ugjødsel vegetasjon med tepperot, sauesvingel, legeveronika, gjeldkarve, rødknapp, knegras, flerårsknavel, ettårsknavel, stormarimjelle, ryllik, smyle, hvitveis, engsyre, gullris og grasstjerneblom.

Kanten med urterik vegetasjon er bredere på sørsiden av veien, på skolestuesiden, med mye prestekrage, engtjæreblom, gjeldkarve, rødknapp, rødsvingel, tiriltunge, engrapp, hårsveve, mørkt kongsløys og rødkløver.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a) 30%, frisk fattigeng (G4a) 70%.

Bruksmåte: Muligens kantslått.

Kulturspor: Gammel skolestue.

Tilstand: Ingen hevd.

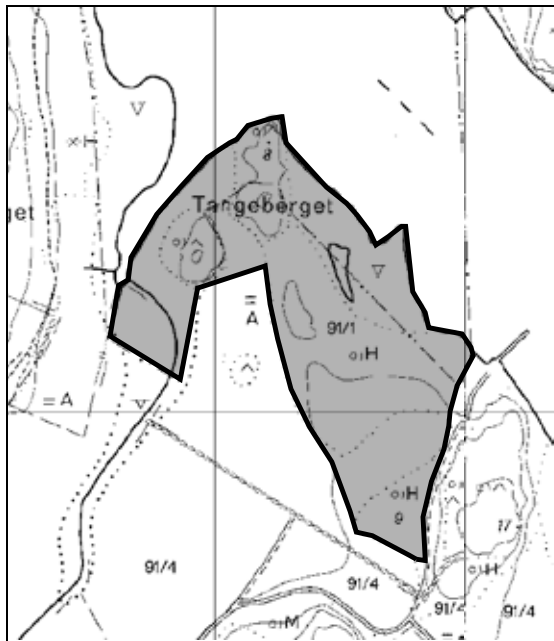
Tilstandsbeskrivelse: Lysåpne kanter, sannsynligvis pga veislått (ikke undersøkt).

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Rest av gammel eng. Verdivull grunnet levedyktig bestand av rødlistearten solblom.

Trussel: Gjengroing.

33. Sperrvik Vest

Kommune: Larvik
UTM: NL 698 483
Kartblad: 1813 III
Areal: 43 daa
Høyde over havet: 0-5 m
Verdi: B
Naturtype: Naturbeitemark 30%, strandeng og strandsump 20%, beiteskog 50%.
Undersøkt: 28.06.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skagerrak-kysten. Beitemark i hevd ut til kysten, vest for Sperrvikbukta. Artsrikt areal som inkluderer Tangeberget.

Lokalitetskarakteristikk:

Større areal med naturbeitemark som går fra strandeng og strandsump til oreskog, tørrberg og eng inn mot land. Nærmest havet saltsiveng med strandkryp, krypkvein, starndgroblad, krypkvein og gul frøstjerne. Dernest følger en svartorbrem med slyngsøtvier, springfrø, vendelrot og klourt. Innenfor dette blir jordsmonnet tørrere, og floraen er variert og artsrik, med arter som gulmaure, harekløver, bakkeveronika, jonsøkkoll, smalkjempe, rødknapp, engtjæreblom og vill-løk. Vest for

Tangeberget er en fuktig eng med hanekam, strandkjeks, fjøresivaks, slåttestarr, og lodnestarr. Inn mot dyrket mark et område med tresjikt av sommereik, hassel og furu, og med fuktvegetasjon med arter som bekkeblom og enghumleblom. I gammel åker (innenfor det avgrensa området) gammel åker med forekomst av kamilleblom.

Strendene på lokaliteten inngår i Hemskilen naturreservat. I Naturbase tilsvare lokaliteten BN0002326 Tangeberget (rik sumpskog) og BN00002649 Tangeberget (strandeng).

Vegetasjonstyper: Knauseskog (A6), svartor-strandskog (E6) 50%, frisk, næringsrik gammeleng (G14) 10%, bergknaus og bergflate, knavel-små-bergknapp-utf. (F3c) 20%, øvre salteng (U5) 20%.

Bruksmåte: Beite med hest.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

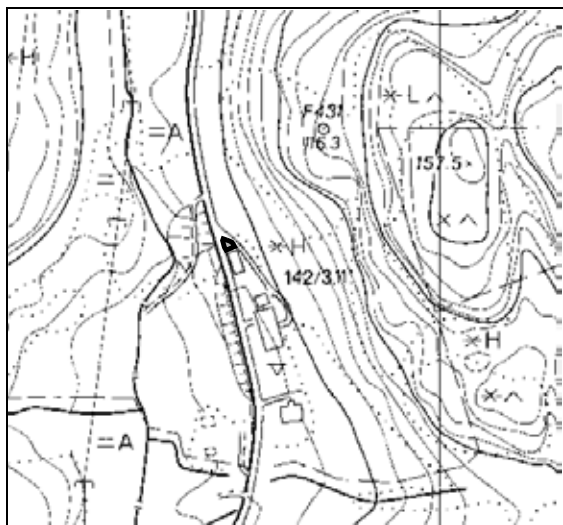
Tilstandsbeskrivelse: Passe sterkt beitetrykk. Hest beiter helt ut til strandkanten.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Strandenger med aktivt beite er sjeldent i dagens landskap rundt Oslofjorden, og kortvokste strandenger huser gjerne en artsrik flora med arter som er i sterk tilbakegang. Nylig funn av rødlisteart (dverggyllen 2005).

Trussel: Opphør av beite. Rynkerose.

34. Øgården

Kommune: Larvik
UTM: NL 5287 4913
Kartblad: 1713 II
Areal: 0,1 daa
Høyde over havet: 75 m
Verdi: C
Naturtype: Småbiotop
Undersøkt: 27.06.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Gårdslandskap.
Liten restlokalitet med mindre forekomst av solblom (Rødlista, kategori "sårbar").

Lokalitetskarakteristikk:

Restareal av sannsynligvis gammel slåttemark.
Solblompopulasjon i veikant.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a).

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

Tilstandsbeskrivelse: Restareal mellom bilvei, gårdsvei og driftsbygning. Lett å skjøtte med slått.

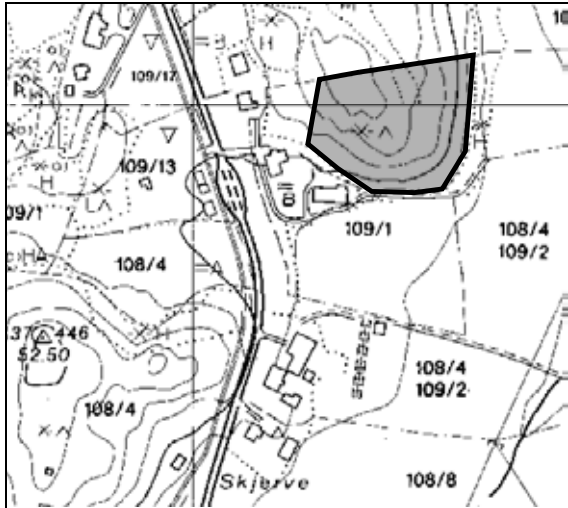
Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Normalt bør lokaliteter med forekomst av rødlistearter i kategori VU få B-verdi, men her vokser så få individer, og der er ingen andre mangfoldsverdier, slik at arealet vurderes som en C-lokalitet.

Trussel: Gjengroing eller utbygging.

NØTTERØY KOMMUNE

35. Skjerve

Kommune: Nøtterøy
UTM: NL 807 640
Kartblad: 1813 II
Areal: 9 da
Høyde over havet: 35 m
Verdi: C
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 06.13.2005
Inventert av: A. Norderhaug,
O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skagerrak-kysten. Gårdskulturlandskap, der bare åkerarealene er i drift. Lokaliteten er en kolle med tørrengs- og bergknausflora som er typisk for området. Den ligger like ved veien mot Tjøme. Arealene nærmest veien er bebygget med bolighus.

Lokalitetskarakteristikk:

Lokaliteten ligger øst for Skjerve, på en kolle av larvikitt med svært lite jordsmonn. Berggrunnen er basefattig. Vegetasjonen er preget av tørrengs- og tørrengsamfunn. Kollen er glissent tresatt med furu, og har et økende busksjikt av einer som følge av manglende hevd. På lokaliteten finnes fremmede arter som må anses som karakteristiske for denne type grunnlendte områder som tidligere ble

utnyttet i sammenheng med beite, f. eks. gulmaure, hårsveve, prikkperikum, smalkjempe og kattefot.

Vegetasjonstyper: Bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utf. (F3c) 50%, frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a) 50%.

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Gravfelt på andre siden veien.

Tilstand: Ingen hevd

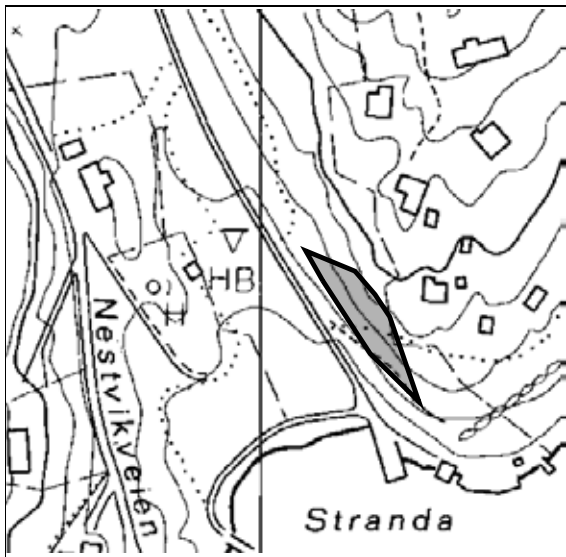
Tilstandsbeskrivelse: Bergkolle som preges av gjengroing på grunn av at den ikke lenger er "i bruk".

Inngrep: Ingen

Verdivurdering: Lokaliteten kan anses som representativ for beitepåvirket, skrinnet utmark i Oslofjord-regionen. Det er ikke observert spesielt sjeldne arter.

Trussel: Fortsatt gjengroing, utbygging.

36. Stranda

Kommune: Nøtterøy
UTM: NL 827 603
Kartblad: 1813 II
Areal: 1,5 da
Høyde over havet: 10 m
Verdi: C
Naturtype: Småbiotoper
Undersøkt: 30.06.2005
Inventert av: O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skagerrak-kysten. Restareal i skråning mellom hyttebebyggelse og friareal.

Lokalitetskarakteristikk:

Lokaliteten utgjøres av en sørvestvendt skrent mellom den gamle innmarka på Stranda gård og hyttebebyggelse oppe på knausen. Jordsmonnet er tynt og flekkvis manglende. Berggrunnen er basefattig larvikitt. Vegetasjonen domineres av engtjæreblom, med innslag av arter som flatrapp, prikkperikum, broddbergknapp og smalsyre. Takløk er forvillet fra hage.

Selve gården Stranda er gjort om til parkområde, tilrettelagt for friluftsliv. Det står igjen gamle epletrær fra gårdshagen. I østre del av badestranden nedenfor finnes ekte malurt. Bakkeforglemmegei ble observert langs stien opp mot Nestvikveien.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a)

Bruksmåte: Ingen.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

Tilstandsbeskrivelse: Ingen bruk av området i dag, men noe ferdsel som sammen med det tørre skrinne jordsmonnet bidrar til at lokaliteten fortsatt er lysåpen.

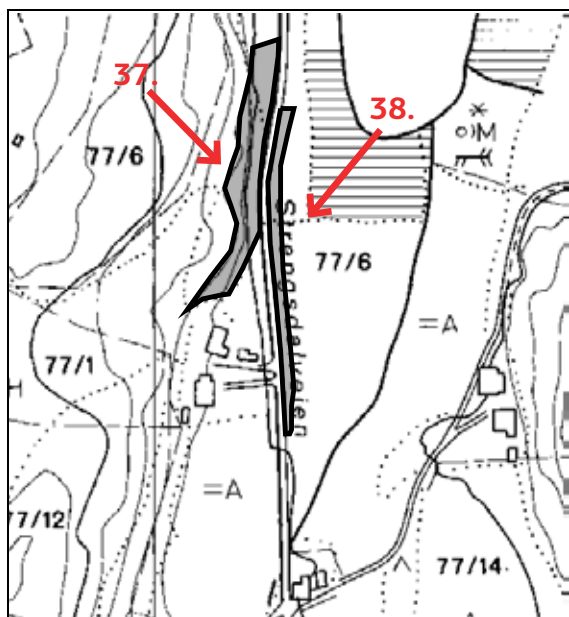
Inngrep: Ingen

Verdivurdering: Lokaliteten utgjør et fint landskapselement i et mye benyttet friareal.

Trussel:

Gjengroing, men denne vil nok skje langsomt.

37. Øvre Strengsdal, trær

Kommune:	Nøtterøy
UTM:	NL 808 616
Kartblad:	1813 II
Areal:	2 daa
Høyde over havet:	ca. 40 m
Verdi:	C
Naturtype:	Store gamle trær
Undersøkt:	15.08.2007
Inventert av:	A. Norderhaug
Vegetasjonssone:	Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon:	Svakt oseanisk

Hovedtype: Skagerrak-kysten. Gårdslandskap som fortsatt har småskalakarakteren som var typisk for dette området. Eiketrær av forskjellig alder og dimensjon i randsonen mellom dyrka mark og utmark samt mellom vei og fjellknaus.

Lokalitetskarakteristikk: Eiketrær og hasselbusker i fortsatt lysåpen randzone mellom vei og fjellknaus samt delvis også mellom dyrka mark og utmark. Slike eikelier er et karakteristisk innslag i Nøtterøys og Tjømes skjærgårdslandskap, men er i dag ofte gjengrodde. Her utgjør de en viktig del av et fortsatt helhetlig småbrukslandskap med "jordbruk mellom fjellknausene". Her finnes også gamle, karakteristiske bygninger. "Fjellknausene" ble tidligere brukt til beite og vegetasjonen bærer stedvis fortsatt preg av det. Eiketrærne er av forskjellig alder, men de fleste har vide kroner og solbelyst stamme.

Vegetasjonstype: Lavurt-eikeskog (D2a).

Bruksmåte: Ingen hevd, men tidligere slått eller beite.

Kulturspor: Gamle bygninger, steingarder, funn fra steinalderbosetning.

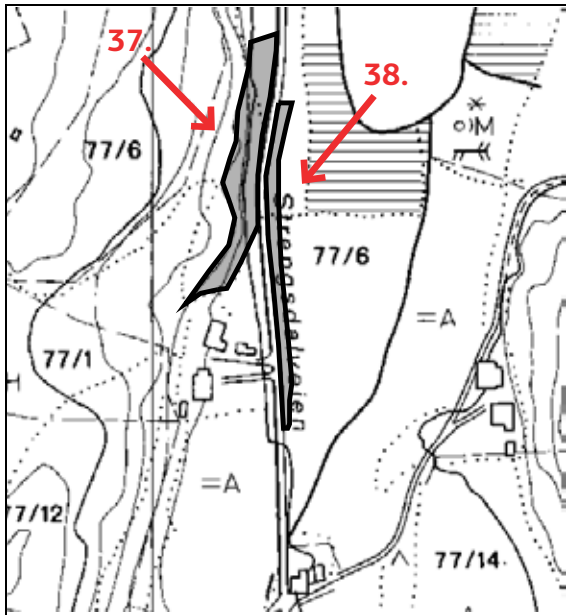
Tilstand: Randsonene er i ferd med å gro igjen.

Inngrep: Ingen spesielle inngrep i randsonene.

Verdivurdering: Slike randsoner med solbelyste eiketrær med vide kroner er et karakteristisk innslag i Nøtterøys landskap, men trues i dag av gjengroing eller nedbygging. Solbelyste eiketrær er viktige for mange organismer.

Trussel: Gjengroing eller hogst.

38. Øvre Strengsdal, veikant

Tilstand: Veikantene holdes åpne av slått, men slått gjennomføres ikke med tanke på det biologiske mangfoldet dvs. at slått både kan være for tidlig, for sjelden og for "uvøren" i forhold til hva som er ønskelig hvis floraen skal opprettholdes.

Inngrep: Ingen spesielle inngrep i veikantene.

Verdivurdering: Artsrike veikanter med (tørr)engflora er ikke lenger så vanlige

Trussel: Gjengroing eller for tidlig slått som slår ut engartene. Rensking av veigrøfter.

Kommune: Nøtterøy
UTM: NL 808 616
Kartblad: 1813 II
Areal: 1 daa
Høyde over havet: ca. 40 m
Verdi: C
Naturtype: Artsrik veikant
Undersøkt: 15.08.2007
Inventert av: A. Norderhaug
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype: Skagerrak-kysten. Gårdslandskap, småbrukslandskap. Artsrik veikant.

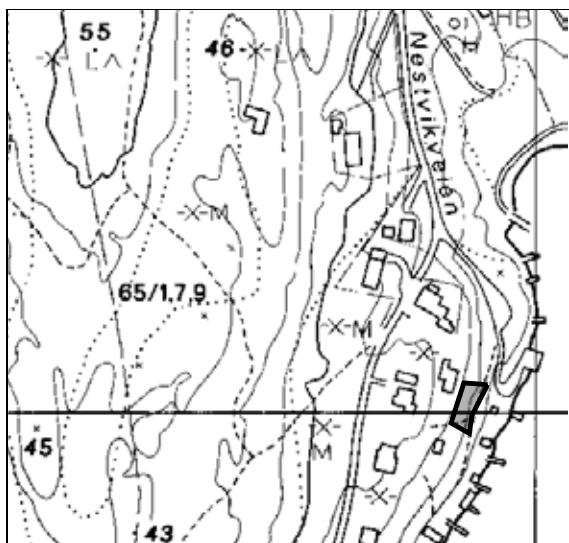
Lokalitetskarakteristikk: Artsrik veikant, noen steder i tilknytning til små knauser med tørrengsflora. Veikantene er her et viktig element i et helhetlig småbrukslandskap som er typisk for Nøtterøy.

Vegetasjonstype: Vegetasjon på veikanter – tørrbakke-utf. (I2).

Bruksmåte: Uregelmessig veikantslått.

Kulturspor: I "småbrukslandskapet" finnes gamle bygninger, steingarder, funn fra steinalderbosetning.

39. Årø Sund

Kommune: Nøtterøy
UTM: NL 826 601
Kartblad: 1813 II
Areal: 0,5 da
Høyde over havet: 10 m
Verdi: C
Naturtype: Småbiotoper
Undersøkt: 30.06.2005
Inventert av: O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skagerrak-kysten. Liten forekomst av kubjelle (Rødlista, kategori "nær truet").

Lokalitetskarakteristikk:

Lokaliteten utgjøres av tørre, østvendte bergknauser innen et lite ubebygde område mellom Nestvikvegen og bryggeanleggene nedenfor. Typisk varmekjær bergknausvegetasjon på basefattig berggrunn. Lokalitetens verdi er knyttet til en forekomst av kubjelle, en art med en svært begrenset sørøstlig utbredelse i Norge. Det finnes kun ett storvokst individ i en bergsprekk nær vegen langs bryggene. I følge Jan Brendalsmo (fastboende) har kubjella vært her i minst 50 år, og han kan ikke huske at det har vært mer enn denne ene tua.

Vegetasjonstyper: Bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utf. (F3c).

Bruksmåte: Ingen

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

Tilstandsbeskrivelse: Arten vokser like overfor gangvei langs bryggene.

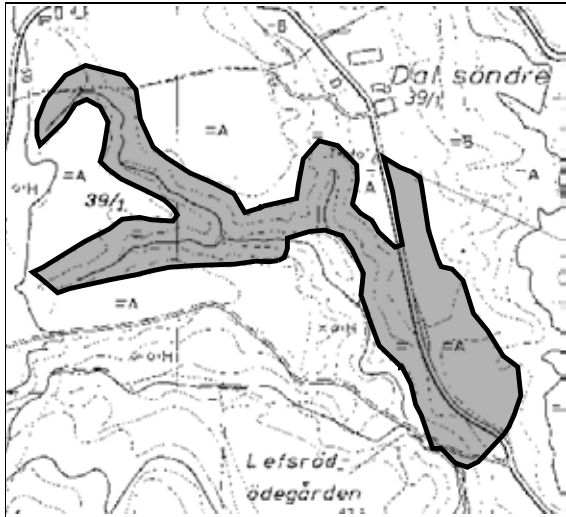
Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Forekomst av sjelden art i restareal.

Trussel: Tilfeldig aktivitet, siden populasjonsstørrelsen er minimal.

RE KOMMUNE

40. Dal

Kommune: Re
UTM: NL 748 824
Kartblad: 1813 IV
Areal: 41 daa
Høyde over havet: 35 m
Verdi: C
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 31.08.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdslandskap. Beitemark i hevd i estetisk tiltalende ravinelandskap.

Lokalitetskarakteristikk:

Naturbeitemark i raviner sør for gården Dal søndre. Sideravine går inn mot vest. Ikke tegn til sådde arter. Engkvein-gulaks-rødsvingel vegetasjon med arter som engknoppurt, rødknapp og prestekrage.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a).

Bruksmåte: Beite med hest.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

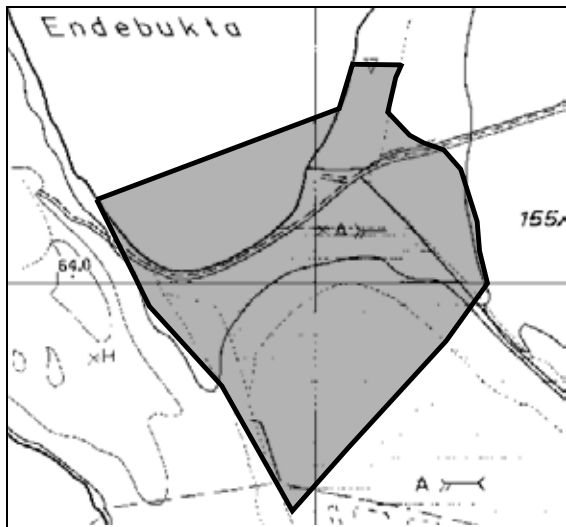
Tilstandsbeskrivelse: Beite med hester. Beitemarken bør ikke gjødsles.

Inngrep: Bygdeveien skjærer gjennom landskapet, deler av området er muligens bakkeplanert.

Verdivurdering: Ravinelandskap i god hevd.

Trussel: Opphør av beite.

41. Endebukta

Kommune: Re
UTM: NL 663 927
Kartblad: 1813 IV
Areal: 47 daa
Høyde over havet: 50 m
Verdi: B
Naturtype: Slåtte- og beitemyr
(50 %), naturbeitemark (50 %)
Undersøkt: 31.08.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonssesjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Beita myr, uvanlig element i kulturlandskapet. Forekomst av småslirekne (Rødlista, kategori "nær truet"). Myra er en intakt lavlandsmyr, kun en avskjæringsgrøft langs veien.

Lokalitetskarakteristikk:

Lokaliteten ligger vest for gården Ende. I søndre del ligger en fattig minerogen myr, tuedominert. Nordre del av myra inngår i inngjerdet beite for storfe. Vegetasjonen består av røsslyng, hvitlyng, krekling, bjønnskjegg, blokkebær, tranebær, torvull, molte, furu og bjørk.

Mot vannet i nordre del av lokaliteten er det næringsrik fukteng. Takrør dominerer på begge sider av bukta. Midt i bukta er det beitet starreng med flaskestarr, gulldusk, bekkeblom, klourt, engkarse, dikeforglemmegei, vasshøymol, myrmaure, åkermynste, myrhatt, vasslirekne, myrtistel, mjødurt, vassgro, vasspepper, istervier, ørevier og elvesnelle samt sverdlilje i vannkanten. Forekomst av småslirekne.

Vegetasjonstyper: Skog/krattbevekst fattigmyr (K1) 50%, fuktig fattigeng (G1) 50%

Bruksmåte: Beite med storfe.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Svak hevd.

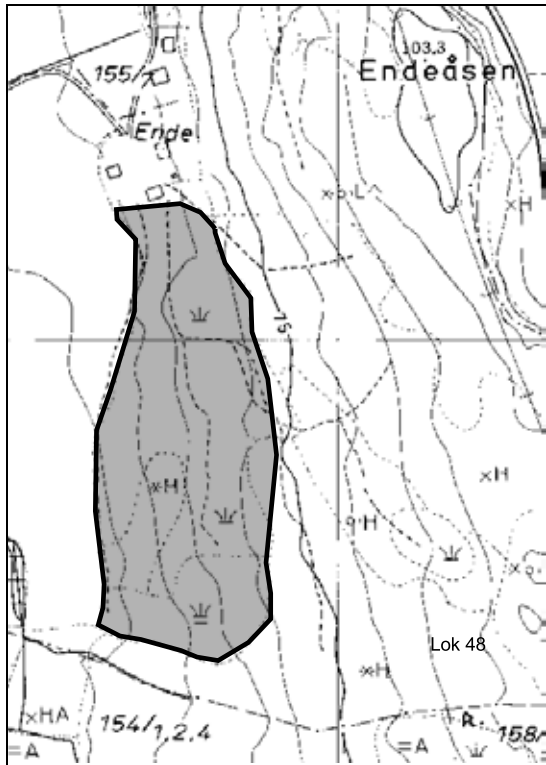
Tilstandsbeskrivelse: Synlig forskjell i vegetasjonen på de ulike sidene av et gjerde på myra, som skilte beita område fra ikke-beita. Myrvegetasjon tåler ikke for hardt beitetrykk, men beitetrykket bør sannsynligvis økes noe slik at gjengroing motvirkes.

Inngrep: Grøft.

Verdivurdering: Beita myr er en sjelden type kulturmark. Beita sumpområder langs innsjøer har blitt sjeldnere enn før. Regionalt uvanlige arter nær strandkanten innen beiteområdet.

Trussel: Opphør av hevd.

42. Ende

Kommune: Re
UTM: NL 667 926
Kartblad: 1813 IV
Areal: 32 daa
Høyde over havet: 70 m
Verdi: C
Naturtype: Hagemark
Undersøkt: 31.08.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdslandskap.
Skogkledd beite i god hevd.

Lokalitetskarakteristikk:

Beita bjørkehage. Lokaliteten er kun besøkt, og bør undersøkes nærmere.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a).

Bruksmåte: Beite.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

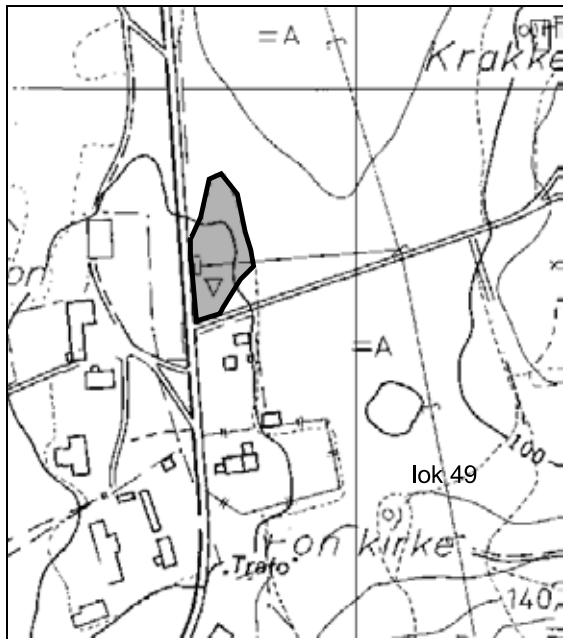
Tilstandsbeskrivelse: Tilsynelatende passe beitetrykk.

Inngrep: Ukjent.

Verdivurdering: Estetisk landskapselement.
Bør undersøkes botanisk.

Trussel: Opphør av beite, gjengroing.

43. Fon kirke, beite

Kommune: Re
UTM: NL 684 867
Kartblad: 1813 IV
Areal: 2 daa
Høyde over havet: 100 m
Verdi: C
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 31.08.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordslandskapet på Østlandet. Beite i hevd med tørre knauser.

Lokalitetskarakteristikk:

Naturbeitemark med tørrberg langs østre siden av veien rett nord for Fon kirke. Artsrik eng med blant annet engtjæreblom, bakkeveronika, engfiol, jonsokkoll, markjordbær, småsyre, knoller-teknapp, bitterbergknapp, småbergknapp, sølv-mure, smørbukk, hårsveve, ettårsknavel, sauesvingel, smyle, hundegras, skjærmsveve og engkvein.

Knaus med trær som rogn, eik, ask, bjørk og morell. Engsoleie, følblom, firkantperikum, enghumleblom, harestarr og stornesle.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a) 70%, bergknaus og bergflate, knavel-småbergkanpp-utf. (F3c) 30%.

Bruksmåte: Beite med kyr.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

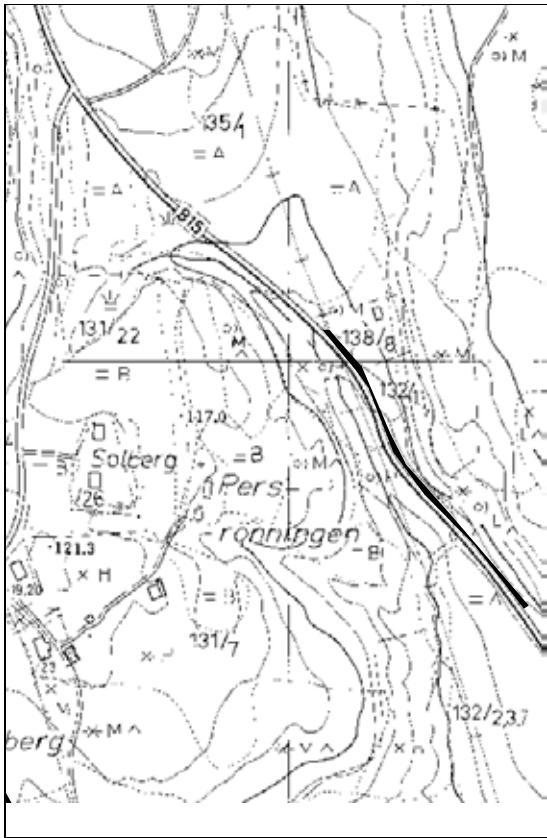
Tilstandsbeskrivelse: Oppslag av stornesle, som bør slås. Ellers god hevd.

Inngrep: Dumping av kompost i den søndre delen.

Verdivurdering: Artsrikt og verdifull beitemark i god hevd. Forekomst av bakkeveronika.

Trussel: Endring i drift, nitrogentilførsel ved dumping av kompost.

44. Fostre

Vegetasjonstyper: Urterik kant, blodstorkenebbutf. (F4a).

Bruksmåte: Ingen hevd.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

Tilstandsbeskrivelse: Begynnende gjengroing.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Artsrikt areal.

Trussel: Gjengroing.

Kommune: Re
UTM: NL 687 842
Kartblad: 1813 IV
Areal: 0,5 daa
Høyde over havet: 120 m
Verdi: C
Naturtype: Artsrik veikant
Undersøkt: 31.08.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

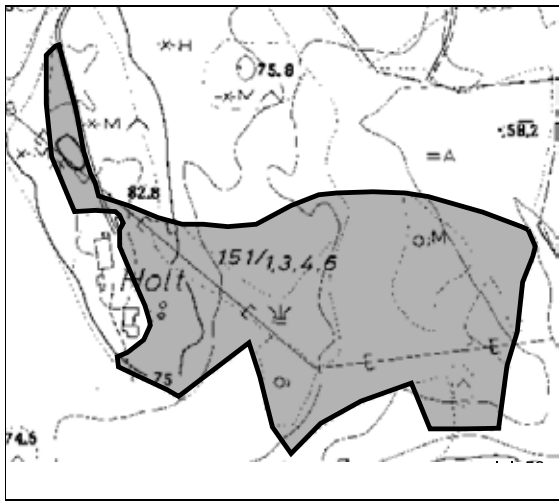
Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Vestlandet. Urterik veikant.

Lokalitetskarakteristikk:

Artsrik veikant på østre siden av veien, ca 300 m sør for Fostre. Forekomst av bergmynte, skogstorkenebb, kransmynte, skogvikke og nesleklokke. Smal kant med basekrevende vegetasjon.

45. Holt

Kommune:	Re
UTM:	NL 770 802
Kartblad:	1813 I
Areal:	45 daa
Høyde over havet:	75 m
Verdi:	B
Naturtype:	Naturbeitemark 60%, hagemark 30%, dammer 10%
Undersøkt:	31.08.2007
Inventert av:	Kristina Bjureke, Odd Stabbetorp
Vegetasjonssone:	Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon:	Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdslandskap. Mosaikklandskap med beitearealer, mindre skog-holt, store gamle trær, dammer og tun.

Lokalitetskarakteristikk:

Gård med økologisk drift. Gården benyttes som besøksgård for skoleklasser, med omvisninger og aktiviteter.

Det er flere små dammer øst og sør for tunet. Den sørlige dammen har rikelig vegetasjon, med bekkeblom, dikeforglemmegei, flikbrønsle, vasspepper, mannasøtgras, grøftesoleie, engsoleie, krypssoleie, småvasshår, engkarse, vasshøymole og paddesiv.

Flere arealer med ugjødsla beitemark, engkvein-rødsvingel-eng med arter som gjeldkarve, jonsokkoll, prestekrage, aurikkelsveve, markjordbær, firkantperikum, legeveronika, blåklokke, skoggråurt, åkermynthe, korsknapp, knollerteknapp, hundekjeks, vanlig arve, nyseryllik, hvit gåseblom og engsoleie. Steinete og kollete tresatt beite med eik, bjørk, ask, gran og einer. Skogfiol, tveskjeggveronika, ormetelg, kjøtttype, einstape, skjoldbærer, myrtistel, harestarr, bleikstarr, tepperot, amerikamjølke og moskuskattost.

Nær tunet vokser neslesniketråd og svaleurt.

Rundt gården Holt er det tidligere gjort flere enkelt-registreringer av store gamle trær, en dam og naturbeitemark. Området bør sees som en kulturlandskapshelhet med mosaikkstruktur.

Følgende er tidligere registrert innen området i Naturbase:

Holt I (BN00019824) store gamle trær

Holt II (BN00019825) naturbeitemark

Holt III (BN00019915) dam

Holt IV (BN00019826) naturbeitemark

Holt V (BN00019939) store gamle trær

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a) 60%, lavurteikeskog (D2a) 10%, lavurtskog (B1) 20%, våt/fuktig, middels næringsrik eng, bekkeblom-utf. (G12a) 10%.

Bruksmåte: Beite med sau, kalv, ku, hest og gris.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

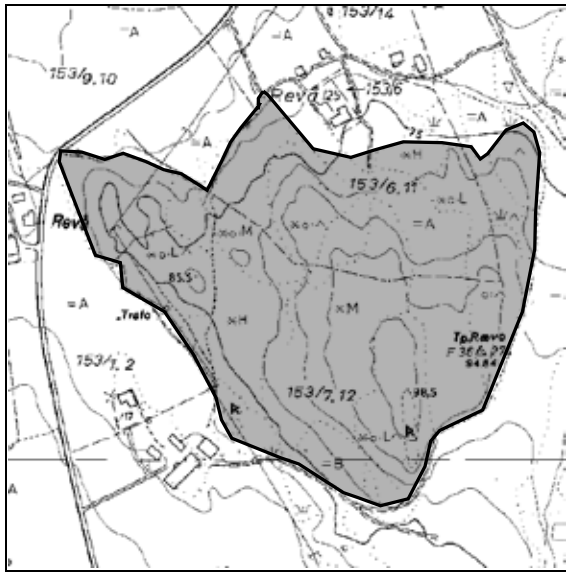
Tilstandsbeskrivelse: Økologisk drift. Tidligere var dette saubeite, men flaten nedenfor dammen ble pløyd opp og brukt som åker. Nå er den beitemark igjen. Flere ulike husdyr, blant annet utegangersau.

Inngrep: Deler av naturbeitemarken har vært pløyd opp, men er nå beitemark på nytt.

Verdivurdering: Variert landskap med flere habitater. God hevd. Verdifullt som pedagogisk kulturlandskap. Middels artsrikt.

Trussel: Endring i drift.

46. Revo

Kommune:	Re
UTM:	NL 675 909
Kartblad:	1813 IV
Areal:	125 da
Høyde over havet:	70-100 m
Verdi:	B
Naturtype:	Naturbeitemark (60 %), beiteskog (40 %)
Undersøkt:	31.08.2007
Inventert av:	K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone:	Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon:	Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdslandskap. Stort sammenhengende område med eng og tresatt beite.

Lokalitetskarakteristikk:

Stort sammensatt område som benyttes til beite, dels beita skog, dels relativt nylig ryddet beitemark, dels grunnlendte knauser og eng og dels gjødsla, tidligere åker. Basefattig mark med storfebeite.

Mesteparten av arealet er ugjødsla. På engene vokser blant annet engkvein, engfiol, skjermesveve, smalkjempe, jonsokkoll, engsyre, prestekrage, knollerteknapp, engsoleie, gulskolm, glattmarikåpe, markjordbær, følblom, blåkoll og firkantperikum. En del einerbusker.

Noen tørre knauser med arter som stemorsblom, ettårsknavel, sølvmore, engtjæreblom, legeveronika, småsyre, sauesvingel, tunarve og blåklokke.

I det tresatte beitet vokser planter som skogkløver, brunrot, hvitveis, tepperot, bringebær, stankstorkenebb, skogstorkenebb, skoggråurt, skogsnelle, einstape, eik, hassel, furu, bjørk, selje og osp. Hasselkjerr inngår i deler av beiteskogen.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a) 50%, lavurtedelløvskog (D2) 30%, knauseskog (A6) 10%, bergknaus og bergflate, finnskjegg-eng og fattig sauesvingel-eng (G5) 5%, knavel-småbergknapp-utf. (F3c) 5%.

Bruksmåte: Beite med storfe.

Kulturspor: Gravhauger.

Tilstand: God hevd.

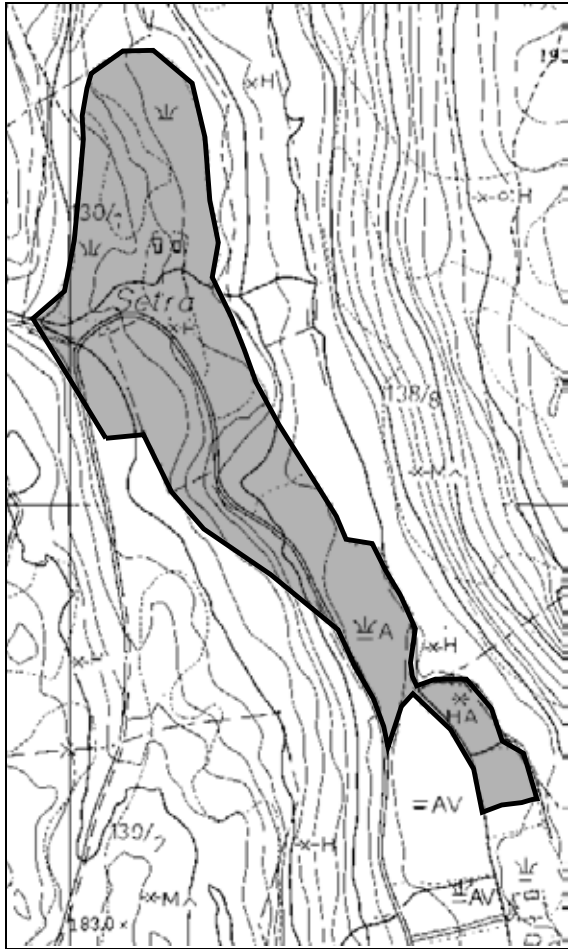
Tilstandsbeskrivelse: Sannsynligvis er deler av det skogkledde området ryddet relativt nylig. Stort areal for dyrene, slik at risiko for overbeite ikke er aktuelt.

Inngrep: Søndre del av området benyttes til musikkaktiviteter, blant annet med oppsatt scene og søppelkasser. Deler av skogen er tilplantet med gran.

Verdivurdering: Svært verdifullt kulturlandskap grunnet sitt store og varierte areal og god hevd. Middels artsrikt.

Trussel: Endring i drift.

47. Røssdalssætra

Kommune: Re
UTM: NL 673 858
Kartblad: 1813 IV
Areal: 44 daa
Høyde over havet: 130 m
Verdi: B
Naturtype: Naturbeitemark (80%),
beiteskog (20%)
Undersøkt: 31.08.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Seterlandskap, nå beite, i boreonemoral sone.

Lokalitetskarakteristikk:

Stort sammenhengende kulturlandskap med åpne beitearealer og skogholt. Grasvegetasjonen domineres av engkvein og gulaks, men der er også arealer med sølvbunke og finnskjegg. På tørrere partier og knauser vokser hårsveve, stemorsblom, småsyre, legeveronika, blåklokke, stankstorkenebb og ettårsknavel. På friskere områder finnes tepperot, hvitkløver, firkantperikum, glattmarikåpe, engsoleie, engsyre, korsknapp, ryllik, markjordbær og grasstjerneblom.

Langs en smal bekk vokser krypsoleie, myrfiol, bogeminneblom, sumpmaure, myrmaure, kildeurt, mannasøtgras, mjødukt, myrtistel og skogsivaks.

De tresatte områdene domineres av ask, spisslønn, eik, alm og bjørk.

En del einstape og småplanter av gran.

Området er tidligere lagt inn som BN00019846 Røssdalsetra, naturtype: naturbeitemark.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a) 70%, almlindeskog, østlig utf. (D4a) 20%, bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utforming (F3c) 10%.

Bruksmåte: Beite.

Kulturspor: Steingjerder.

Tilstand: Svak hevd.

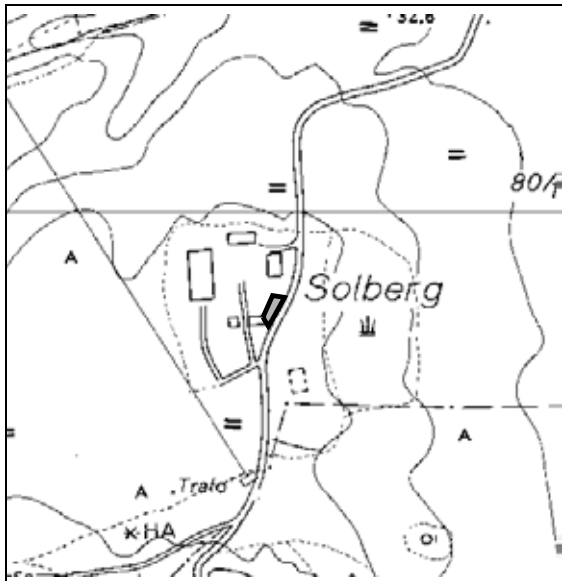
Tilstandsbeskrivelse: Store deler av arealet inneholder overveiende triviell vegetasjon som er godt beita, men gjengroing med einstape og små grantrær forekommer i kantsonene. Rydding av kratt og sterkere beitetrykk er ønskelig.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Stort beiteareal, varierende fuktighetsforhold, ugjødsel, middels artsmangfold - men meget verdifullt da seterlandskap med kontinuitet i boreonemoral sone er uvanlig.

Trussel: Gjengroing.

48. Solberg

Kommune: Re
UTM: NL 705 787
Kartblad: 1813 IV
Areal: 0,1 daa
Høyde over havet: 35 m
Verdi: C
Naturtype: Store gamle trær
Undersøkt: 31.08.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdslandskap.

Lokalitetskarakteristikk:

Rekke med store trær foran bolighuset, langs Prestegårdsveien. Ask og spisslønn, to av dem store. Kryptogamfloraen på trærne bør undersøkes.

Bruksmåte: Kanttrær rundt gårdstun.

Verdivurdering: Eldre, grove trær, potensielt viktige for biologisk mangfold.

Trussel: Hogst.

SANDE KOMMUNE

49. Gutu

Kommune: Sande
UTM: NM 691 119
Kartblad: 1814 III
Areal: ca 300 daa
Høyde over havet: 50 m
Verdi: B
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 12.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Låglandsdalføra i Telemark, Buskerud og Vestfold. Gårdslandskap. Større areal med ravinelandskap i hevd vest for ny jernbanetrase.

Lokalitetskarakteristikk:

Beiteområdet ligger mellom den nye og den gamle jernbanelinjen. Landskapet er bølgende og estetisk tiltalende. Godt nedbeita, så en del arter ble nok oversett. Det ble registrert storblåfjør, karve, prestekrage, engknoppurt, ryllik, engkvein, engrapp, sølvbunke, hvitkløver, stormaure, rødkløver, engsoleie, åkerforglemmegei, høymol, gjerdevikke og veitistel. De høyst liggende arealene var minst påvirket av gjødsel og mest artsrike.

Deler av lokaliteten inngår i NVK KF95: Sandesletta. Dette arealet omfatter den produktive jordbruksbygda som helhet.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a).

Bruksmåte: Beite.

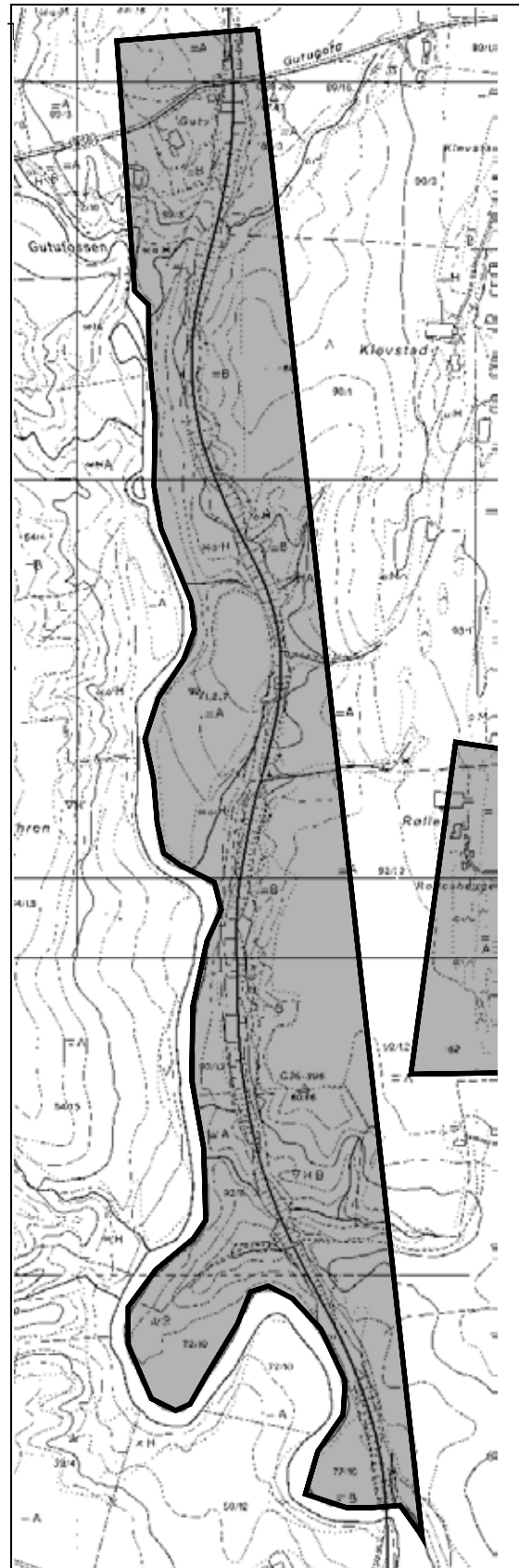
Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

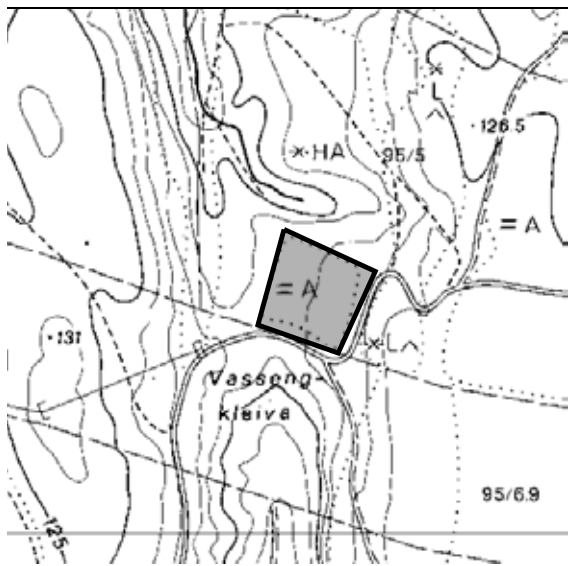
Tilstandsbeskrivelse: Godt nedbeita. Relativt lite gjødelspåvirka, med lite forekomst av nitrofile arter.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Stort areal.

50. Roligheta

Kommune: Sande
UTM: NM 707 110
Kartblad: 1814 III
Areal: 3,5 daa
Høyde over havet: 110 m
Verdi: C
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 12.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Låglandsdalføra i Telemark, Buskerud og Vestfold.
Gårdslandskap. Beitemark i hevd.

Lokalitetskarakteristikk:

Kvadratisk, inngjerdet areal med 8-10 sauer. Gressdominert. Sannsynligvis gammel dyrka mark som nå er beitemark.

Tørrest og mest artsrikt øverst med gulaksdominert vegetasjon med aurikkelsveve, hårsveve, skjerm-sveve, markjordbær, smørbukk, vanlig arve, ryllik, prestekrage, tiriltunge, engfiol, engsoleie, engfrytle, hårfrytle, bråtestarr, engknoppurt, engrapp og fir-kantperikum.

Friskere område med hvitkløver, skogstorkenebb, engsyre, hundekjeks, fuglevikke, åkersvinerot, stornesle, hundegras, skogsnelle. Fuktigere strøk med bekkestjerneblom, mjødurt, krypsoleie, sen-negras og slåttestarr.

Noe einer og mindre trær av sommerekik, rogn, spisslønn, osp og ask. Noen epletrær og skvallerkål.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a) 90%, våt/fuktig, middels næringsrik eng (10%).

Bruksmåte: Beite med sau.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

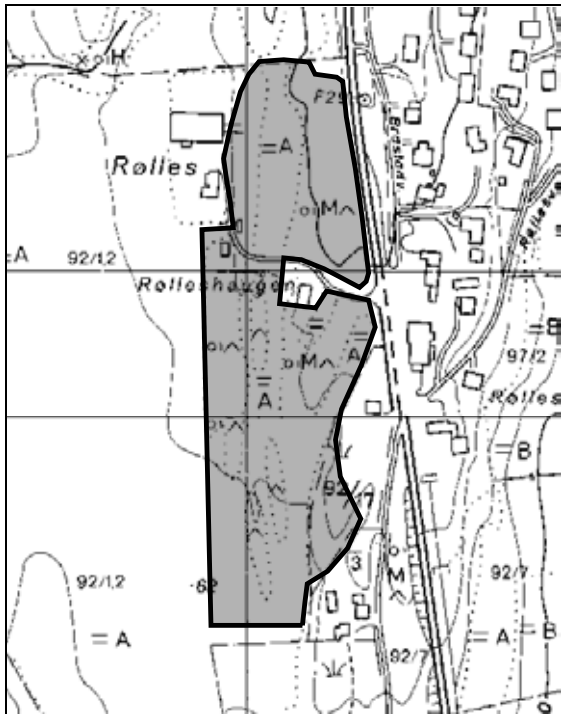
Tilstandsbeskrivelse: Begynnende gjengroing med einstape og småplanter av osp og rogn.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Beitemark med middels rik biologisk mangfold.

Trussel: Gjengroing.

51. Rødløs

Kommune: Sande
UTM: NM 694 117
Kartblad: 1814 III
Areal: 34 daa
Høyde over havet: 75 m
Verdi: B
Naturtype: Hagemark
Undersøkt: 12.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Låglandsdalføra i Telemark, Buskerud og Vestfold. Gårdslandskap. Beitemark i god hevd på kalkholdig grunn.

Lokalitetskarakteristikk:

Tidligere registrert i Naturbase BN00018583 som hagemark. Omrisset på lokaliteten i databasen passer fint. Dette er en botanisk komplettering.

Beitet er artsrikt med mye dunkjempe, engtjæreblom, smalkjempe, gjeldkarve og dunhavre. På knauser vokser våskrinneblom, bakkeveronica, sandarve og markjordbær. Ellers forekomst av blant annet prikkperikum, landøyda, fløyelsmarikåpe, engknoppurt, nesleklokke, kratthumleblom, fuglevikke, høymol og prestekrage.

Beitet er tresatt med ask (mest), hegg og spisslønn.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a).

Bruksmåte: Beite med storfe.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

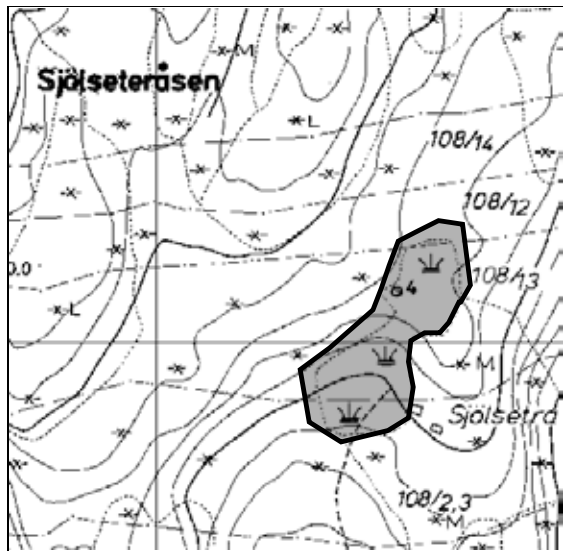
Tilstandsbeskrivelse: Passe sterkt beitetrykk. Ugrasmiddel brukt langs gjerdet.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Artsrikt beite på kalkrik grunn i god hevd. Ikke bruk av kunstgjødsel og ingen sådde arter. Sjelden å finne så artsrikt areal i distriktet.

Trussel: Endring i drift.

52. Skjølsetra

Kommune: Sande
UTM: NM 726 074
Kartblad: 1814 III
Areal: 9 daa
Høyde over havet: 160 m
Verdi: C
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 12.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skogtraktene på Østlandet. Småbruk som ikke er i drift. Ugjødsla engarealer.

Lokalitetskarakteristikk:

Lokaliteten tar for seg arealet vest og nord for bygningene. Næringsfattig, ugjødsla engmark med arter som markjordbær, jonsokkoll, gulaks, eng-tjæreblom, smalsyre, småstorkenebb, stemorsblom, ryllik, hårsveve, hårfrytle, bråtestarr, rød-knapp, skjermesveve og knollerteknapp på de tørre og mer knause partiene.

På engflaten (sannsynligvis tidligere dyrka mark) vokser engsyre, sølvbunke, myskegras, bleikstarr, hundegras dominerte i midten, bringebær, vinterkarse, geitrams, lintorskemunn, rød jonsokblom, stormaure, engsoleie og fuglevikke. En stor barlind vokser i nordre delen av lokaliteten.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a) 60%, frisk, næringsrik "natureng" (G13) 40%.

Bruksmåte: Fritidsbolig.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

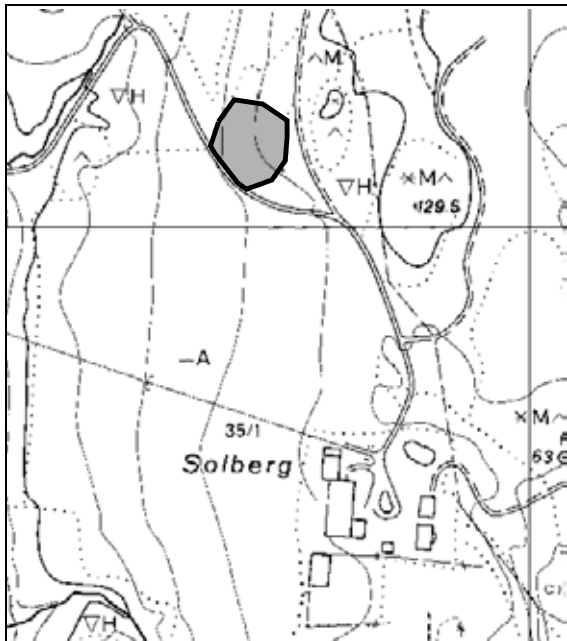
Tilstandsbeskrivelse: Forholdsvis lite gjengrodd.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Ugjødsla eng uten sådde arter. Forekomst av storvokst barlind.

Trussel: Gjengroing.

53. Solberg v Fjøserud

Kommune: Sande
UTM: NM 663 088
Kartblad: 1814 III
Areal: 2 daa
Høyde over havet: 120 m
Verdi: C
Naturtype: Småbiotop
Undersøkt: 12.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype: Skogtraktene på Østlandet.
Gårdslandskap. Forekomst av marinøkkel (Rødlista, kategori "nær truet")

Lokalitetskarakteristikk:

Tørrberg med knausvegetasjon og kraftig mosedekke. Tørr lokalitet med marinøkkel, bitterbergknapp, småbergknapp, ettårsknavel, flatrapp, sølv-mure, sauesvingel, småsyre, aurikkelsveve, småsmelle. Ellers sølvbunke, gjetertaske og tunarve. Et restareal i ellers intenst utnyttet jordbrukslandskap.

Vegetasjonstyper: Bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utf. (F3c).

Bruksmåte: Ingen

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

Tilstandsbeskrivelse: Meget tørt habitat, hvilket motvirker gjengroing.

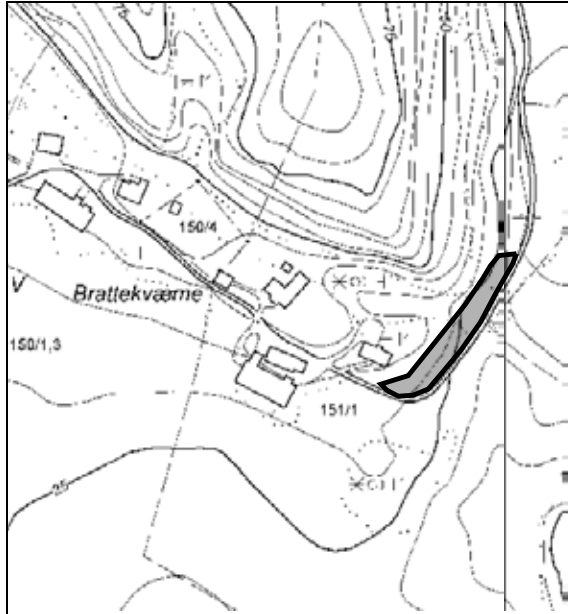
Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Tørrberg huser en spesiell flora og er et viktig element i landskapet.

Trussel: Endring i drift.

STOKKE KOMMUNE

54. Bratte-Kverne

Kommune: Stokke
UTM: NL 723 732
Kartblad: 1813 IV
Areal: 1,5 daa
Høyde over havet: 25 m
Verdi: C
Naturtype: Artsrik veikant
Undersøkt: 14.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdslandskap.
Rest av artsrik eng i ellers "modernisert" bygd.

Lokalitetskarakteristikk:

Artsrik smal kant på nordsiden av veien. Sannsynligvis rest av gammel beitemark. Forekomst av engtjæreblom, engnellik, lodnestarr, gulmaure, sølvmore, sauesvingel, smalkjempe, hårsveve, ryllik, prikkperikum, grasstjerneblom, einer og burot.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a).

Bruksmåte: Muligens kantslått.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

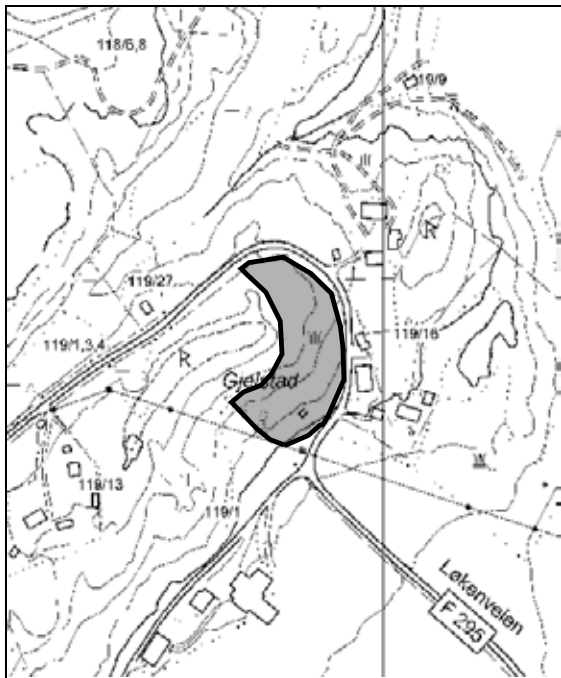
Tilstandsbeskrivelse: Har klart seg bra mot gjengroing, sannsynligvis pga av tørre forhold og kanskje også kantslått.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Fragment av tidligere større areal. Lite men verdifullt.

Trussel: Gjengroing.

55. Gjelstad

Kommune: Stokke
UTM: NL 685 665
Kartblad: 1813 III
Areal: 6 daa
Høyde over havet: 60 m
Verdi: C
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 14.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdslandskap.
Naturbeitemark i hevd.

Lokalitetskarakteristikk:

Beite på nordsiden av grusveien inn til gårdene. Kyr med kalv på beite. Beitet ligger i en skråning, tørt øverst med knausvegetasjon, hvor det vokser bland annet engtjæreblom, smalkjempe, gjeldkarve, harekløver, rødknapp, gulmaure, sølvmore, hårsveve, flerårsknavel, smørbukk, lintorskemunn, sauesvingel, engkvein, ryllik og småsyre.

Nederst mer næringsrikt, med høymol, stornesle og engsyre. Storveronika langs kanten ut mot bilveien.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a) 50%, frisk fattigeng (G4a) 50%

Bruksmåte: Beite med kyr og kalv.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

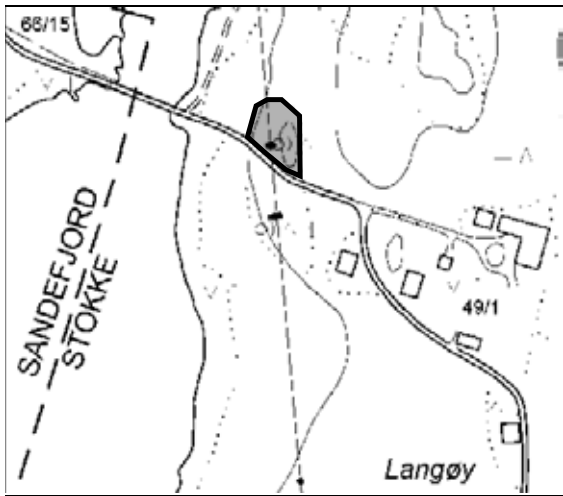
Tilstandsbeskrivelse: Passe beitetrykk.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Størstedelen av beitemarka var ugjødsla og artsrik. God hevd, og ikke forekomst av sådde arter.

Trussel: Opphør av driften, gjødsling.

56. Langø

Kommune: Stokke
UTM: NL 759 596
Kartblad: 1813 III
Areal: 0,5 da
Høyde over havet: 5 m
Verdi: C
Naturtype: Småbiotop
Undersøkt: 14.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skagerrak-kysten. Gårdslandskap. Tørrberg med knausvegetasjon.

Lokalitetskarakteristikk:

Liten lokalitet rett over brua til Langø, på nordre side av grusveien. Artsrikt tørrberg med mye eng-tjæreblom, strand-løk, vill-løk, bitterbergknapp, hvitbergknapp, flatrapp, småbergknapp, tofrøvikke, rødknapp, harekløver og smørbukk.

Ellers beita strandeng midt på øya mot øst. Fint landskap, men artsfattig. Inngjerdet beiteskog.

Denne lokaliteten ligger i et område registrert i forbindelse med nasjonalt verdifulle kulturlandskap; KF85 Langøya og Skravestad.

Vegetasjonstyper: Bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utf. (F3c).

Bruksmåte: Ingen hevd.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

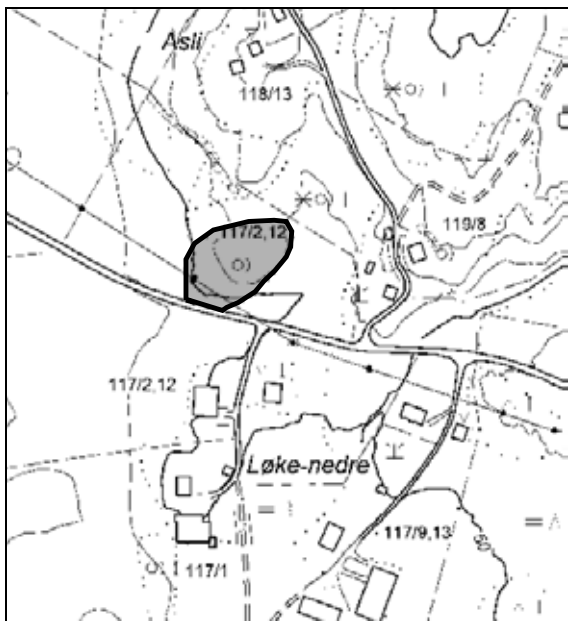
Tilstandsbeskrivelse: Ikke gjengrodd.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Liten lokalitet, men artsrik og verdifull.

Trussel: Gjengroing, utbygging.

57. Løke

Kommune: Stokke
UTM: NL 676 665
Kartblad: 1813 III
Areal: 2,5 daa
Høyde over havet: 50 m
Verdi: B
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 14.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdslandskap.
Knaus og tørreng med rikelig med engtjæreblom rett nord for Løke nedre. Ligger på nordsiden av vei 295, Løkeveien.

Lokalitetskarakteristikk:

Artsrik tørreng/tørrbakke med dominans av engtjæreblom og engkvein. Mye øyentrøst, ellers forekomst av gulmaure, engnellik, hvitmaure, smalkjempe, prikkperikum, engknoppurt, rødknapp, engfiol, prestekrage, gjeldkarve, mørkt kongsllys, rødknapp, markjordbær, firkantperikum og hårsveve.

På knausene vokste smørbukk, småsyre, sølvmure, lodnebregne, stemorsblom, tiriltunge, skjerm-sveve og småbergknapp. Mye lav på steiner og i bunnsjiktet. På grunn av gjødselpåvirkning fra omkringliggende marker vokser her også stornesle, lintorskemun og hundekjeks. Noen sådde arter som timotei og alsikekløver har i tillegg spredd seg inn på tørrbakken.

Vegetasjonstyper: Frisk/tørr middels baserik eng i lavlandet, engtjæreblomutf. (G7a) 85%, bergknaus og bergflate, knavel-småbergknapp-utf. (F3c) 15%.

Bruksmåte: Synes ikke å være i bruk.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Ingen hevd.

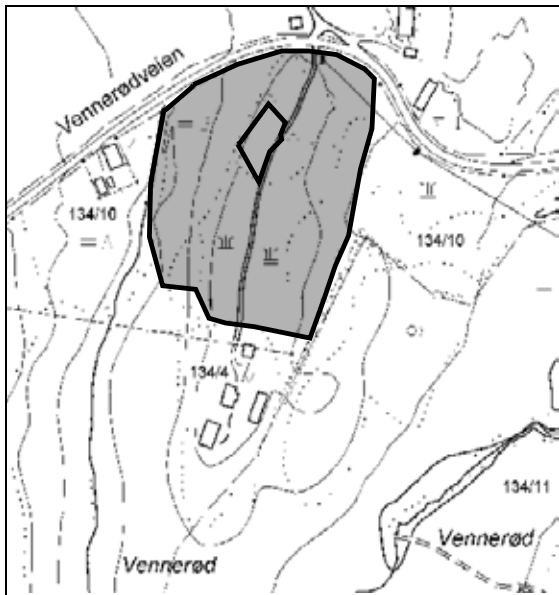
Tilstandsbeskrivelse: Påfallende åpent og uten gjengroing.

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Ugjødsla, artsrik tørreng. Noe uheldig påvirkning fra omkringliggende intenst dyrka mark. Arealet burde brukes til (kalve)beite.

Trussel: Gjengroing.

58. Vennerød, naturbeitemark

Kommune: Stokke
UTM: NL 703 706
Kartblad: 1813 IV
Areal: 21 daa
Høyde over havet: 120 m
Verdi: C
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 14.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdslandskap. Beitemark på begge sider av innkjørsel til gården.

Lokalitetskarakteristikk:

Lite eller ikke gjødsle og ikke sådd eng. En del knauser og tørrberg med artsrik vegetasjon med stemorsblom, hårsveve, sølvmure, smørbukk, bitterbergknapp, smyle, sauesvingel, sandarve, ettårsknavel og flerårsknavel.

Beitet generelt er engkvein-rødsvingel-gulaks eng med blåklokke, prestekrage og engsoleie. Enga ellers artsfattig, men med mye aurikkelsveve. I det friskere og fuktigere strøket mot syd ved grøften vokser hanekam og engsoleie.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a).

Bruksmåte: Hestebeite.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

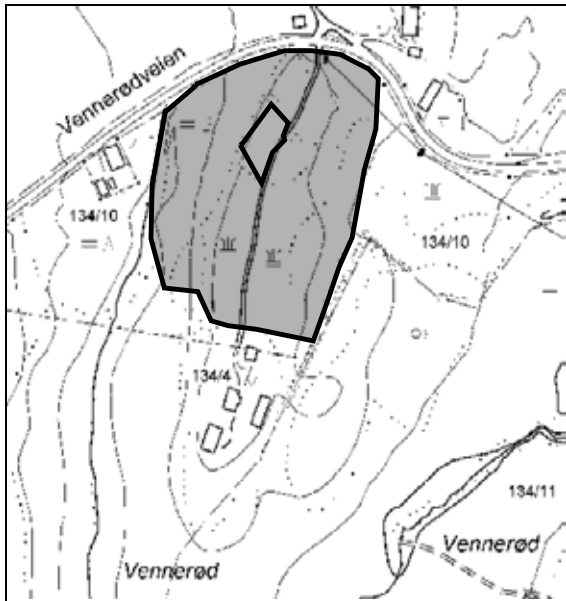
Tilstandsbeskrivelse: I nedre del en gravd grøft og kraftledning. Tiltalende landskap.

Inngrep: Grøft og kraftledning.

Verdivurdering: Tørrberg og knauser i eng i hevd er i dag et sjeldent landskapselement.

Trussel: Gjødsling, opphør av hevd.

59. Vennerød, trær

Kommune: Stokke
UTM: NL 703 706
Kartblad: 1813 IV
Areal: 0,5 daa
Høyde over havet: 120 m
Verdi: C
Naturtype: Store gamle trær
Undersøkt: 14.07.2007
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Leirjordsbygdene på Østlandet. Gårdlandskap. Store, gamle trær innen registrert beitemarks-lokalitet på Vennerød. Kryptogamfloraen på trærne er ikke undersøkt.

Lokalitetskarakteristikk:

Gammel alm og eik. Ellers forekomst av hassel, eik og ask. Trærne står inne på beitet.

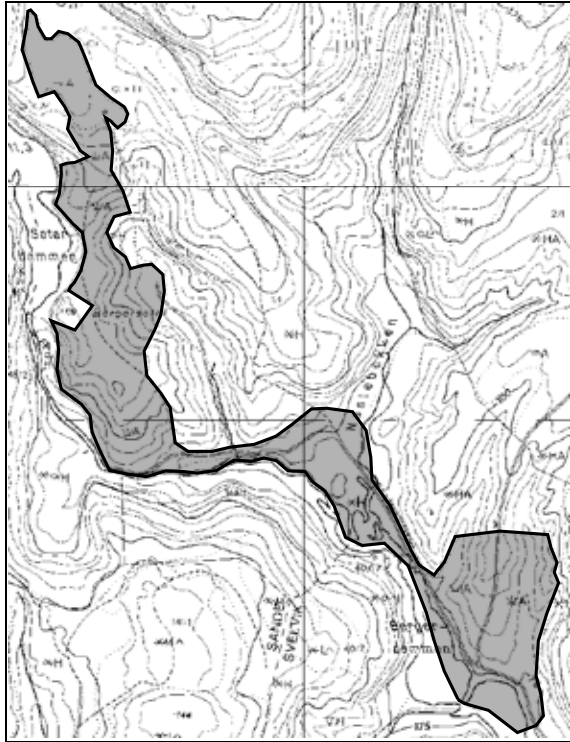
Bruksmåte: Beite.

Verdivurdering: Gamle, grove trær har potensiale for å huse et rikt biologisk mangfold.

Trussel: Hogst.

SVELVIK KOMMUNE

60. Brekke

Kommune: Svelvik
UTM: NM 769 020
Kartblad: 1814 II
Areal: 100 daa
Høyde over havet: 125 m
Verdi: B
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 05.06.2006
Inventert av: K. Bjureke, O. Stabbetorp
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype:

Oslofjorden. Gårdslandskap. Større beiteareal i god hevd. Estetisk ravinelandskap.

Lokalitetskarakteristikk:

Ravinelandskap med tørrere partier på åsene og fuktigere områder i søkkene og bekk i dalsøkket.

Engkvein-rødsvingel-gulaks-eng med andre gress som engrapp, tunrapp, hundegras, sølvbunke og engreverumpe, med forekomst av urter som karve, landøyda, vårpengeurt, vårkål, jonsokkoll, prestekrage, skarmarikåpe, byhøymol, høymol, vinterkarse, hvitkløver, firkantperikum, følblom, engsoleie, vanlig arve, engsyre, krypssoleie og stormaure.

Langs bekken vokste sumpkarse, myrtistel, maigull, bekkeveronika, slåttestarr, soleihov, knereverumpe, beitestarr, elvesnelle, vasspepper, paddesiv og skogsivaks.

Innen beiteområdet (særlig langs bekkedragene) forekommer spredte treklynger med alm, hegg, gråor og selje.

Tidligere enkeltregistreringer:

BN00012813 Blindevannsbekken

BN00012817 Sæterkleiva. Naturbeitemark

BN00012828 Brekke V. Naturbeitemark

Forslag: Alle mindre lokaliteter slås sammen til en større helhet som omfatter flere kulturlandskapselementer.

Vegetasjonstyper: Frisk fattigeng (G4a) 90%, våt/fuktig middels næringsrik eng, engkarse-krypssoleieutf. (G12b) 5%, gråor-heggeskog, sølvbunkeutf. (C3d) 5%.

Bruksmåte: Beite.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: God hevd.

Tilstandsbeskrivelse: Passe beitetrykk med storfe. Dyrene har store arealer å beite på.

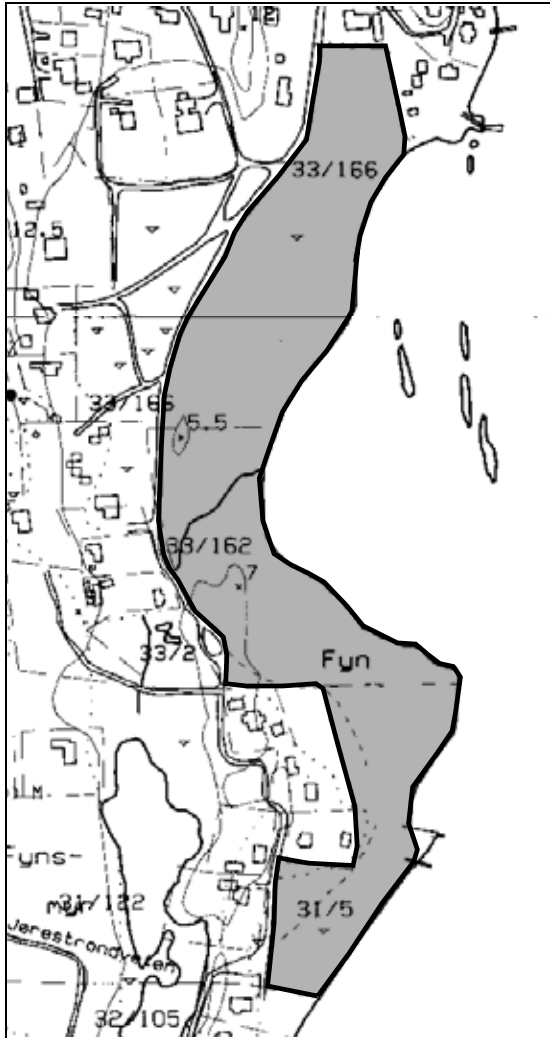
Inngrep: Skiløype, men den utgjør ingen trussel. Den medfører at kratt ryddes.

Verdivurdering: Stort beiteareal, tidligere registrerte områder bør sammenføres i et sammenhengende stort areal. Verdifullt, grunnet god hevd, varierende fuktighetsforhold og stort område.

Trussel: Endring i drift.

TJØME KOMMUNE

61. Fyn

Kommune: Tjøme
UTM: NL 832 496
Kartblad: 1813 II
Areal: 41 daa
Høyde over havet: 1 m
Verdi: B
Naturtype: Naturbeitemark
Undersøkt: 16.08.2007
Inventert av: A. Norderhaug
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype: Skagerrak-kysten. Kystlandskap med sandstrand.

Lokalitetskarakteristikk: Tidligere beitemark med artsrik strand- og tørrengsflora, bl.a. kubjelle. Området brukes nå som badestrand, friluftsområde og parkeringsplass. Det er "omkranset" av hytter og bolighus. Området er ikke innlemmet i det tilgrens-ende verneområdet i sør. Det er i gjengroing med slåpe, einer, bjørnebær, rynkerose m.v. Rundt knauser og større steiner finnes kantkratt, og stedvis fortsatt urterik kant med bl.a. blodstorkenebb. Området burde skjottes slik at floraen ivaretas.

Vegetasjonstype: Frisk/tørr middels baserik eng, dunhavre-dunkjempe-utf. (G7b) 70%, urterik kant, blodstorkenebb-utf. (F4a) 5%, kantkratt, slåpetorn-hagtorn-utf. (F5b) 15%, "anonym-utf." (F5a) 5%, bjørnebær- utf. (F5c) 5%.

Bruksmåte: Tidligere (ku)beite, nå friluftsliv.

Kulturspor: Karakteristiske eldre hytter.

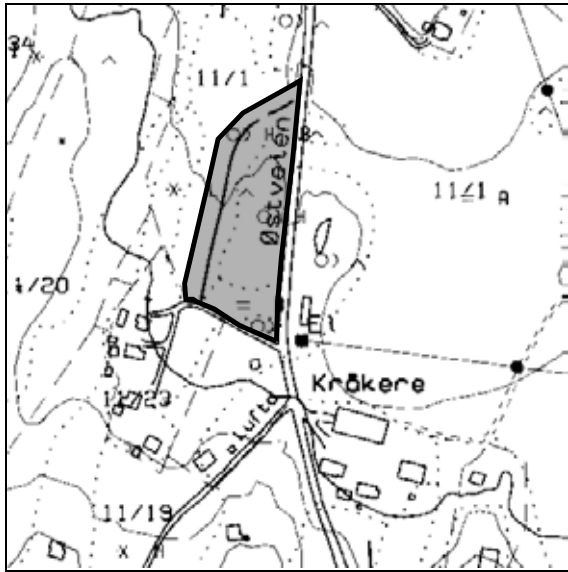
Tilstand: Langsomt gjengroende. Slitasje forårsaket av bilparkering og delvis også av tråkk (turstier).

Inngrep: Ingen.

Verdivurdering: Området er tidligere registrert som sand- og grusstrand (Naturbase BN00002070), men verdien ligger kanskje først og fremst i den artsrike tørrengsfloraen med bl.a. kubjelle som er formet av tidligere beite. Det er derfor viktig å få registrert området som tidligere beitemark for å understreke behovet for skjøtsel.

Trussel: Gjengroing og slitasje. Rynkerose.

62. Kråkere

Kommune:	Tjøme
UTM:	NL 806 584
Kartblad:	1813 II
Areal:	7 daa
Høyde over havet:	ca. 20 m
Verdi:	C
Naturtype:	Naturbeitemark
Undersøkt:	16.08.2007
Inventert av:	A. Norderhaug
Vegetasjonssone:	Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon:	Svakt oseanisk

Hovedtype: Skagerrak-kysten. Gårdslandskap som i stor grad fortsatt rommer mange elementer som er typiske for dette kystlandskapet. Tresatt beitemark.

Lokalitetskarakteristikk: Hagemark som utgjør et karakteristisk landskapselement i et gårdslandskap med beitedyr som fortsatt har et for kommunen karakteristisk utseende og innhold. Gården drives økologisk. Hagemarken rommer både små og store knauser samt trær av ulik alder og treslag bl.a. bjørk og eik samt hassel. Noen trær har vide kroner. Arealet har sannsynligvis tidligere vært delvis oppdyrket og feltsjiktfloraen er triviell.

Vegetasjonstype: Frisk fattigeng, vanlig utf. (G4a).

Bruksmåte: Beite.

Kulturspor: Ingen.

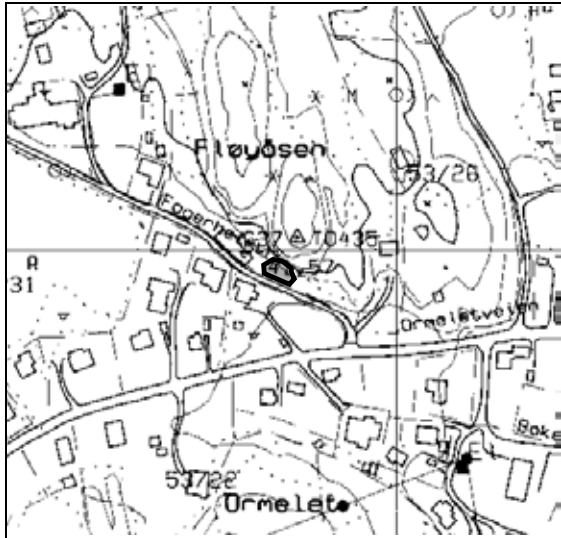
Tilstand: Litt for tett tresatt, bør tynnes noe. Godt nedbeita. Noe gjødselpåvirket.

Inngrep: Grøfting.

Verdivurdering: Hagemarken utgjør et karakteristisk element i et gårdslandskap som ikke lenger er vanlig på hovedøya. Lav- og moseflora på de eldre trærne burde undersøkes.

Trussel: Gjengroing.

63. Ormelet

Verdivurdering: Stort asketre og andre lauvtrær (også noen med vide kroner) som vokser i tilknytning til en spesiell klippeformasjon og danner et særpreget habitat i et område som ellers preges mest av haver. Kryptogamfloraen på trærne burde undersøkes.

Trussel: Hogst.

Kommune: Tjøme
UTM: NL 810 531
Kartblad: 1813 II
Areal: 0.2 da
Høyde over havet: ca. 20 m
Verdi: C
Naturtype: Store, gamle trær
Undersøkt: 16.08.2007
Inventert av: A. Norderhaug
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype: Skagerrak-kysten. Stort tre.

Lokalitetskarakteristikk: Stort asketre og andre edle lauvtrær som vokser skyggefullt i tilknytning til en spesiell klippeformasjon/knaus ved en liten vei.

Vegetasjonstype: Alm-lindeskog, østlig utf. (D4a).

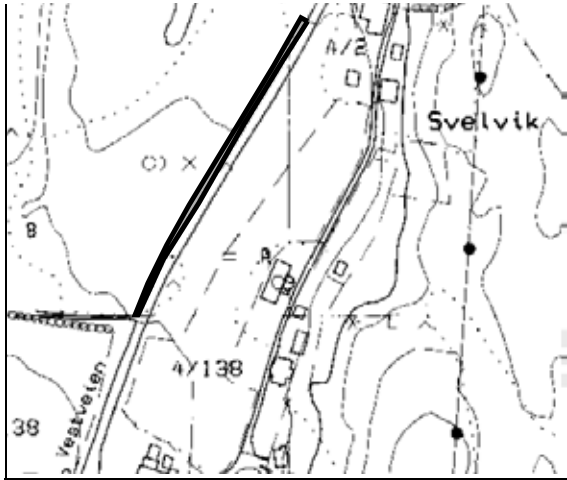
Bruksmåte: Ingen kjent.

Kulturspor: Ingen.

Tilstand: Friske trær.

Inngrep: Ingen.

64. Svelvik

Verdivurdering: Artsrike veikanter med (tørr)engflora er ikke lenger så vanlige.

Trussel: Gjengroing eller for tidlig slått.

Kommune: Tjøme
UTM: NL 793 561
Kartblad: 1813 II
Areal: 1 da
Høyde over havet: ca. 20 m
Verdi: C
Naturtype: Artsrik veikant
Undersøkt: 16.08.2007
Inventert av: A. Norderhaug
Vegetasjonssone: Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon: Svakt oseanisk

Hovedtype: Skagerrak-kysten. Gårdslandskap.
Artsrik veikant.

Lokalitetskarakteristikk: Artsrik veikant, delvis i tilknytning til knauser med tørrengflora.

Vegetasjonstype: Vegetasjon på veikanter – tørrbakke-utf. (I2).

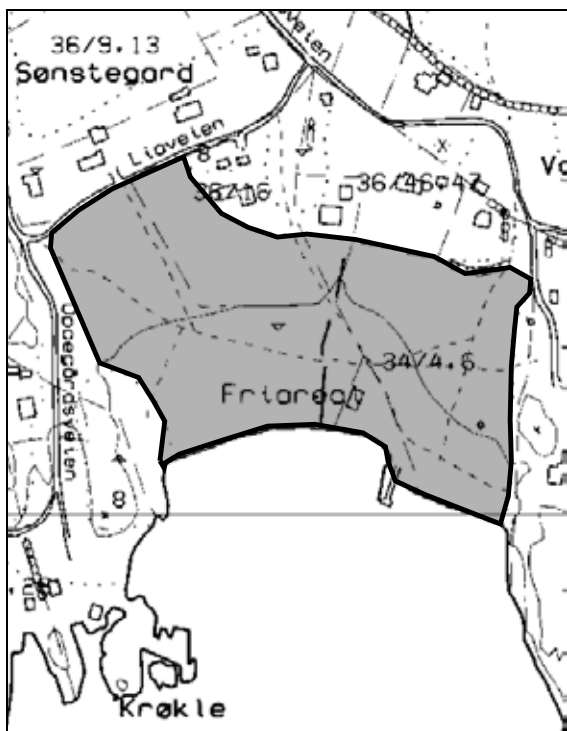
Bruksmåte: (Uregelmessig) veikantslått.

Kulturspor: Steingard.

Tilstand: Veikanten holdes åpen av slått, men slåttene gjennomføres ikke med spesiell tanke på det biologiske mangfoldet.

Inngrep: Ingen.

65. Sønstegård

Kommune:	Tjøme
UTM:	NL 828 482
Kartblad:	1813 II
Areal:	31 daa
Høyde over havet:	0-5 m
Verdi:	A
Naturtype:	Naturbeitemark 75%, strandeng og strandsump 25%
Undersøkt:	01.06.2008
Inventert av:	O. Stabbetorp, P. H. Nygaard
Vegetasjonssone:	Boreonemoral
Vegetasjonsseksjon:	Svakt oseanisk

Hovedtype:

Skagerrak-kysten. Strandnært variert område, naturvernområde med beite. Forekomst av rødlistearter.

Lokalitetskarakteristikk:

Lokaliteten utgjøres av et løsmassedekket område som i dag er beitet av sau. Den strekker seg fra sandige tørrbakker opp mot gården via fuktig mark og sump ned til en sandstrand med fragmenter av strandeng. Området inneholder også flere mindre ferskvannsføremønstre, og noen eldre grøfter. Skjellavsetninger gir grobunn for basekrevende arter.

Lokaliteten er statseid og inngår som friareal FS 1158 Sydstranda friområde) og naturtype og den er plantefredningsområde (VV2481 Sønstegård), og den er registrert som strandeng og strandsump (BN2077) i naturtypebasen.

Området er gammel beitemark som gjennom lang tid har grodd igjen. Nylig er det foretatt fjerning av store deler av buskvegetasjonen, og området beites i dag av (vill)sau.

De øverste delene inneholder, tørre sandbakker, som nedover (sørover) går over i fuktige engtyper for deretter å bære preg av riksump med flere mindre ferskvannsføremønstre.

Strandområdene har en mosaikk med flekker av strandengvegetasjon og mer åpen sand- og grusstrand med tangpåvirkning.

Området er meget artsrikt. Selv om befaringen foregikk tidlig på sommeren ble det registrert ca. 180 arter. Av rødlistearter ble det på denne turen registrert liguster og nikkesmelle (NT), samt en noe usikker bestemmelse av myrteleg (EN). Ved nærmere undersøkelse av floraen seinere i sesongen vil det helt sikkert kunne dokumenteres langt flere rødlistede plantearter. Av arter som tidligere er dokumentert for område kan nevnes (rødlistekategori og siste årstall i parentes): tusengyllen (EN, 2006), dverggyllen (VU, 1959), nonsblom (NT, 1956), kildegrens (NT, 1973), engmariehånd (NT, 1979), myrflangre (EN, 1974), bakkesøte (NT, 1979), myrflatbelg (EN, uten år), bukkebeinurt (EN, 1979), jordbærkløver (EN, 1974).

Vegetasjonstyper: Urterik kant (F4); Dunhavre-dun-kjempe-eng (G7b); Våt/fuktig, middels næringsrik eng (G12). Takrør-sivaks-sump(O5); Nedre og midtre salteng, fjæresaltgrasutforming (U4a), Øvre salteng, rødsvingelutforming (U5b), Ettårig melde-tangvoll (V1).

Bruksmåte: Beite for villsau

Kulturspor: Flere steingjerder

Tilstand: God hevd

Tilstandsbeskrivelse: Området er nylig tatt i bruk til beite etter lengre tids gjengroing.

Inngrep: Grøfter

Verdivurdering: Variert naturbeitemark i god hevd med en rekke interessante plantearter og vegetasjonstyper. Også en rekke interessante insektfunn er gjort her. Området er fredet som naturområde og har nasjonal verdi også som kulturlandskap. Området egner seg svært godt til overvåking av kulturlandskap.

Trussel: Opphør av beite, gjengroing

7. Litteratur

Abel, K. 2005. Kartlegging av Naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold i Re kommune. – Siste Sjanse-Notat 2005-4.

Abel, K. 2007. Naturtypekartlegging i Vestfold – vurdering av resultater og metoder, forslag till prioritering av videre innsats og tilhørende ressursvurdering. – BioFokus-rapport 2007-16.

Abel, K. & Blindheim, T. 2008. Kulturlandskapskartlegging i Nøtterøy og Tjøme kommuner, skjærgården øst. – BioFokus-rapport 2008-27.

Abel, K., Olsen, K.M. & Blindheim, T. 2009. Oppdatering av naturtypekartet for Nøtterøy kommune 2008. Biofokusrapport 15.

Abel, K., Olsen, K.M. & Blindheim, T. 2009. Oppdatering av naturtypekartet for Tjøme kommune 2008. Biofokusrapport 16.

Blomdal, E. 1994. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Sammendrag og anbefalinger, Vestfold fylke. Fylkesmannen i Vestfold, Miljøvernavdelingen Rapport 4/93.

Bye, F. 2004. Kartlegging av biologisk mangfold i Svelvik. Svelvik kommune.

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. Utgave, 2007.

Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12: 1-279.

Fylkesmannen i Vestfold, Miljøvern-avdelingen. 1992. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Registreringer i Vestfold 1992.

Fylkesmannen i Vestfold, Miljøvern-avdelingen. 1993. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Registreringer i Vestfold 1993.

Kjellevold, D. 2006. Kartlegging av naturtyper og vilt i Lardal kommune. Den Grønne Dalen.

Lid, J. 2005. Norsk Flora. 7 utg. ved Reidar Elven. Det Norske Samlaget, Oslo.

Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss.

Myhre, L. 2002. Biomangfold i Andebu kommune. Cand. agric. oppgave. Institutt for biologi og naturforvaltning, Norges landbrukshøgskole.

Møller, V. (red.) 1980. Vestfold. Bygd og by i Norge. Gyldendal Norsk Forlag, Oslo.

Norsk Rødliste 2006. Artsdatabanken, Norge.

Paulsen, H. 2003. Nøtterøy inn i 1900-årene. Nøtterøy kommune.

Paulsen, H. 1986. Nøtterøy. 1800-årene. Nøtterøy kommune.

Puschmann, O. 2005. Nasjonalt referansesystem for landskap. Beskrivelse av Norges 45 landskapsregioner. NIJOS-rapport 10/2005. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging, Ås.

Simonsen, L. 2004. Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold. Naturplan & Hof kommune.

Statistisk sentralbyrå 2009. Diverse jordbruksstatistikk (ssb.no)

Wexelsen, H.-V. & Svendsen, A.R. 2000. Natur- og kulturlandskapet på Mellom Bolæren. Hovedoppgave. Institutt for natur-, helse- og miljøvern, Høgskolen i Telemark.

Vedlegg

Oversikt over dokumenterte, rødlistede karplanter med tilknytning til kulturlandskapet i kommuner som ikke er kartlagt i denne undersøkelsen. (Norsk Rødliste 2006).

		Andebu
Navn	kategori	År sist samlet
Smalmarihånd	VU	1957
Solblom	VU	1963

		Holmestrand
Navn	kategori	År sist samlet
Blåmaure	RE	1910
Knottblom	CR	1994
Sanddodre	CR	1915
Bukkebeinurt	EN	1931
Dundå	EN	1936
Flikmelde	EN	1906
Hartmansstarr	EN	(uten år)
Kjempehøymol	EN	1905
Myrflatbelg	EN	1931
Perleforglemmegei	EN	1917
Vanlig løvehale	EN	(uten år)
Aksveronika	VU	1905
Enghaukeskjegg	VU	(uten år)
Engmarihånd	VU	1957
Smalmarihånd	VU	2004
Solblom	VU	1957
Strandrødtopp	VU	(uten år)
Vasskryp	VU	1917
Blåbringeblær	NT	(uten år)
Brudespore	NT	1931
Buttmarikåpe	NT	1923
Dronningstarr	NT	(uten år)
Dvergshivaks	NT	(uten år)
Hengepiggrø	NT	(uten år)
Hundetunge	NT	1931
Kubjelle	NT	1931
Liguster	NT	1903
Nattsmelle	NT	1917
Nikkesmelle	NT	1956
Nonsblom	NT	(uten år)
Smånesle	NT	(uten år)

Småslirekne	NT	1936
Stjernetistel	NT	1903
Stolt-henrik	NT	1940
Ullurt	NT	1916
Vårsalat	NT	1931
Vårveronika	NT	1956

		Horten
Navn	kategori	År sist samlet
Kam-marimjelle	CR	2005
Buesøtgras	EN	2002
Bukkebeinurt	EN	2002
Bulmeurt	EN	2002
Dundå	EN	2000
Dunmjølke	EN	2002
Ertevikke	EN	1930
Flikmelde	EN	1966
Hartmansstarr	EN	1918
Jordbærkløver	EN	1920
Myrflatbelg	EN	1977
Myrstjerneblom	EN	2003
Vanlig løvehale	EN	1920
Vårvikke	EN	2002
Dragehode	VU	(uten år)
Dverggylden	VU	1920
Engmarihånd	VU	1979
Gåsefot	VU	1949
Legevendelrot	VU	1962
Ormetunge	VU	1962
Solblom	VU	(uten år)
Strandrødtopp	VU	2000
Takfaks	VU	1999
Buttmarikåpe	NT	1912
Dronningstarr	NT	2004
Hengepiggrø	NT	1930
Hjortetrøst	NT	(uten år)
Hundetunge	NT	2002
Kildegras	NT	1930
Knollsoleie	NT	1933
Kubjelle	NT	1979
Liguster	NT	1971
Marinøkkel	NT	1962
Muserumpe	NT	1962
Nikkesmelle	NT	2000
Smånesle	NT	2000
Småslirekne	NT	1956

Stolt-henrik	NT	1933
Ullurt	NT	1930
Vårsalat	NT	1999
Vårveronika	NT	1962
Smålodnefaks	DD	1949

Ullurt	NT	1928
Vårsalat	NT	1978

		Sandefjord
Navn	kategori	År sist samlet
Honningblom	CR	1961
Huldrenøkkel	CR	1964
Legekattemynte	CR	2003
Buesøtgras	EN	2000
Bukkebeinurt	EN	2005
Bulmeurt	EN	1933
Dunmjølke	EN	2000
Flikmelde	EN	1955
Hartmansstarr	EN	1883
Myrflatbelg	EN	1936
Perleforglemmegei	EN	1998
Smalsøte	EN	(uten år)
Tornbeinurt	EN	2001
Dverggylden	VU	2004
Gåsefot	VU	1933
Krabbekløver	VU	1955
Nikkesmelle	VU	(uten år)
Smalfrøstjerne	VU	(uten år)
Smalmarihånd	VU	1992
Solblom	VU	1955
Strandrødtopp	VU	(uten år)
Takfaks	VU	2000
Trollnype	VU	2005
Vasskryp	VU	(uten år)
Blåbringeber	NT	1978
Buttmarikåpe	NT	1928
Dronningstarr	NT	1928
Hjortetrost	NT	2003
Kildegras	NT	1955
Liguster	NT	1917
Marinøkkel	NT	1933
Muserumpe	NT	2005
Nikkesmelle	NT	1978
Nonsblom	NT	1933
Skaftvejblom	NT	(uten år)
Smånesle	NT	2002
Småslirekne	NT	1933

Oversikt over lokaliteter som tidligere er kartlagt i kommuner som ikke ble besøkt i denne undersøkelsen. Hentet fra Naturbase.

Natur-base nr	Lokalitet	Verdi	Naturtype	NAVN
19164	Skjelland	B	Slåttemark	Andebu
19232	Svindalen	B	Slåttemark	Andebu
19165	Gallisvannet, veikant	B	Artsrik veikant	Andebu
19167	Kjærås	A	Naturbeitemark	Andebu
19166	Dalen	B	Naturbeitemark	Andebu
19168	Sønset, hagemark	B	Hagemark	Andebu
19169	Øvre Gjermundrød	B	Hagemark	Andebu
19170	Askjemvannet, eng	C	Fuktenger	Andebu
19171	Ådne	B	Småbiotoper	Andebu
19172	Vetan, NØ	B	Småbiotoper	Andebu
19156	Ødegården	C	Store g trær	Andebu
19157	Sønset	C	Store g trær	Andebu
19173	Sønset, grustak	B	Erstatningsbiotoper	Andebu
7931	Sollie	B	Hagemark	Holmestrand
7956	Hillestad	B	Hagemark	Holmestrand
7957	Løken	B	Hagemark	Holmestrand
7898	Bringaker	B	Småbiotoper	Holmestrand
7928	Botne kirke	A	Store g trær	Holmestrand
7871	Ekeberg	B	Store g trær	Holmestrand
7872	Ekeberg	B	Store g trær	Holmestrand
7893	Bringaker	B	Store g trær	Holmestrand
7894	Bringaker	B	Store g trær	Holmestrand
2251	Solberg	B	Naturbeitemark	Sandefjord
2249	Åbol	C	Naturbeitemark	Sandefjord
2217	Gokstadholmen	B	Hagemark	Sandefjord
2248	Hafallen	A	Beiteskog	Sandefjord
2250	Sverstad	C	Beiteskog	Sandefjord
2263	Eikelund	C	Beiteskog	Sandefjord
2264	Frombeite	C	Beiteskog	Sandefjord
2304	Klavenesveien 59	A	Store g trær	Sandefjord
2273	Skravestad	B	Store g trær	Sandefjord
2274	Skravestad	B	Store g trær	Sandefjord
2275	Huvikeika	B	Store g trær	Sandefjord
2276	Mosserødeika	B	Store g trær	Sandefjord
2278	Moeika	B	Store g trær	Sandefjord
2235	Kirkeplassen	B	Store g trær	Sandefjord
2277	Mosserød	C	Store g trær	Sandefjord
2279	Mosserødveien 28	C	Store g trær	Sandefjord
2280	Mosserødveien 28	C	Store g trær	Sandefjord
2281	Jernbaneplassen	C	Store g trær	Sandefjord
2282	Rådhusgata 10	C	Store g trær	Sandefjord
2283	Torggata 10	C	Store g trær	Sandefjord
2284	Skippergata 6	C	Store g trær	Sandefjord
2285	Landstadsgate 11 øst	C	Store g trær	Sandefjord
2286	Landstadsgate 11 vest	C	Store g trær	Sandefjord
2287	Sjøfartsmuseet	C	Store g trær	Sandefjord
2288	Landstadsgate vest	C	Store g trær	Sandefjord
2289	Landstadsgate øst	C	Store g trær	Sandefjord
2290	Sverstad s.	C	Store g trær	Sandefjord
2291	Sverstad m.	C	Store g trær	Sandefjord
2292	Sverstad ø.	C	Store g trær	Sandefjord

2293	Geminiveien	C	Store g trær	Sandefjord
2294	Gemini	C	Store g trær	Sandefjord
2295	Lindgårdsgate 40	C	Store g trær	Sandefjord
2296	Bugårdsgata 12	C	Store g trær	Sandefjord
2297	Bugårdsgata	C	Store g trær	Sandefjord
2298	Linerleieven 14	C	Store g trær	Sandefjord
2299	Lindgaardsgate 77	C	Store g trær	Sandefjord
2300	Havneløkka 8	C	Store g trær	Sandefjord
2301	Hystad Østre	C	Store g trær	Sandefjord
2302	Hystad østre, gården	C	Store g trær	Sandefjord
2303	Hystad østre	C	Store g trær	Sandefjord
2236	Peter Castbergs gate	C	Store g trær	Sandefjord
2257	Bøleieven 25	C	Store g trær	Sandefjord
2269	Hystadåsen	C	Store g trær	Sandefjord
2229	Ekeberg	B	Parklandskap	Sandefjord
2230	Orelund	B	Parklandskap	Sandefjord
2231	Sandar kirke	B	Parklandskap	Sandefjord
2232	Badeparken	B	Parklandskap	Sandefjord

DN-utredning

oversikt

2010

- 4-2010: Datagrunnlag for Naturindeks 2010
- 3-2010: Naturindeks for Norge 2010
- 2-2010: Rapport for prosjektet Spredning av fremmede karplanter fra veganlegg – kartlegging og metodeutvikling
- 1-2010: Mulige effekter av etablering av stillehavssøsters (*Crassostrea gigas*) i Norge

2009

- 6-2009: Overvåkning av fjellvegetasjon sommeren 2008 (GLORIA-prosjektet)
- 5-2009: Bleka i Byglandsfjorden – bestandsstatus og tiltak for økt naturlig rekruttering 1999-2008
- 4-2009: Moderne hjorteviltforvaltning med ny virkemiddelbruk mot 2015
- 3-2009: Utvikling av tradisjonelle kulturlandskaper i Barentregionen – KNP-modellen
- 2-2009: GMO Assessment in Norway as Compared to EU Procedures: Societal Utility and Sustainable Development
- 1-2009: Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark, i Hordaland med en vurdering av kunnskapsstatus
Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold

2008

- 10-2008: Klima og effekter på økosystemer og biologisk mangfold
-scenario stølslandskapet i Valdres
- 9-2008: Nå eller aldri for Vossolaksen - anbefalte tiltak med bakgrunn i bestandsutvikling og trusselfaktorer
- 8-2008: Reetablering av laks på Sørlandet. Årsrapport fra reetableringsprosjektet 2007
- 7-2008: Evaluering av bekjempelsesmetoder for *Gyrodactylus salaris*.
- Rapport fra ekspertgruppe
- 6-2008: Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark, i Sogn og Fjordane
Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold
- 5-2008: Bestandsstatus for laks i Norge. Prognoser for 2008. Rapport fra arbeidsgruppe
- 4-2008: Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark, i Vest- og Aust-Agder, med en vurdering av kunnskapsstatus
- 3-2008: Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark, i Buskerud med en vurdering av kunnskapsstatus
Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold
- 2-2008: Nasjonal overvåking av marint biologisk mangfold i havområder og Arktis
– Forslag til overvåkingselementer, lokalisering og kostnadsoverslag
- 1-2008: Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark, i Midt-Norge; Møre og Romsdal og Oppdal, med en vurdering av kunnskapsstatus
Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold

2007

- 4-2007: Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark, i Rogaland med en vurdering av kunnskapsstatus –
Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold
- 3-2007: Reetablering av laks på Sørlandet. Årsrapport fra reetableringsprosjektet 2006
- 2-2007: Bestandsstatus for laks 2007. Rapport fra arbeidsgruppe
- 1-2007: Den norske våtmarksarven. Styrket forvaltning og utvidelse av nettverket av Ramsarområder og andre vernede våtmarker i Norge. Tiltaksplan 2007-2010

KONTAKTINFO

Direktoratet for naturforvaltning. Besøksadresse: Tungasletta 2. Postadresse: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim. Tlf: 73 58 05 00, faks: 73 58 05 01. E-post: postmottak@dirnat.no. Internett: www.dirnat.no

Direktoratet for naturforvaltning har sentrale, nasjonale oppgaver og ansvar i arbeidet med å forvalte norsk natur. Det innebærer å bevare naturmangfoldet og legge til rette for friluftsliv og bruk av naturens ressurser.

Direktoratet for naturforvaltning er en rådgivende og utøvende etat, underlagt Miljøverndepartementet. Vi har myndighet til å forvalte naturressurser, gjennom ulike lover og forskrifter som Stortinget har vedtatt.

Ut over lovbestemte oppgaver har vi også ansvar for å identifisere, forebygge og løse miljøproblemer. Direktoratet for naturforvaltning samarbeider med andre myndigheter og gir råd og informasjon til befolkningen.